

2024/1351

22.5.2024

ROZPORZĄDZENIE PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY (UE) 2024/1351

z dnia 14 maja 2024 r.

w sprawie zarządzania azylem i migracją, zmiany rozporządzeń (UE) 2021/1147 i (UE) 2021/1060 oraz uchylenia rozporządzenia (UE) nr 604/2013

PARLAMENT EUROPEJSKI I RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, w szczególności jego art. 78 ust. 2 lit. e) oraz art. 79 ust. 2 lit. a), b) i c),

uwzględniając wniosek Komisji Europejskiej,

po przekazaniu projektu aktu ustawodawczego parlamentom narodowym,

uwzględniając opinię Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego ⁽¹⁾,

uwzględniając opinię Komitetu Regionów ⁽²⁾,

stanowiąc zgodnie ze zwykłą procedurą ustawodawczą ⁽³⁾,

a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) Unia, stanowiąc przestrzeń wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości, powinna zapewniać brak kontroli osób na granicach wewnętrznych oraz rozwijać wspólną politykę w dziedzinie azylu, imigracji i zarządzania granicami zewnętrznymi państw członkowskich, opartą na solidarności i sprawiedliwym podziale odpowiedzialności między państwami członkowskimi, sprawiedliwą wobec obywateli państw trzecich i bezpaństwowców oraz zgodną z prawem międzynarodowym i unijnym, w tym w zakresie praw podstawowych.
- (2) W celu wzmocnienia wzajemnego zaufania między państwami członkowskimi, niezbędne jest kompleksowe podejście do zarządzania azylem i migracją, łączące elementy wewnętrzne i zewnętrzne. Skuteczność takiego podejścia zależy od wspólnego uwzględnienia wszystkich elementów oraz ich spójnego wdrożenia, w sposób zintegrowany.
- (3) Niniejsze rozporządzenie powinno przyczynić się do takiego kompleksowego podejścia poprzez określenie wspólnych ram działań Unii i państw członkowskich – zgodnie z ich odpowiednimi kompetencjami – w dziedzinie azylu oraz odpowiednich polityk zarządzania migracją, poprzez podtrzymywanie i rozwijanie zasady solidarności i sprawiedliwego podziału odpowiedzialności, w tym skutków finansowych tej zasady, między państwami członkowskimi, która to zasada reguluje politykę w dziedzinie azylu i migracji zgodnie z art. 80 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE). Zasada solidarności i sprawiedliwego podziału odpowiedzialności powinna być założeniem, na podstawie którego państwa członkowskie wspólnie dzielą się odpowiedzialnością za zarządzanie migracją, w szczególności w dziedzinie regulowanej wspólnym europejskim systemem azylowym.
- (4) Państwa członkowskie powinny podejmować wszystkie środki niezbędne między innymi do zapewnienia osobom, które tego potrzebują, dostępu do ochrony międzynarodowej i odpowiednich warunków przyjmowania, promować legalne ścieżki, umożliwić skuteczne stosowanie przepisów dotyczących ustalania państwa członkowskiego odpowiedzialnego za rozpatrzenie wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej, skutecznie zarządzać powrotami obywateli państw trzecich, którzy nie spełniają warunków pobytu na terytorium państw członkowskich lub przestali spełniać te warunki, zapobiegać migracji nieuregulowanej i niedozwolonemu przemieszczaniu się obywateli państw trzecich i bezpaństwowców między państwami członkowskimi, zwalczać przemyt migrantów i handel ludźmi, w tym ograniczać powodowane przez nie zagrożenia, oraz udzielać wsparcia innym państwom członkowskim w formie wkładów solidarnościowych w ramach swojego wkładu w kompleksowe podejście.

⁽¹⁾ Dz.U. C 155 z 30.4.2021, s. 58.

⁽²⁾ Dz.U. C 175 z 7.5.2021, s. 32.

⁽³⁾ Stanowisko Parlamentu Europejskiego z dnia 10 kwietnia 2024 r. (dotychczas nieopublikowane w Dzienniku Urzędowym) oraz decyzja Rady z dnia 14 maja 2024 r.

- (5) Aby wzmocnić współpracę z państwami trzecimi w zakresie azylu i migracji, w tym w odniesieniu do readmisji oraz eliminowania pierwotnych przyczyn i czynników napędowych migracji nieuregulowanej i przymusowych przesiedleń, konieczne jest promowanie i rozwijanie dostosowanego do potrzeb i korzystnego dla obu stron partnerstwa z tymi państwami. Takie partnerstwa powinny zapewniać ramy służące lepszej koordynacji odpowiednich polityk i narzędzi Unii z państwami trzecimi oraz powinny opierać się na prawach człowieka, praworządności i poszanowaniu wspólnych wartości Unii. W odniesieniu do elementów zewnętrznych kompleksowego podejścia, żaden z przepisów niniejszego rozporządzenia nie wpływa na dotychczasowy podział kompetencji między państwami członkowskimi a Unią lub między instytucjami Unii. Kompetencje te będą nadal wykonywane z pełnym poszanowaniem przepisów proceduralnych traktatów oraz zgodnie z orzecznictwem Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej, w szczególności w odniesieniu do niewiążących instrumentów Unii.
- (6) Wspólne ramy są konieczne w celu skutecznego zwalczania coraz powszechniejszego zjawiska mieszanych przybyć osób wymagających ochrony międzynarodowej i osób, które jej nie wymagają, oraz uznania, że odpowiedzialność związana z nieuregulowanym przybywaniem migrantów i osób ubiegających się o azyl do Unii nie powinna być ponoszona samodzielnie przez poszczególne państwa członkowskie, lecz przez Unię jako całość. W zakresie stosowania niniejszego rozporządzenia należy uwzględnić także osoby przyjęte.
- (7) Aby zapewnić spójność i skuteczność działań i środków podejmowanych przez Unię i jej państwa członkowskie, działające w ramach ich odpowiednich kompetencji, konieczne jest zintegrowane kształtowanie polityki oraz kompleksowe podejście w dziedzinie zarządzania azylem i migracją, obejmujące zarówno elementy wewnętrzne, jak i zewnętrzne. Unia i państwa członkowskie powinny zapewniać – w ramach swoich odpowiednich kompetencji oraz zgodnie z mającym zastosowanie prawem Unii i zobowiązaniami międzynarodowymi – spójność i wdrażanie polityki zarządzania azylem i migracją.
- (8) W celu zapewnienia, aby ich systemy azylowe, systemy przyjmowania i systemy migracyjne były dobrze przygotowane oraz aby każda część tych systemów dysponowała wystarczającą zdolnością, państwa członkowskie powinny posiadać zasoby kadrowe, materialne i finansowe oraz infrastrukturę niezbędne do skutecznego wdrożenia polityki zarządzania azylem i migracją oraz powinny przydzielić swoim właściwym organom personel niezbędny w celu wykonania niniejszego rozporządzenia. Państwa członkowskie powinny również zapewnić odpowiednią koordynację między odpowiednimi organami krajowymi, a także z organami krajowymi pozostałych państw członkowskich.
- (9) Stosując podejście strategiczne, państwa członkowskie powinny posiadać strategie krajowe w celu zapewnienia ich zdolności do skutecznego wdrażania ich systemów zarządzania azylem i migracją, przy pełnym poszanowaniu zobowiązań wynikających z prawa unijnego i międzynarodowego. Strategie te powinny obejmować środki zapobiegawcze w celu zmniejszenia ryzyka presji migracyjnej, a także zawierać informacje dotyczące planowania kryzysowego, w tym jak określono w dyrektywie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2024/1346⁽⁴⁾, a także odpowiednie informacje w odniesieniu do zasad zintegrowanego kształtowania polityki oraz solidarności i sprawiedliwego podziału odpowiedzialności na podstawie niniejszego rozporządzenia oraz wynikających z tego obowiązków prawnych na poziomie krajowym. Komisja oraz odpowiednie organy i jednostki organizacyjne Unii, a w szczególności Agencja Unii Europejskiej ds. Azylu (zwana dalej „Agencją ds. Azylu”), powinny móc wspierać państwa członkowskie przy opracowywaniu ich strategii krajowych. Konsultacje z władzami lokalnymi i regionalnymi prowadzone przez państwa członkowskie, zgodnie z prawem krajowym i stosownie do przypadku, mogą również prowadzić do poprawy i wzmocnienia strategii krajowych. Aby zapewnić porównywalność poszczególnych podstawowych elementów strategii krajowych, Komisja powinna ustanowić wspólny szablon.
- (10) Aby zapewnić skuteczny system monitorowania w celu zapewnienia stosowania unijnego dorobku prawnego w zakresie azylu, w strategiach krajowych państw członkowskich należy uwzględnić również wyniki monitorowania prowadzonego przez Agencję ds. Azylu, Europejską Agencję Straży Granicznej i Przybrzeżnej oraz inne odpowiednie organy, jednostki organizacyjne lub organizacje, odpowiednie części oceny dokonywanej zgodnie z rozporządzeniem Rady (UE) 2022/922⁽⁵⁾, a także ocen dokonywanych zgodnie z art. 10 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2024/1356⁽⁶⁾. Państwa członkowskie mogłyby również wziąć pod uwagę wyniki innych odpowiednich mechanizmów monitorowania.

⁽⁴⁾ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2024/1346 z dnia 14 maja 2024 r. w sprawie ustanowienia norm dotyczących przyjmowania osób ubiegających się o ochronę międzynarodową (Dz.U. L, 2024/1346, 22.5.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1346/oj>).

⁽⁵⁾ Rozporządzenie Rady (UE) 2022/922 z dnia 9 czerwca 2022 r. w sprawie ustanowienia i funkcjonowania mechanizmu oceny i monitorowania w celu weryfikacji stosowania dorobku Schengen oraz w sprawie uchylecia rozporządzenia (UE) nr 1053/2013 (Dz.U. L 160 z 15.6.2022, s. 1).

⁽⁶⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2024/1356 z dnia 14 maja 2024 r. w sprawie wprowadzenia kontroli przesiewowej obywateli państw trzecich na granicach zewnętrznych oraz zmiany rozporządzeń (WE) nr 767/2008, (UE) 2017/2226, (EU) 2018/1240 i (UE) 2019/817 (Dz.U. L, 2024/1356, 22.5.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1356/oj>).

- (11) Komisja powinna przyjąć długoterminową europejską strategię zarządzania azylem i migracją (zwaną dalej „strategią”) określającą strategiczne podejście w celu zapewnienia spójnego wdrażania strategii krajowych na poziomie Unii, zgodnie z zasadami określonymi w niniejszym rozporządzeniu oraz w prawie pierwotnym Unii i mającym zastosowanie prawo międzynarodowym.
- (12) Mając na uwadze znaczenie zapewnienia, aby Unia była gotowa i zdolna dostosować się do rozwoju i zmian realiów zarządzania azylem i migracją, Komisja powinna co roku przyjmować europejskie roczne sprawozdanie dotyczące azylu i migracji (zwane dalej „sprawozdaniem”). Sprawozdanie powinno zawierać ocenę sytuacji w zakresie azylu, przyjmowania i migracji w ciągu poprzednich 12 miesięcy na wszystkich szlakach migracyjnych do wszystkich państw członkowskich i we wszystkich państwach członkowskich, służyć Unii jako narzędzie wczesnego ostrzegania i podnoszenia świadomości w obszarze migracji i azylu oraz zapewniać strategiczny obraz sytuacji i prognozy na kolejny rok. W sprawozdaniu należy określić między innymi stopień gotowości Unii i państw członkowskich do reagowania na zmiany sytuacji migracyjnej i dostosowywania się do nich oraz wyniki monitorowania przez odpowiednie organy i jednostki organizacyjne Unii. Dane i informacje, a także oceny zawarte w sprawozdaniu należy uwzględnić w procedurach podejmowania decyzji dotyczących mechanizmu solidarności określonego w części IV niniejszego rozporządzenia.
- (13) Sprawozdanie powinno być przygotowywane w konsultacji z państwami członkowskimi oraz odpowiednimi organami i jednostkami organizacyjnymi Unii. Do celów tego sprawozdania Komisja powinna korzystać z istniejących mechanizmów sprawozdawczych, przede wszystkim sprawozdania ze zintegrowanej orientacji i analizy sytuacyjnej, o ile uruchomiono zintegrowane reagowanie na szczeblu politycznym w sytuacjach kryzysowych, a także unijnego mechanizmu na potrzeby zapewnienia gotowości i zarządzania kryzysami związanymi z migracją określonego w zaleceniu Komisji (UE) 2020/1366⁽⁷⁾. Ma to pierwszorzędne znaczenie dla zapewnienia gotowości i zdolności Unii do dostosowywania się do rozwijających się i zmieniających się realiów zarządzania azylem i migracją, a tym samym dla skutecznego funkcjonowania rocznego cyklu azylowego i migracyjnego oraz mechanizmu solidarności, a także dla zapewnienia, aby państwa członkowskie, Rada, Komisja, Europejska Służba Działań Zewnętrznych oraz odpowiednie organy i jednostki organizacyjne Unii wносиły wkład w takie istniejące mechanizmy sprawozdawcze oraz zapewniały odpowiednią i terminową wymianę informacji i danych. Należy również uwzględnić informacje pochodzące z innych odpowiednich źródeł, w tym Europejskiej Sieci Migracyjnej, Biura Wysokiego Komisarza Narodów Zjednoczonych ds. Uchodźców oraz Międzynarodowej Organizacji ds. Migracji. Aby uniknąć powielania działań, Komisja powinna się zwracać do państw członkowskich o dodatkowe informacje tylko wtedy, gdy informacje te nie są dostępne za pośrednictwem tych mechanizmów sprawozdawczych oraz odpowiednich organów i jednostek organizacyjnych Unii.
- (14) Aby zapewnić narzędzia niezbędne do udzielenia pomocy państwom członkowskim w radzeniu sobie z wyzwaniem, które mogą pojawić się z uwagi na obecność na ich terytorium obywateli państw trzecich lub bezpaństwowców, niezależnie od sposobu, w jaki przekroczyli oni granice zewnętrzne państw członkowskich, sprawozdaniu powinna towarzyszyć decyzja w sprawie ustalenia, które państwa członkowskie znajdują się pod presją migracyjną, są narażone na ryzyko presji migracyjnej w nadchodzącym roku lub stoją w obliczu znaczącej sytuacji migracyjnej (zwana dalej „decyzją”). Państwa członkowskie znajdujące się pod presją migracyjną powinny mieć możliwość wykorzystywania wkładów solidarnościowych w ramach rocznej puli solidarnościowej.
- (15) Aby zapewnić przewidywalność państwom członkowskim znajdującym się pod presją migracyjną i państwom członkowskim wnoszącym wkład, sprawozdaniu i decyzji powinien towarzyszyć wniosek Komisji określający konkretne roczne środki solidarnościowe, w tym relokacje, wkłady finansowe i, w stosownych przypadkach, alternatywne środki solidarnościowe, oraz ich skalę liczbową, która prawdopodobnie będzie potrzebna na poziomie Unii w nadchodzącym roku, przy uznaniu, że różne rodzaje solidarności mają taką samą wartość. Te rodzaje i skala liczbowa środków określonych we wniosku Komisji powinny co najmniej odpowiadać minimalnym progrom rocznym w zakresie relokacji i wkładów finansowych. Progi te należy określić w niniejszym rozporządzeniu, aby zapewnić przewidywalne planowanie państwom członkowskim wnoszącym wkład oraz zapewnić minimalne gwarancje dla państw członkowskich będących beneficjentami. Jeśli zostanie to uznane za konieczne, Komisja może określić w swoim wniosku wyższe roczne kwoty dotyczące relokacji lub wkładów finansowych. Aby zachować taką samą wartość środków solidarnościowych, należy utrzymać proporcję rocznych kwot określonych w niniejszym rozporządzeniu. Podobnie, określając kwoty roczne, we wniosku Komisji należy uwzględnić wyjątkowe sytuacje, w przypadku gdy nie prognozuje się potrzeby działań solidarnościowych w nadchodzącym roku.
- (16) Aby zapewnić lepszą koordynację na poziomie Unii oraz mając na uwadze szczególne cechy systemu solidarności przewidzianego w niniejszym rozporządzeniu, który opiera się na zobowiązaniach podejmowanych przez każde z państw członkowskich, mających pełną swobodę uznania co do rodzaju działań solidarnościowych, w ramach unijnego forum wysokiego szczebla ds. solidarności (zwanym dalej „forum wysokiego szczebla”), należy powierzyć Radzie, działającej na wniosek Komisji, uprawnienia wykonawcze do ustanowienia rocznej puli solidarnościowej. Akt wykonawczy Rady ustanawiający roczną pulę solidarnościową powinien określać konkretne roczne środki

⁽⁷⁾ Zalecenie Komisji (UE) 2020/1366 z dnia 23 września 2020 r. w sprawie unijnego mechanizmu na potrzeby zapewnienia gotowości i zarządzania kryzysami związanymi z migracją (plan gotowości do reagowania w obszarze migracji i na wypadek kryzysu migracyjnego) (Dz.U. L 317 z 1.10.2020, s. 26).

solidarnościowe, w tym relokacje, wkład finansowy i, w stosownych przypadkach, alternatywne środki solidarnościowe, a także skalę liczbową, która prawdopodobnie będzie potrzebna na poziomie Unii w nadchodzącym roku, przy założeniu, że różne rodzaje solidarności mają taką samą wartość. Akt wykonawczy Rady ustanawiający roczną pulę solidarnościową powinien zawierać również konkretne zobowiązania podjęte przez każde z państw członkowskich.

- (17) Państwa członkowskie będące beneficjentami powinny mieć możliwość realizacji działań w państwach trzecich lub w związku z państwami trzecimi zgodnie z zakresem stosowania i celem niniejszego rozporządzenia oraz rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1147⁽⁸⁾.
- (18) Państwa członkowskie i Komisja powinny zapewniać poszanowanie praw podstawowych oraz przestrzeganie Karty praw podstawowych Unii Europejskiej (zwanej dalej „Kartą”) przy realizacji działań finansowanych z wkładów finansowych. Warunki podstawowe określone w art. 15 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1060⁽⁹⁾, w tym horyzontalny warunek podstawowy dotyczący skutecznego stosowania i wdrażania Karty praw podstawowych, powinny mieć zastosowanie do programów państw członkowskich wspieranych z wkładów finansowych. Przy wyborze działań wspieranych z wkładów finansowych państwa członkowskie powinny stosować przepisy określone w art. 73 rozporządzenia (UE) 2021/1060, uwzględniając również Kartę. W odniesieniu do działań finansowanych z wkładów finansowych państwa członkowskie powinny stosować systemy zarządzania i kontroli ustanowione dla ich programów zgodnie z rozporządzeniem (UE) 2021/1060. Państwa członkowskie powinny chronić budżet Unii oraz stosować korekty finansowe przez anulowanie całości lub części wsparcia z wkładów finansowych, zgodnie z rozporządzeniem (UE) 2021/1060, w przypadku gdy wydatek zadeklarowany Komisji zostanie uznany za nieprawidłowy. Komisja może wstrzymać bieg terminu płatności, zawiesić całość lub część płatności oraz zastosować korekty finansowe zgodnie z przepisami określonymi w rozporządzeniu (UE) 2021/1060.
- (19) Podczas wdrażania rocznej puli solidarnościowej państwa członkowskie wnoszące wkład powinny mieć możliwość, na wniosek państwa członkowskiego będącego beneficjentem, wniesienia alternatywnych wkładów solidarnościowych. Alternatywne wkłady solidarnościowe powinny mieć wartość praktyczną i operacyjną. W przypadku gdy po konsultacji z zainteresowanym państwem członkowskim Komisja stwierdzi, że takie środki wskazane przez zainteresowane państwo członkowskie są potrzebne, wkłady te powinny zostać wskazane we wniosku Komisji dotyczącym aktu wykonawczego Rady ustanawiającego roczną pulę solidarnościową. Państwa członkowskie wnoszące wkład powinny mieć możliwość zadeklarowania takich wkładów, nawet jeśli nie zostały one określone w zaleceniu Komisji dotyczącym aktu wykonawczego Rady ustanawiającego roczną pulę solidarnościową, i wkłady te należy zaliczyć do środków solidarności finansowej, a ich wartość finansową należy oceniać i stosować w sposób realistyczny. W przypadku gdy państwo członkowskie będące beneficjentem nie wystąpi o te wkłady w danym roku, z końcem roku należy przekształcić je we wkłady finansowe.
- (20) Aby ułatwić proces podejmowania decyzji, wniosek Komisji dotyczący aktu wykonawczego Rady ustanawiającego roczną pulę solidarnościową nie powinien być podawany do wiadomości publicznej do czasu jego przyjęcia przez Radę.
- (21) Aby skutecznie wdrażać wspólne ramy i identyfikować luki, reagować na wyzwania oraz zapobiegać narastaniu presji na systemy azylowe, systemy przyjmowania i systemy migracji, Komisja powinna monitorować sytuację migracyjną oraz przedstawiać informacje dotyczące sytuacji migracyjnej w drodze regularnych sprawozdań.
- (22) W celu zapewnienia sprawiedliwego podziału odpowiedzialności, solidarności zapisanej w art. 80 TFUE oraz równowagi starań między państwami członkowskimi, należy ustanowić obowiązkowy mechanizm solidarności, zapewniający skuteczne wsparcie państw członkowskich znajdujących się pod presją migracyjną oraz zapewniający szybki dostęp do sprawiedliwych i skutecznych procedur udzielania ochrony międzynarodowej. Mechanizm taki powinien umożliwiać zastosowanie różnego rodzaju środków solidarnościowych mających taką samą wartość oraz powinien być elastyczny i możliwy do szybkiego dostosowania do zmieniającego się charakteru wyzwań związanych z migracją. Reagowanie solidarnościowe należy opracować odrębnie w każdym przypadku, aby było dostosowane do potrzeb danego państwa członkowskiego.
- (23) Aby zapewnić sprawne wdrożenie mechanizmu solidarności, Komisja powinna wyznaczyć unijnego koordynatora ds. solidarności. Unijny koordynator ds. solidarności powinien monitorować i koordynować operacyjne aspekty mechanizmu solidarności oraz działać jako centralny punkt kontaktowy. Unijny koordynator ds. solidarności powinien ułatwiać komunikację między państwami członkowskimi przy wykonywaniu niniejszego rozporządzenia. Unijny koordynator ds. solidarności powinien, we współpracy z Agencją ds. Azylu, promować spójne metody pracy w zakresie identyfikacji osób kwalifikujących się do relokacji i ich kierowania do odpowiednich państw

⁽⁸⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1147 z dnia 7 lipca 2021 r. ustanawiające Fundusz Azylu, Migracji i Integracji (Dz.U. L 251 z 15.7.2021, s. 1).

⁽⁹⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1060 z dnia 24 czerwca 2021 r. ustanawiające wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego Plus, Funduszu Spójności, Funduszu na rzecz Sprawiedliwej Transformacji i Europejskiego Funduszu Morskiego, Rybackiego i Akwakultury, a także przepisy finansowe na potrzeby tych funduszy oraz na potrzeby Funduszu Azylu, Migracji i Integracji, Funduszu Bezpieczeństwa Wewnętrznego i Instrumentu Wsparcia Finansowego na rzecz Zarządzania Granicami i Polityki Wizowej (Dz.U. L 231 z 30.6.2021, s. 159).

członkowskich relokacji, w szczególności aby zapewnić uwzględnianie istotnych powiązań. Aby skutecznie pełnić rolę unijnego koordynatora ds. solidarności, biuro unijnego koordynatora ds. solidarności powinno dysponować wystarczającym personelem i zasobami, a unijny koordynator ds. solidarności powinien mieć możliwość uczestniczenia w posiedzeniach forum wysokiego szczebla.

- (24) W celu zapewnienia skutecznego wdrożenia mechanizmu solidarności ustanowionego na podstawie niniejszego rozporządzenia, przedstawiciele państw członkowskich na poziomie ministerialnym lub innym wysokim poziomie politycznym powinni spotykać się w ramach forum wysokiego szczebla, które powinno rozpatrywać sprawozdanie, decyzję oraz wnioski Komisji dotyczące aktu wykonawczego Rady ustanawiającego roczną pulę solidarnościową, podsumowywać ogólną sytuację oraz uzgadniać środki solidarnościowe i ich poziomy niezbędne do ustanowienia rocznej puli solidarnościowej, a w razie potrzeby – inne środki reagowania w dziedzinie migracji. Aby zapewnić sprawne funkcjonowanie i wdrożenie rocznej puli solidarnościowej, unijny koordynator ds. solidarności powinien, w imieniu Komisji, zwoływać unijne forum szczebla technicznego ds. solidarności (zwane dalej „forum szczebla technicznego”), w którego skład wejdą przedstawiciele dostatecznie wysokiego szczebla, tacy jak wysocy rangą urzędnicy odpowiednich organów państw członkowskich, oraz przewodniczyć temu forum. W forum szczebla technicznego powinny uczestniczyć Agencja ds. Azylu, a także – w stosownych przypadkach i na zaproszenie unijnego koordynatora ds. solidarności – Europejska Agencja Straży Granicznej i Przybrzeżnej oraz Agencja Praw Podstawowych Unii Europejskiej.
- (25) Ponieważ działania poszukiwawczo-ratownicze wynikają z zobowiązań międzynarodowych, wśród państw członkowskich korzystających ze środków solidarnościowych mogą być państwa członkowskie, które mają do czynienia z powtarzającymi się sprowadzeniami na ląd w kontekście operacji poszukiwawczo-ratowniczych. Powinna istnieć możliwość określenia orientacyjnego odsetka środków solidarnościowych, które mogą być wymagane dla zainteresowanych państw członkowskich. Ponadto państwa członkowskie powinny uwzględnić trudności osób sprowadzanych na ląd.
- (26) Aby zapewnić terminową reakcję na sytuację presji migracyjnej, unijny koordynator ds. solidarności powinien wspierać szybką relokację osób ubiegających się o ochronę międzynarodową i osób korzystających z ochrony międzynarodowej, które kwalifikują się do relokacji. Państwo członkowskie będące beneficjentem powinno na wniosek sporządzić listę osób kwalifikujących się do relokacji, z pomocą Agencji ds. Azylu, oraz powinno mieć możliwość korzystania z narzędzi opracowanych przez unijnego koordynatora ds. solidarności. Osoby, które mają zostać relokowane, powinny mieć możliwość przedstawienia informacji dotyczących istotnych powiązań z konkretnymi państwami członkowskimi, ale nie powinny mieć prawa wyboru konkretnego państwa członkowskiego relokacji.
- (27) Aby zapewnić odpowiednie reagowanie solidarnościowe oraz w przypadku gdy wkłady państw członkowskich są niewystarczające w stosunku do stwierdzonych potrzeb, Rada powinna mieć możliwość ponownego zwołania forum wysokiego szczebla w celu umożliwienia państwom członkowskim zadeklarowania dodatkowych wkładów solidarnościowych.
- (28) Oceniając, czy państwo członkowskie znajduje się pod presją migracyjną, jest narażone na ryzyko presji migracyjnej lub stoi w obliczu znaczącej sytuacji migracyjnej, Komisja powinna – na podstawie obszernej oceny ilościowej i jakościowej – wziąć pod uwagę szeroki zakres czynników, w tym odpowiednie zalecenia przedstawione przez Agencję ds. Azylu, oraz informacje zebrane w ramach unijnego mechanizmu na potrzeby zapewnienia gotowości i zarządzania kryzysami związanymi z migracją. Takie czynniki powinny obejmować: liczbę wniosków o udzielenie ochrony międzynarodowej, przypadki niedozwolonego przekroczenia granicy, niedozwolone przemieszczenie się obywateli państw trzecich i bezpieczeństwa między państwami członkowskimi, wydane i wykonane decyzje nakazujące powrót, wydane i wykonane decyzje o przekazaniu, liczbę osób, które przybyły drogą morską, w tym w wyniku sprowadzenia na ląd w następstwie operacji poszukiwawczo-ratowniczych, trudności osób ubiegających się o azyl oraz zdolność państwa członkowskiego do zarządzania sprawami dotyczącymi azylu i przyjmowania, specyfikę wynikającą z położenia geograficznego państw członkowskich oraz stosunki z odpowiednimi państwami trzecimi i ewentualne sytuacje instrumentalizacji migrantów.
- (29) Należy ustanowić mechanizm, który pozwoli skorzystać z rocznej puli solidarnościowej państwom członkowskim wskazanym w decyzji jako znajdujące się pod presją migracyjną lub państwom uważającym się za znajdujące się pod presją migracyjną. Państwa członkowskie, które w decyzji zostały wskazane jako znajdujące się pod presją migracyjną, powinny mieć możliwość skorzystania z rocznej puli solidarnościowej w prosty sposób, informując jedynie Komisję i Radę o swoim zamiarze skorzystania z tej puli, w następstwie czego unijny koordynator ds. solidarności powinien w imieniu Komisji zwołać forum szczebla technicznego. Państwa członkowskie uważające się za znajdujące się pod presją migracyjną powinny, w celu skorzystania z puli solidarnościowej, podać należycie udokumentowane uzasadnienie istnienia oraz zakresu presji migracyjnej oraz inne odpowiednie informacje w formie powiadomienia, które Komisja powinna niezwłocznie ocenić. Państwa członkowskie będące beneficjentami powinny korzystać z rocznej puli solidarnościowej w sposób rozsądny i proporcjonalny, z uwzględnieniem potrzeb w zakresie środków solidarnościowych pozostałych państw członkowskich znajdujących się pod presją migracyjną. Unijny koordynator ds. solidarności powinien zapewnić zrównoważony podział

dostępnych wkładów solidarnościowych między państwa członkowskie będące beneficjentami. W przypadku gdy państwo członkowskie uważa się za znajdujące się w sytuacji kryzysowej, zastosowanie powinna mieć procedura określona w rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2024/1359⁽¹⁰⁾.

- (30) W przypadku gdy państwa członkowskie są beneficjentami, nie powinny być zobowiązane do wykonania swoich zadeklarowanych wkładów na rzecz rocznej puli solidarnościowej. Jednocześnie w przypadku gdy państwo członkowskie znajduje się pod presją migracyjną lub uważa się za znajdujące się pod presją migracyjną, lub stoi w obliczu znaczącej sytuacji migracyjnej, co mogłoby utrudniać jego zdolność w zakresie realizacji zadeklarowanych wkładów ze względu na wyzwania, którym musi sprostać, to państwo członkowskie powinno mieć możliwość wystąpienia z wnioskiem o całkowite lub częściowe zwolnienie z wykonania swojego zadeklarowanego wkładu.
- (31) Do funkcjonowania mechanizmu solidarności należy stosować zgodnie z zasadą obowiązkowego sprawiedliwego podziału klucz referencyjny określony na podstawie liczby ludności i wielkości PKB państw członkowskich, umożliwiający ustalenie ogólnego wkładu każdego z państw członkowskich. Państwo członkowskie może, na zasadzie dobrowolności, wnieść ogólny wkład powyżej swojego obowiązkowego sprawiedliwego udziału, aby pomóc państwom członkowskim znajdującym się pod presją migracyjną. Podczas realizacji rocznej puli solidarnościowej państwa członkowskie wnoszące wkład powinny wykonać swój deklarowany wkład proporcjonalnie do ich ogólnego deklarowanego wkładu, tak aby każdorazowo gdy mają być wykorzystane środki solidarnościowe objęte pulą te państwa członkowskie wносиły wkład zgodnie z zasadą sprawiedliwego podziału. Aby zagwarantować funkcjonowanie niniejszego rozporządzenia, państwa członkowskie wnoszące wkład nie powinny być zobowiązane do wykonania swoich deklarowanych wkładów solidarnościowych wobec państwa członkowskiego będącego beneficjentem, w przypadku gdy Komisja zidentyfikowała w tym państwie członkowskim będącym beneficjentem niedociągnięcia systemowe w odniesieniu do zasad określonych w części III niniejszego rozporządzenia, które mogłyby mieć poważne negatywne konsekwencje dla funkcjonowania niniejszego rozporządzenia.
- (32) W uzupełnieniu do rocznej puli solidarnościowej państwa członkowskie, w szczególności gdy znajdują się pod presją migracyjną lub stoją w obliczu znaczącej sytuacji migracyjnej, a także Unia, mają do dyspozycji stały unijny zestaw narzędzi wsparcia w obszarze migracji (zwany dalej „zestawem narzędzi”), który obejmuje środki mogące pomóc w zaradzeniu potrzebom i złagodzeniu presji na państwa członkowskie, i które są przewidziane w unijnym dorobku prawnym lub unijnych narzędziach politycznych. Aby zapewnić skuteczne stosowanie wszystkich odpowiednich narzędzi w celu reagowania na konkretne wyzwania migracyjne, Komisja powinna mieć możliwość wskazania koniecznych środków w zestawie narzędzi, w stosownych przypadkach bez uszczerbku dla odpowiednich przepisów prawa Unii. Państwa członkowskie powinny starać się stosować elementy zestawu narzędzi w połączeniu z roczną pulą solidarnościową. Stosowanie środków z zestawu narzędzi nie powinno być jednak warunkiem wstępnym korzystania ze środków solidarnościowych.
- (33) Jako środek solidarnościowy drugiego stopnia należy wprowadzić kompensację odpowiedzialności, zgodnie z którą odpowiedzialność za rozpatrzenie wniosku jest przenoszona na państwo członkowskie wnoszące wkład, w zależności od tego, czy zobowiązania w zakresie relokacji osiągną określone progi ustanowione w niniejszym rozporządzeniu. W niektórych okolicznościach, aby państwom członkowskim będącym beneficjentami zapewnić wystarczającą przewidywalność, stosowanie kompensacji odpowiedzialności staje się obowiązkowe. Wkłady na rzecz solidarności poprzez kompensację odpowiedzialności należy zaliczać do obowiązkowego sprawiedliwego udziału państwa członkowskiego wnoszącego wkład. Należy ustanowić system gwarancji, aby w miarę możliwości zapobiec tworzeniu zachęt do migracji nieuregulowanej do Unii, niedozwolonemu przemieszczaniu się obywateli państw trzecich i bezpaństwowców między państwami członkowskimi oraz aby wesprzeć sprawne funkcjonowanie zasad dotyczących ustalania odpowiedzialności za rozpatrzenie wniosków o udzielenie ochrony międzynarodowej. W przypadku gdy stosowanie kompensacji odpowiedzialności staje się obowiązkowe, państwo członkowskie wnoszące wkład, które zobowiązało się do relokacji, a nie otrzymało wniosków o udzielenie ochrony międzynarodowej, w odniesieniu do których państwo członkowskie będące beneficjentem zostało wskazane jako odpowiedzialne za kompensację, pozostaje zobowiązane do realizacji swojego zobowiązania dotyczącego relokacji.
- (34) Chociaż relokacja powinna mieć zastosowanie przede wszystkim do osób ubiegających się o ochronę międzynarodową, a w pierwszej kolejności należy uwzględniać osoby wymagające szczególnego traktowania, jej stosowanie powinno pozostać elastyczne. Ze względu na dobrowolny charakter relokacji państwo członkowskie wnoszące wkład i państwo członkowskie będące beneficjentem powinny mieć możliwość wyrażenia swoich preferencji co do osób, które należy wziąć pod uwagę. Preferencje takie powinny mieć rozsądny charakter w świetle zidentyfikowanych potrzeb i osób odpowiadających profilowi w państwie członkowskim będącym beneficjentem w celu zapewnienia, aby zobowiązania do relokacji mogły zostać skutecznie wykonane.
- (35) Na wniosek, organy i jednostki organizacyjne Unii w dziedzinie azylu oraz zarządzania granicami i migracją powinny mieć możliwość udzielania państwom członkowskim i Komisji wsparcia w wykonywaniu niniejszego rozporządzenia poprzez zapewnianie wiedzy eksperckiej i wsparcia operacyjnego przewidzianych w ramach ich odpowiednich uprawnień.

⁽¹⁰⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2024/1359 z dnia 14 maja 2024 r. w sprawie reagowania na sytuacje kryzysowe i sytuacje spowodowane działaniem siły wyższej w dziedzinie migracji i azylu oraz w sprawie zmiany rozporządzenia (UE) 2021/1147 (Dz.U. L, 2024/1359, 22.5.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1359/oj>).

- (36) Wspólny europejski system azylowy powstawał stopniowo jako wspólny obszar ochrony oparty na pełnym i integralnym stosowaniu Konwencji genewskiej dotyczącej statusu uchodźców z dnia 28 lipca 1951 r., uzupełnionej protokołem nowojorskim z dnia 31 stycznia 1967 r. (zwanej dalej „konwencją genewską”), zapewniając tym samym, by żadna osoba nie została odesłana z powrotem tam, gdzie czekają ją prześladowania, zgodnie z zasadą non-refoulement. W tym zakresie oraz bez uszczerbku dla kryteriów odpowiedzialności określonych w niniejszym rozporządzeniu, państwa członkowskie są uważane za kraje bezpieczne dla obywateli państw trzecich, ponieważ wszystkie przestrzegają zasady non-refoulement.
- (37) Wskazane jest, aby precyzyjna i sprawna metoda ustalania, które państwo członkowskie jest odpowiedzialne za rozpatrzenie wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej, została uwzględniona we wspólnym europejskim systemie azylowym, jak określono na specjalnym posiedzeniu Rady Europejskiej w Tampere w dniach 15 i 16 października 1999 r. Metoda ta powinna być oparta na kryteriach obiektywnych i sprawiedliwych, zarówno dla państw członkowskich, jak i dla zainteresowanych osób. W szczególności powinna ona umożliwiać szybkie ustalenie odpowiedzialnego państwa członkowskiego, tak aby zagwarantować szybki i skuteczny dostęp do sprawiedliwych i skutecznych procedur udzielania ochrony międzynarodowej, oraz nie powinna zagrażać celowi, jakim jest szybkie rozpatrywanie wniosków o udzielenie ochrony międzynarodowej.
- (38) Aby znacząco zwiększyć zrozumienie mających zastosowanie procedur, państwa członkowskie powinny jak najszybciej przekazywać osobom objętym niniejszym rozporządzeniem – w języku, który rozumieją lub co do którego można zasadnie przypuszczać, że go rozumieją – wszystkie odpowiednie informacje dotyczące stosowania niniejszego rozporządzenia, w szczególności informacje o kryteriach ustalania odpowiedzialnego państwa członkowskiego i o odpowiednich procedurach, a także informacje o ich prawach i obowiązkach wynikających z niniejszego rozporządzenia, w tym o konsekwencjach nieprzestrzegania przepisów. Aby zapewnić zabezpieczenie najlepszego interesu dziecka oraz zagwarantować objęcie małoletnich procedurami określonymi w niniejszym rozporządzeniu, państwa członkowskie powinny przekazywać informacje małoletnim w sposób im przyjazny, z uwzględnieniem ich wieku i dojrzałości. Agencja ds. Azylu, w ścisłej współpracy z organami krajowymi, powinna opracować odpowiednie materiały informacyjne, a także konkretne informacje dla małoletnich bez opieki i dla osób ubiegających się o ochronę międzynarodową wymagających szczególnego traktowania
- (39) Udostępnienie dobrej jakości informacji i wsparcia prawnego w zakresie stosowania procedury ustalania odpowiedzialnego państwa członkowskiego, a także praw i obowiązków osób ubiegających się o ochronę międzynarodową w ramach tej procedury, leży w interesie zarówno państw członkowskich, jak i osób ubiegających się o ochronę międzynarodową. Aby zwiększyć skuteczność procedury ustalania odpowiedzialnego państwa członkowskiego oraz zapewnić prawidłowe stosowanie kryteriów odpowiedzialności określonych w niniejszym rozporządzeniu, należy wprowadzić doradztwo prawne jako integralną część systemu ustalania odpowiedzialnego państwa członkowskiego. W tym celu należy udostępnić osobom ubiegającym się o ochronę międzynarodową, na ich wniosek, doradztwo prawne służące udzieleniu im wskazówek i wsparcia w zakresie stosowania kryteriów i mechanizmów ustalania odpowiedzialnego państwa członkowskiego.
- (40) Niniejsze rozporządzenie powinno opierać się na zasadach zawartych w rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 604/2013⁽¹⁾, odpowiadając jednocześnie na zidentyfikowane wyzwania oraz rozwijając zasadę solidarności i sprawiedliwego podziału odpowiedzialności jako część wspólnych ram zgodnie art. 80 TFUE. W tym celu nowy obowiązkowy mechanizm solidarności powinien umożliwiać poprawę gotowości państw członkowskich do zarządzania migracją, do reagowania w sytuacjach, gdy państwa członkowskie znajdują się pod presją migracyjną, oraz do ułatwiania regularnego wsparcia solidarnościowego między państwami członkowskimi. Skuteczne wdrożenie takiego mechanizmu solidarności, wraz ze skutecznym systemem ustalania odpowiedzialnego państwa członkowskiego, jest kluczowym warunkiem wstępnym funkcjonowania wspólnego europejskiego systemu azylowego jako całości.
- (41) Niniejsze rozporządzenie powinno mieć zastosowanie do osób ubiegających się o ochronę uzupełniającą oraz osób kwalifikujących się do objęcia ochroną uzupełniającą w celu zapewnienia równego traktowania wszystkich osób ubiegających się o ochronę międzynarodową oraz osób korzystających z ochrony międzynarodowej, a także w celu zapewnienia spójności z obecnym unijnym dorobkiem prawnym w dziedzinie azylu, w szczególności z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2024/1347⁽²⁾.

⁽¹⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 604/2013 z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie ustanowienia kryteriów i mechanizmów ustalania państwa członkowskiego odpowiedzialnego za rozpatrzenie wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej złożonego w jednym z państw członkowskich przez obywatela państwa trzeciego lub bezpaństwowca (Dz. U. L 180 z 29.6.2013, s. 31).

⁽²⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2024/1347 z dnia 14 maja 2024 r. w sprawie norm dotyczących kwalifikowania obywateli państw trzecich lub bezpaństwowców jako osób korzystających z ochrony międzynarodowej, jednolitego statusu uchodźców lub osób kwalifikujących się do otrzymania ochrony uzupełniającej oraz zakresu udzielanej ochrony, oraz zmieniające dyrektywę Rady 2003/109/WE oraz uchylające dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2011/95/UE (Dz. U. L, 2024/1347, 22.5.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1347/oj>).

- (42) W celu zapewnienia, aby obywatele państw trzecich i bezpaństwowcy, którzy zostali przesiedleni lub przyjęci zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2024/1350⁽¹³⁾, lub którym udzielono ochrony międzynarodowej lub przyznano status humanitarny w ramach krajowych programów przesiedleń, byli wtórnie przejmowani przez państwo członkowskie, które ich przyjęło lub przesiedliło, niniejsze rozporządzenie powinno mieć zastosowanie również do osób przyjętych, które przebywają bez zezwolenia na terytorium innego państwa członkowskiego.
- (43) Mając na uwadze skuteczność oraz pewność prawa, ważne jest, aby niniejsze rozporządzenie opierało się na zasadzie, zgodnie z którą odpowiedzialność ustala się tylko jeden raz, chyba że zachodzi jedna z określonych w niniejszym rozporządzeniu przesłanek wygaśnięcia odpowiedzialności.
- (44) Dyrektywa (UE) 2024/1346 powinna mieć zastosowanie do wszystkich procedur z udziałem osób ubiegających się o ochronę międzynarodową na podstawie niniejszego rozporządzenia, z zastrzeżeniem ograniczeń w stosowaniu tej dyrektywy.
- (45) Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2024/1348⁽¹⁴⁾ powinno mieć zastosowanie w uzupełnieniu oraz bez uszczerbku dla gwarancji proceduralnych w ramach niniejszego rozporządzenia, z zastrzeżeniem ograniczeń w stosowaniu tego rozporządzenia.
- (46) Zgodnie z Konwencją o prawach dziecka z 1989 r. oraz Kartą, w stosowaniu niniejszego rozporządzenia jednym z priorytetów powinno być dla państw członkowskich zabezpieczenie najlepszego interesu dziecka. Przy ocenie najlepszego interesu dziecka państwa członkowskie powinny brać w szczególności pod uwagę dobrostan i rozwój społeczny małoletniego w perspektywie krótko-, średnio- i długoterminowej, względy bezpieczeństwa i ochrony oraz opinię małoletniego, stosownie do jego wieku i stopnia dojrzałości, w tym jego pochodzenia. Należy ponadto określić szczególne gwarancje proceduralne dla małoletnich bez opieki, w tym wyznaczenie przedstawiciela, ze względu na konieczność ich szczególnego traktowania.
- (47) Aby zapewnić skuteczne stosowanie gwarancji dla małoletnich, ustanowionych w niniejszym rozporządzeniu, państwa członkowskie powinny zapewniać, aby pracownicy właściwych organów rozpatrujący wnioski dotyczące małoletnich bez opieki przeszli odpowiednie szkolenie, na przykład zgodnie z odpowiednimi wytycznymi Agencji ds. Azylu, w obszarach takich jak prawa i indywidualne potrzeby małoletnich, wczesna identyfikacja ofiar handlu ludźmi lub nadużyć, a także najlepsze praktyki zapobiegania zaginięciom małoletnich.
- (48) Zgodnie z europejską Konwencją o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności oraz Kartą, w stosowaniu niniejszego rozporządzenia jednym z priorytetów państw członkowskich powinno być poszanowanie życia prywatnego i rodzinnego.
- (49) Bez uszczerbku dla kompetencji państw członkowskich w zakresie przyznawania obywatelstwa oraz faktu, że na podstawie prawa międzynarodowego każde państwo członkowskie, z należyтым uwzględnieniem prawa Unii, określa warunki nabywania i utraty obywatelstwa, przy stosowaniu niniejszego rozporządzenia państwa członkowskie powinny przestrzegać swoich zobowiązań międzynarodowych wobec bezpaństwowców zgodnie z międzynarodowymi instrumentami w zakresie praw człowieka, w tym, w stosownych przypadkach, na podstawie Konwencji dotyczącej statusu bezpaństwowców, podpisanej w Nowym Jorku w dniu 28 września 1954 r. W stosownych przypadkach państwa członkowskie powinny dążyć do identyfikacji bezpaństwowców oraz do wzmocnienia ich ochrony, umożliwiając im korzystanie z kluczowych praw podstawowych i ograniczając ryzyko ich dyskryminacji lub nierównego traktowania.
- (50) Aby zapobiec przekazywaniu między państwami członkowskimi osób, które stanowią zagrożenie dla bezpieczeństwa, należy zapewnić, aby państwo członkowskie, w którym zarejestrowano wniosek po raz pierwszy, nie stosowało kryteriów ustalania odpowiedzialności lub aby państwo członkowskie będące beneficjentem nie przeprowadzało procedury relokacji, w przypadku gdy istnieją uzasadnione podstawy, aby uznać zainteresowaną osobę za stwarzającą zagrożenie dla bezpieczeństwa wewnętrznego.
- (51) W celu zapewnienia, aby wnioski o udzielenie ochrony międzynarodowej złożone przez członków jednej rodziny były gruntownie rozpatrywane przez jedno państwo członkowskie, aby decyzje podejmowane w odniesieniu do nich były spójne oraz aby członkowie jednej rodziny nie byli rozdzielani, powinna istnieć możliwość łącznego przeprowadzenia procedur ustalania państwa członkowskiego odpowiedzialnego za rozpatrzenie tych wniosków.

(13) Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2024/1350 z dnia 14 maja 2024 r. ustanawiające unijne ramy przesiedleń i przyjmowania ze względów humanitarnych oraz zmieniające rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1147 (Dz.U. L, 2024/1350, 22.5.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1350/oj>)

(14) Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2024/1348 z dnia 14 maja 2024 r. w sprawie ustanowienia wspólnej procedury ubiegania się o ochronę międzynarodową w Unii i uchylecia dyrektywy 2013/32/UE (Dz.U. L, 2024/1348, 22.5.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1348/oj>).

- (52) Definicja członka rodziny powinna odzwierciedlać rzeczywistość obecnych trendów migracyjnych, zgodnie z którymi osoby ubiegające się o ochronę międzynarodową często przybywają na terytorium państwa członkowskiego po długim okresie tranzytu. Definicja powinna zatem uwzględniać rodziny stworzone poza państwem pochodzenia, ale przed przybyciem na terytorium państwa członkowskiego.
- (53) W celu zapewnienia pełnego poszanowania zasady jedności rodziny oraz najlepszego interesu dziecka, wiążącym kryterium ustalania odpowiedzialności powinno być istnienie stosunku zależności między osobą ubiegającą się o ochronę międzynarodową a jej dzieckiem, rodzeństwem lub rodzicem, wynikającego z ciąży lub macierzyństwa osoby ubiegającej się o ochronę międzynarodową, jej stanu zdrowia lub podeszłego wieku. Jeżeli osobą ubiegającą się o ochronę międzynarodową jest małoletnim bez opieki, również fakt przebywania na terytorium innego państwa członkowskiego członka rodziny, rodzeństwa lub krewnego, który może się nim zaopiekować, powinien stać się wiążącym kryterium ustalania odpowiedzialności. Aby zniechęcić do niedozwolonego przemieszczania się małoletnich bez opieki w przypadku braku takiego członka rodziny, rodzeństwa lub krewnego, co nie leży w najlepszym interesie dziecka, odpowiedzialnym państwem członkowskim powinno być państwo członkowskie, w którym zarejestrowano wniosek małoletniego bez opieki o udzielenie ochrony międzynarodowej po raz pierwszy, jeżeli jest to w najlepszym interesie dziecka. W przypadku gdy małoletni bez opieki złożył wniosek o udzielenie ochrony międzynarodową w wielu państwach członkowskich, a jedno z państw członkowskich uznaje na podstawie indywidualnej oceny, że przekazanie go do odpowiedzialnego państwa członkowskiego nie jest w najlepszym interesie dziecka, to państwo członkowskie powinno stać się państwem odpowiedzialnym za rozpatrzenie nowego wniosku.
- (54) Zasady dotyczące dowodów powinny umożliwiać sprawniejsze łączenie rodzin niż na podstawie rozporządzenia (UE) nr 604/2013. Konieczne jest zatem wyjaśnienie, że dowody formalne, takie jak oryginalne dokumenty i wyniki badań DNA, nie powinny być wymagane, w przypadku gdy poszlaki są spójne, możliwe do zweryfikowania i wystarczająco szczegółowe dla ustalenia odpowiedzialności za rozpatrzenie wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej. W celu sprawiedliwej oceny związku, organy państw członkowskich powinny uwzględniać wszystkie dostępne informacje, takie jak zdjęcia, dowody na utrzymywanie kontaktu i wypowiedzi świadków. Aby ułatwić wczesną identyfikację przypadków, które obejmują członków rodziny, osobie ubiegającej się o ochronę międzynarodową należy udostępnić szablony opracowane przez Agencję ds. Azylu. W miarę możliwości osoba ubiegająca się o ochronę międzynarodową powinna wypełnić ten szablon przed przesłuchaniem. Biorąc pod uwagę znaczenie kryterium powiązań rodzinnych w hierarchii kryteriów odpowiedzialności, wszystkie przypadki, które obejmują członków rodziny, należy traktować priorytetowo w ramach odpowiednich procedur określonych w niniejszym rozporządzeniu.
- (55) W przypadku osób ubiegających się o ochronę międzynarodową, które posiadają dyplom lub inny dokument poświadczający kwalifikacje, za rozpatrzenie wniosku powinno być odpowiedzialne państwo członkowskie, w którym taki dyplom został wydany, pod warunkiem że wniosek został zarejestrowany mniej niż sześć miesięcy po wydaniu danego dyplomu lub dokumentu poświadczającego kwalifikacje, co zapewniłoby sprawne rozpatrzenie wniosku w państwie członkowskim, z którym osoba ubiegająca się o ochronę międzynarodową ma istotne powiązania na podstawie takiego dyplomu.
- (56) Zważywszy, że państwo członkowskie powinno pozostać odpowiedzialne za osobę, która przybyła na jego terytorium w sposób niedozwolony, należy również uregulować sytuację, w której osoba przybywa na to terytorium w następstwie operacji poszukiwawczo-ratowniczej. Należy przewidzieć odstępstwo od kryterium ustalania odpowiedzialności w sytuacji, gdy państwo członkowskie relokowało osoby, które przekroczyły granicę zewnętrzną innego państwa członkowskiego w sposób niedozwolony lub w następstwie operacji poszukiwawczo-ratowniczej. W takiej sytuacji państwo członkowskie relokacji powinno być państwem odpowiedzialnym, jeżeli dana osoba wystąpi z wnioskiem o udzielenie ochrony międzynarodowej.
- (57) Państwo członkowskie powinno mieć możliwość odstąpienia od kryteriów ustalania odpowiedzialności według własnego uznania, w szczególności ze względów humanitarnych, społecznych i kulturowych oraz ze względu na budzące współczucie położenie osoby ubiegającej się o ochronę międzynarodową – aby umożliwić połączenie członków rodziny, krewnych lub wszelkich innych osób należących do rodziny oraz rozpatrzenie wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej złożonego w tym lub innym państwie członkowskim, nawet jeżeli zgodnie z kryteriami określonymi w niniejszym rozporządzeniu nie ma obowiązku rozpatrzenia tego wniosku.
- (58) Aby zapewnić przestrzeganie procedur określonych w niniejszym rozporządzeniu oraz zapobiec przeszkodom w jego skutecznym stosowaniu, w szczególności aby uniknąć ucieczek obywateli państw trzecich i bezpaństwowców lub ich niedozwolonego przemieszczania się między państwami członkowskimi, należy ustanowić jasne obowiązki dla osób ubiegających się o ochronę międzynarodową w ramach tej procedury oraz należyte i terminowe informowanie ich o tych obowiązkach. Nieprzestrzeganie takich obowiązków powinno prowadzić do odpowiednich i proporcjonalnych konsekwencji proceduralnych dla osoby ubiegającej się o ochronę międzynarodową oraz warunków przyjmowania tej osoby. Państwa członkowskie powinny uwzględniać indywidualną sytuację osoby ubiegającej się o ochronę międzynarodową podczas oceny, czy wywiązuje się ona z obowiązków i współpracuje z właściwymi organami, zgodnie z przepisami określonymi w niniejszym rozporządzeniu. Zgodnie z Kartą, państwo członkowskie, w którym przebywa taka osoba ubiegająca się o ochronę międzynarodową, powinno w każdym przypadku zapewnić, aby zaspokojone zostały najpilniejsze potrzeby materialne tej osoby ubiegającej się o ochronę międzynarodową.
- (59) Aby ograniczyć możliwość wygaśnięcia lub przeniesienia odpowiedzialności na inne państwo członkowskie w związku z postępowaniem osoby ubiegającej się o ochronę międzynarodową, należy przedłużyć terminy, których

upływanie powoduje wygaśnięcie lub przeniesienie odpowiedzialności, w przypadku gdy na etapie rozpatrywania wniosku dana osoba opuści terytorium państw członkowskich lub ucieknie, aby uniknąć przekazania jej odpowiedzialnemu państwu członkowskiemu. Ponadto aby zniechęcić do obchodzenia przepisów i do utrudniania procedur, należy usunąć możliwość przeniesienia odpowiedzialności, jeżeli powiadamiające państwo członkowskie nie dotrzymało terminów wysłania powiadomienia o wtórnym przejściu. W przypadku osób, które przybyły na terytorium państwa członkowskiego w sposób niedozwolony bez ubiegania się o azyl, należy wydłużyć okres, po upływie którego odpowiedzialność tego państwa członkowskiego wygasa i odpowiedzialne staje się inne państwo członkowskie, w którym osoba ta następnie składa wniosek, aby dodatkowo zachęcać osoby do przestrzegania przepisów i do składania wniosku w pierwszym państwie członkowskim wjazdu, a tym samym ograniczyć niedozwolone przemieszczanie się obywateli państw trzecich i bezpaństwowców między państwami członkowskimi oraz zwiększyć ogólną skuteczność wspólnego europejskiego systemu azylowego.

- (60) Należy organizować przesłuchania z osobami ubiegającymi się o ochronę międzynarodową, aby ułatwić ustalenie państwa członkowskiego odpowiedzialnego za rozpatrzenie wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej, chyba że osoba ubiegająca się o ochronę międzynarodową uciekła, nie stawiała się na przesłuchanie, nie podając uzasadnionej przyczyny, lub gdy informacje podane przez tę osobę są wystarczające, aby ustalić odpowiedzialne państwo członkowskie. W celu zapewnienia, aby od osoby ubiegającej się o ochronę międzynarodową zebrano wszystkie odpowiednie informacje w celu prawidłowego ustalenia odpowiedzialnego państwa członkowskiego, państwo członkowskie, które odstępuje od przeprowadzenia przesłuchania, powinno umożliwić danej osobie ubiegającej się o ochronę międzynarodową przedstawienie wszystkich dodatkowych informacji, w tym należycie uzasadnionych powodów, by właściwy organ rozważył potrzebę przeprowadzenia przesłuchania. Niezwłocznie po zarejestrowaniu wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej należy poinformować osobę ubiegającą się o ochronę międzynarodową w szczególności o stosowaniu niniejszego rozporządzenia, o fakcie, że ustalenie państwa członkowskiego odpowiedzialnego za rozpatrzenie jej wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej jest oparte o obiektywne kryteria, o jej prawach i obowiązkach wynikających z niniejszego rozporządzenia oraz o konsekwencjach nieprzestrzegania obowiązków.
- (61) W celu zapewnienia, aby przesłuchanie jak najbardziej ułatwiło szybkie i skuteczne ustalenie odpowiedzialnego państwa członkowskiego, personel przesłuchujący osoby ubiegające się o ochronę międzynarodową powinien zostać dostatecznie przeszkolony, w tym w zakresie wiedzy ogólnej na temat problemów, które mogłyby negatywnie wpłynąć na zdolność danej osoby ubiegającej się o ochronę międzynarodową do przejścia przesłuchania, takich jak sygnały wskazujące, że dana osoba ubiegająca się o ochronę międzynarodową mogła być ofiarą tortur lub handlu ludźmi.
- (62) W celu zagwarantowania skutecznej ochrony podstawowych praw osób ubiegających się o ochronę międzynarodową dotyczących poszanowania życia prywatnego, praw dziecka i ochrony przed nieludzkim i poniżającym traktowaniem z powodu przekazania, osoby ubiegające się o ochronę międzynarodową powinny mieć prawo do skutecznego środka prawnego, ograniczonego do tych praw, w szczególności zgodnie z art. 47 Karty i z odpowiednim orzecznictwem Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej.
- (63) Aby ułatwić sprawne stosowanie niniejszego rozporządzenia, państwa członkowskie – po zakończeniu procedur ustalania odpowiedzialnego państwa członkowskiego – powinny we wszystkich przypadkach wskazywać odpowiedzialne państwo członkowskie w systemie Eurodac, w tym w przypadkach, gdy odpowiedzialność wynika z nieprzestrzegania terminów wysłania wniosku o przejście lub udzielenia odpowiedzi na ten wniosek, przeprowadzenia przekazania, a także w przypadkach, gdy odpowiedzialne staje się państwo członkowskie, w którym złożono pierwszy wniosek, lub gdy przekazanie do głównego odpowiedzialnego państwa członkowskiego nie jest możliwe ze względu na rzeczywiste ryzyko, że osoba ubiegająca się o ochronę międzynarodową zostanie poddana nieludzkiemu lub poniżającemu traktowaniu w rozumieniu art. 4 Karty wskutek przekazania do tego państwa członkowskiego, co w efekcie prowadzi do wyznaczenia innego odpowiedzialnego państwa członkowskiego.
- (64) Aby zapewnić szybkie ustalenie odpowiedzialnego państwa członkowskiego, terminy składania wniosków o przejście i udzielenia odpowiedzi na te wnioski, składania powiadomień o wtórnym przejściu, a także składania odwołań i podejmowania decyzji dotyczących odwołań powinny zostać usprawnione i skrócone, bez uszczerbku dla praw podstawowych osób ubiegających się o ochronę międzynarodową.
- (65) Detencję osób ubiegających się o ochronę międzynarodową należy stosować zgodnie z podstawową zasadą, że osoba nie powinna być umieszczona w detencji wyłącznie z powodu ubiegania się o ochronę międzynarodową. Detencja powinna być jak najkrótsza i powinna podlegać zasadom konieczności i proporcjonalności, a zatem powinna być dozwolona wyłącznie jako środek ostateczny. W szczególności detencja osób ubiegających się o ochronę międzynarodową musi być zgodna z art. 31 Konwencji genewskiej. Postępowanie przewidziane w niniejszym rozporządzeniu w odniesieniu do osoby umieszczonej w detencji powinno mieć charakter priorytetowy i odbywać się w jak najkrótszym terminie. W odniesieniu do ogólnych gwarancji dotyczących detencji oraz warunków detencji, w stosownych przypadkach, państwa członkowskie powinny stosować przepisy dyrektywy (UE) 2024/1346 również w odniesieniu do osób umieszczonych w detencji na podstawie niniejszego rozporządzenia. Co do zasady małoletni nie powinni być umieszczani w detencji i należy dołożyć starań, aby zakwaterować ich w miejscu specjalnie przystosowanym do ich potrzeb. W wyjątkowych okolicznościach i w ostateczności, gdy ustalono, że nie można skutecznie zastosować łagodniejszych środków alternatywnych, oraz po stwierdzeniu, że detencja ma na celu najlepszy interes dziecka, małoletnich można umieścić w detencji w okolicznościach przewidzianych w dyrektywie (UE) 2024/1346.

- (66) Niedoskonałości lub załamanie się systemów azylowych – na które często negatywnie wpływa lub do których przyczynia się szczególne obciążenie systemów azylowych – mogą zagrozić sprawalnemu funkcjonowaniu systemu wprowadzonego na podstawie niniejszego rozporządzenia, co może doprowadzić do pojawienia się ryzyka naruszenia praw osób ubiegających się o ochronę międzynarodową, określonych w unijnym dorobku prawnym dotyczącym azylu, Kartie oraz innych aktach międzynarodowych dotyczących praw człowieka i praw uchodźców.
- (67) Lojalna współpraca między państwami członkowskimi ma zasadnicze znaczenie dla właściwego funkcjonowania wspólnego europejskiego systemu azylowego. Taka współpraca wiąże się z właściwym stosowaniem, między innymi, przepisów proceduralnych określonych w niniejszym rozporządzeniu, co obejmuje wprowadzenie i wdrożenie wszystkich odpowiednich ustaleń praktycznych niezbędnych do zapewnienia rzeczywistego wykonywania przekazania.
- (68) Zgodnie z rozporządzeniem Komisji (WE) nr 1560/2003⁽¹⁵⁾ przekazanie do państwa członkowskiego odpowiedzialnego za rozpatrzenie wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej może nastąpić na zasadzie dobrowolności, poprzez wyjazd pod nadzorem lub pod eskortą. Państwa członkowskie powinny wspierać przekazywanie na zasadzie dobrowolności poprzez udostępnienie danej osobie odpowiednich informacji oraz zapewnienie, aby wyjazdy pod nadzorem lub pod eskortą odbywały się w sposób humanitarny, w pełni zgodny z prawami podstawowymi oraz z poszanowaniem godności ludzkiej, a także najlepszego interesu dziecka i z uwzględnieniem w najwyższym stopniu odpowiedniego aktualnego orzecznictwa, w szczególności w odniesieniu do przekazania ze względów humanitarnych.
- (69) O ile jest to konieczne do rozpatrzenia wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej, państwa członkowskie powinny mieć możliwość wymiany szczególnych informacji istotnych w tym celu bez zgody osoby ubiegającej się o ochronę międzynarodową, w przypadku gdy takie informacje są niezbędne właściwym organom odpowiedzialnego państwa członkowskiego do wypełnienia ich obowiązków, w szczególności wynikających z rozporządzenia (UE) 2024/1348.
- (70) Aby zapewnić jasną i skuteczną procedurę relokacji, należy określić przepisy szczegółowe dotyczące państwa członkowskiego będącego beneficjentem i państwa członkowskiego wnoszącego wkład. W przypadku gdy odpowiedzialność nie zostanie ustalona przed relokacją, państwo członkowskie relokacji powinno stać się odpowiedzialne, z wyjątkiem przypadków, gdy zastosowanie mają kryteria rodzinne. Przepisy i zabezpieczenia dotyczące przekazania określone w niniejszym rozporządzeniu powinny mieć również zastosowanie w stosownych przypadkach do przekazania na potrzeby relokacji. Takie przepisy powinny zapewniać zachowanie jedności rodziny i wyłączenie z relokacji osób, które mogłyby stanowić zagrożenie dla bezpieczeństwa wewnętrznego.
- (71) W przypadku gdy państwa członkowskie przeprowadzają relokację jako wkład solidarnościowy, należy zapewnić im odpowiednie i proporcjonalne wsparcie finansowe z budżetu Unii. Aby zachęcić państwa członkowskie do priorytetowego traktowania relokacji małoletnich bez opieki, należy zapewnić większy wkład motywacyjny w odniesieniu do małoletnich bez opieki.
- (72) Aby wesprzeć wysiłki państw członkowskich w zakresie stosowania niniejszego rozporządzenia, powinno być możliwe uruchomienie zasobów Funduszu Azylu, Migracji i Integracji, ustanowionego rozporządzeniem (UE) 2021/1147, oraz innych odpowiednich funduszy unijnych (zwanych dalej „funduszami”), zgodnie z zasadami regulującymi wykorzystanie funduszy oraz bez uszczerbku dla innych priorytetów wspieranych przez fundusze. W tym kontekście państwa członkowskie powinny móc korzystać z alokacji przyznawanych w ramach swoich odpowiednich programów, w tym z kwot udostępnianych w następstwie przeglądu śródkresowego. W ramach instrumentów tematycznych powinno być możliwe udostępnienie dodatkowego wsparcia, w szczególności dla tych państw członkowskich, które mogą potrzebować zwiększenia swoich zdolności na granicach zewnętrznych, lub znajdują się pod szczególną presją lub mają szczególne potrzeby w odniesieniu do swoich systemów azylowych i systemów przyjmowania oraz swoich granic zewnętrznych.
- (73) Należy zmienić rozporządzenie (UE) 2021/1147, aby zagwarantować pełny wkład z budżetu Unii w całkowite wydatki kwalifikowalne na działania solidarnościowe, a także aby wprowadzić szczególne wymogi dotyczące sprawozdawczości w odniesieniu do tych działań, w ramach istniejących obowiązków sprawozdawczych dotyczących wdrażania funduszy.
- (74) Przy określaniu okresu kwalifikowalności wydatków na działania solidarnościowe, należy wziąć pod uwagę potrzebę terminowej realizacji działań solidarnościowych. Ponadto, zważywszy na solidarnościowy charakter transferów finansowych na podstawie niniejszego rozporządzenia, takie transfery powinny być w całości wykorzystywane do finansowania działań solidarnościowych.

⁽¹⁵⁾ Rozporządzenie Komisji (WE) nr 1560/2003 z dnia 2 września 2003 r. ustanawiające szczegółowe zasady stosowania rozporządzenia Rady (WE) nr 343/2003 ustanawiającego kryteria i mechanizmy określania państwa członkowskiego właściwego dla rozpatrywania wniosku o azyl, złożonego w jednym z państw członkowskich przez obywatela państwa trzeciego (Dz.U. L 222 z 5.9.2003, s. 3).

- (75) Stosowanie niniejszego rozporządzenia można ułatwić, a jego skuteczność zwiększyć, w drodze uzgodnień dwustronnych między państwami członkowskimi mających na celu poprawę komunikacji między właściwymi departamentami, skracanie terminów przeprowadzania postępowań, uproszczenie rozpatrywania wniosków o przejęcie lub powiadomień o wtórnym przejęciu lub ustanawianie procedur przekazywania i ich usprawnienie.
- (76) Należy zapewnić ciągłość między systemem ustalania odpowiedzialnego państwa członkowskiego ustanowionym na podstawie rozporządzenia (UE) nr 604/2013 a systemem ustanowionym na podstawie niniejszego rozporządzenia. Podobnie należy zapewnić spójność między niniejszym rozporządzeniem a rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2024/1358 ⁽¹⁶⁾.
- (77) Agencja ds. Azylu powinna utworzyć jedną lub większą liczbę sieci właściwych organów państw członkowskich oraz ułatwiać ich funkcjonowanie, aby zwiększyć praktyczną współpracę i wymianę informacji dotyczących wszystkich kwestii związanych ze stosowaniem niniejszego rozporządzenia, w tym w zakresie opracowywania praktycznych narzędzi i wytycznych. Sieci te powinny starać się organizować regularne spotkania, aby zwiększać poziom zaufania oraz wspólne zrozumienie wszelkich wyzwań związanych z wykonywaniem niniejszego rozporządzenia w państwach członkowskich.
- (78) Działanie systemu Eurodac, ustanowionego na podstawie rozporządzenia (UE) nr 2024/1358, powinno ułatwić stosowanie niniejszego rozporządzenia.
- (79) Działanie wizowego systemu informacyjnego (VIS), ustanowionego na podstawie rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 767/2008 ⁽¹⁷⁾, a w szczególności wykonanie jego art. 21 i 22, powinno ułatwić stosowanie niniejszego rozporządzenia.
- (80) W odniesieniu do traktowania osób objętych zakresem stosowania niniejszego rozporządzenia, państwa członkowskie związane są swoimi zobowiązaniami wynikającymi z instrumentów prawa międzynarodowego, w tym odpowiedniego orzecznictwa Europejskiego Trybunału Praw Człowieka.
- (81) Do przetwarzania danych osobowych przez państwa członkowskie w ramach stosowania niniejszego rozporządzenia zastosowanie ma rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 ⁽¹⁸⁾. Państwa członkowskie powinny wdrożyć odpowiednie środki techniczne i organizacyjne w celu zapewnienia, aby przetwarzanie danych odbywało się zgodnie z tym rozporządzeniem oraz z przepisami niniejszego rozporządzenia określającymi wymogi dotyczące przetwarzania danych, a także w celu wykazania tej zgodności. W szczególności środki te powinny zapewniać bezpieczeństwo danych osobowych przetwarzanych w ramach niniejszego rozporządzenia, a zwłaszcza zapobiegać niezgodnemu z prawem i nieuprawnionemu dostępowi do przetwarzanych danych osobowych oraz ich ujawnianiu, zmianie lub utracie. Właściwy organ lub organy nadzorcze każdego z państw członkowskich powinny monitorować zgodność z prawem przetwarzania danych osobowych przez właściwe organy, w tym zgodność z prawem przekazywania danych właściwemu organom na potrzeby kontroli bezpieczeństwa. W szczególności należy bez nieuzasadnionej zwłoki poinformować osobę, której dane dotyczą, jeżeli naruszenie ochrony danych osobowych może wiązać się z poważnym ryzykiem dla jej praw i wolności wynikających z rozporządzenia (UE) 2016/679.
- (82) Wykonując niniejsze rozporządzenie, państwa członkowskie, a także organy i jednostki organizacyjne Unii powinny podejmować wszelkie proporcjonalne i konieczne środki w celu zapewnienia bezpiecznego przechowywania danych osobowych.
- (83) W celu zapewnienia jednolitych warunków wykonywania niniejszego rozporządzenia należy powierzyć Komisji określone uprawnienia wykonawcze. Uprawnienia te powinny być wykonywane zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 182/2011 ⁽¹⁹⁾, z wyjątkiem decyzji wykonawczych Komisji ustalających,

⁽¹⁶⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2024/1358 z dnia 14 maja 2024 r. w sprawie ustanowienia systemu Eurodac do porównywania danych biometrycznych w celu skutecznego stosowania rozporządzeń Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2024/1351 i (UE) 2024/1350 i dyrektywy Rady 2001/55/WE oraz w celu identyfikowania nielegalnie przebywających obywateli państw trzecich oraz bezpaństwowców, w sprawie występowania z wnioskami o porównanie z danymi Eurodac przez organy ścigania państw członkowskich i Europol na potrzeby ochrony porządku publicznego, w sprawie zmiany rozporządzeń Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/1240 i (UE) 2019/818 oraz w sprawie uchylecia rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 603/2013 (Dz.U. L, 2024/1358, 22.5.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1358/oj>).

⁽¹⁷⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 767/2008 z dnia 9 lipca 2008 r. w sprawie Wizowego Systemu Informacyjnego (VIS) oraz wymiany danych pomiędzy państwami członkowskimi na temat wiz krótkoterminowych (rozporządzenie w sprawie VIS) (Dz.U. L 218 z 13.8.2008, s. 60).

⁽¹⁸⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych) (Dz.U. L 119 z 4.5.2016, s. 1).

⁽¹⁹⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 182/2011 z dnia 16 lutego 2011 r. ustanawiające przepisy i zasady ogólne dotyczące trybu kontroli przez państwa członkowskie wykonywania uprawnień wykonawczych przez Komisję (Dz.U. L 55 z 28.2.2011, s. 13).

czy państwo członkowskie znajduje się pod presją migracyjną, jest narażone na ryzyko presji migracyjnej lub stoi w obliczu znaczącej sytuacji migracyjnej.

- (84) Aby umożliwić wprowadzenie dodatkowych przepisów, należy przekazać Komisji uprawnienia do przyjmowania aktów zgodnie z art. 290 TFUE w odniesieniu do identyfikowania członków rodziny, rodzeństwa lub krewnych małoletniego bez opieki; kryteriów ustalania czy istnieją udowodnione więzi rodzinne w przypadku małoletnich bez opieki; kryteriów oceny zdolności krewnego do zaopiekowania się małoletnim bez opieki, w tym w przypadku gdy członkowie rodziny, rodzeństwo lub krewni małoletniego bez opieki przebywają w więcej niż jednym państwie członkowskim; elementów, które należy brać pod uwagę w celu oceny stosunku zależności; kryteriów ustalania czy istnieją udowodnione więzi rodzinne w przypadku osób zależnych; kryteriów oceny zdolności danej osoby do zaopiekowania się osobą zależną oraz elementów, które należy uwzględnić przy ocenie długotrwałej niezdolności do podróży, przy pełnym poszanowaniu najlepszego interesu dziecka zgodnie z niniejszym rozporządzeniem. Szczególnie ważne jest, aby w czasie prac przygotowawczych Komisja prowadziła stosowne konsultacje, w tym na poziomie ekspertów, oraz aby konsultacje te prowadzone były zgodnie z zasadami określonymi w Porozumieniu międzyinstytucjonalnym z dnia 13 kwietnia 2016 r. w sprawie lepszego stanowienia prawa⁽²⁰⁾. W szczególności, aby zapewnić Parlamentowi Europejskiemu i Radzie udział na równych zasadach w przygotowaniu aktów delegowanych, instytucje te otrzymują wszelkie dokumenty w tym samym czasie co eksperci państw członkowskich, a eksperci tych instytucji mogą systematycznie brać udział w posiedzeniach grup eksperckich Komisji zajmujących się przygotowaniem aktów delegowanych.
- (85) Do rozporządzenia (UE) nr 604/2013 należy wprowadzić szereg istotnych zmian. W celu zapewnienia jasności, rozporządzenie to powinno zostać uchylone.
- (86) Warunkiem skutecznego monitorowania stosowania niniejszego rozporządzenia jest poddawanie go ocenie w regularnych odstępach czasu.
- (87) Niniejsze rozporządzenie nie narusza praw podstawowych i jest zgodne z zasadami gwarantowanymi w prawie unijnym i międzynarodowym, w tym w Karcie. W szczególności niniejsze rozporządzenie zmierza do zapewnienia pełnego przestrzegania prawa do azylu gwarantowanego przez art. 18 Karty, a także praw uznanych w jej art. 1, 4, 7, 24 i 47. Państwa członkowskie powinny w związku z tym odpowiednio stosować niniejsze rozporządzenie, przy pełnym poszanowaniu tych praw podstawowych.
- (88) Ponieważ cele niniejszego rozporządzenia, a mianowicie ustanowienie kryteriów i mechanizmów ustalania państwa członkowskiego odpowiedzialnego za rozpatrzenie wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej zarejestrowanego w jednym z państw członkowskich przez obywatela państwa trzeciego lub bezpaństwowca, a także ustanowienie mechanizmu solidarności w celu wspierania państw członkowskich w reagowaniu na sytuacje presji migracyjnej, nie mogą zostać osiągnięte w sposób wystarczający przez państwa członkowskie, natomiast ze względu na rozmiary i skutki możliwe jest ich lepsze osiągnięcie na poziomie Unii, może ona podjąć działania zgodnie z zasadą pomocniczości określoną w art. 5 Traktatu o Unii Europejskiej (TUE). Zgodnie z zasadą proporcjonalności określoną w tym artykule, niniejsze rozporządzenie nie wykracza poza to, co jest konieczne do osiągnięcia tych celów.
- (89) Aby zapewnić spójne wykonywanie niniejszego rozporządzenia, do czasu rozpoczęcia jego stosowania należy opracować i wdrożyć plany wdrażania na poziomie unijnym i krajowym określające luki i etapy operacyjne dla każdego z państw członkowskich.
- (90) Zgodnie z art. 1 i 2 Protokołu nr 22 w sprawie stanowiska Danii, załączonego do TUE i do TFUE, Dania nie uczestniczy w przyjęciu niniejszego rozporządzenia i nie jest nim związana ani go nie stosuje. Biorąc pod uwagę, że części III, V i VII niniejszego rozporządzenia stanowią zmiany w rozumieniu art. 3 Umowy pomiędzy Wspólnotą Europejską i Królestwem Danii w sprawie kryteriów i mechanizmów określania Państwa Członkowskiego właściwego dla rozpatrywania wniosku o azyl, wniesionego w Danii lub innym Państwie Członkowskim Unii Europejskiej, i systemu Eurodac do porównywania odcisków palców w celu skutecznego stosowania Konwencji Dublińskiej⁽²¹⁾, Dania ma poinformować Komisję o swojej decyzji w zakresie wdrażania treści takich zmian lub ich niewdrażania na etapie przyjmowania zmian lub w terminie 30 dni od ich przyjęcia.
- (91) Zgodnie z art. 1 i 2 oraz art. 4a ust. 1 Protokołu nr 21 w sprawie stanowiska Zjednoczonego Królestwa i Irlandii w odniesieniu do przestrzeni wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości, załączonego do TUE i do TFUE, bez uszczerbku dla art. 4 tego protokołu, Irlandia nie uczestniczy w przyjęciu niniejszego rozporządzenia i nie jest nim związana ani go nie stosuje.

⁽²⁰⁾ Dz.U. L 123 z 12.5.2016, s. 1.

⁽²¹⁾ Dz.U. L 66 z 8.3.2006, s. 38.

- (92) W odniesieniu do Islandii i Norwegii części III, V i VII niniejszego rozporządzenia stanowią nowe prawodawstwo dotyczące obszaru objętego przedmiotem załącznika do Umowy między Wspólnotą Europejską a Republiką Islandii i Królestwem Norwegii dotyczącej kryteriów i mechanizmów określania państwa właściwego dla rozpatrywania wniosku o azyl złożonego w państwie członkowskim lub w Islandii lub Norwegii ⁽²²⁾.
- (93) W odniesieniu do Szwajcarii części III, V i VII niniejszego rozporządzenia stanowią akty prawne lub środki zmieniające lub rozwijające postanowienia art. 1 Umowy między Wspólnotą Europejską a Konfederacją Szwajcarską dotyczącej kryteriów i mechanizmów umożliwiających określanie państwa właściwego dla rozpatrywania wniosku o azyl złożonego w państwie członkowskim lub w Szwajcarii ⁽²³⁾.
- (94) W odniesieniu do Liechtensteinu części III, V i VII niniejszego rozporządzenia stanowią akty prawne lub środki zmieniające lub rozwijające postanowienia art. 1 Umowy pomiędzy Wspólnotą Europejską i Konfederacją Szwajcarską dotyczącej kryteriów i mechanizmów umożliwiających określanie państwa właściwego dla rozpatrywania wniosku o udzielenie azylu złożonego w państwie członkowskim lub w Szwajcarii, o którym mowa w art. 3 Protokołu między Wspólnotą Europejską, Konfederacją Szwajcarską i Księstwem Liechtensteinu o przystąpieniu Księstwa Liechtensteinu do Umowy pomiędzy Wspólnotą Europejską i Konfederacją Szwajcarską dotyczącej kryteriów i mechanizmów umożliwiających określanie państwa właściwego dla rozpatrywania wniosku o udzielenie azylu złożonego w państwie członkowskim lub w Szwajcarii ⁽²⁴⁾,

PRZYJMUJĄ NINIEJSZE ROZPORZĄDZENIE:

CZĘŚĆ I

PRZEDMIOT I DEFINICJE

Artykuł 1

Przedmiot

Zgodnie z zasadą solidarności i sprawiedliwego podziału odpowiedzialności, zapisaną w art. 80 TFUE, oraz w celu zwiększenia wzajemnego zaufania, w niniejszym rozporządzeniu:

- a) określa się wspólne ramy zarządzania azylem i migracją w Unii oraz funkcjonowania wspólnego europejskiego systemu azylowego;
- b) ustanawia się mechanizm solidarności;
- c) określa się kryteria i mechanizmy ustalania państwa członkowskiego odpowiedzialnego za rozpatrzenie wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej.

Artykuł 2

Definicje

Do celów niniejszego rozporządzenia stosuje się następujące definicje:

- 1) „obywatel państwa trzeciego” oznacza osobę, która nie jest obywatelem Unii w znaczeniu art. 20 ust. 1 TFUE i która nie jest osobą korzystającą z prawa do swobodnego przemieszczania się na mocy prawa Unii, zdefiniowaną w art. 2 pkt 5 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/399 ⁽²⁵⁾;
- 2) „bezpaństwowiec” oznacza osobę, której żadne państwo nie uznaje za swojego obywatela zgodnie ze swoim ustawodawstwem;
- 3) „wniosek o udzielenie ochrony międzynarodowej” lub „wniosek” oznacza wniosek o udzielenie ochrony przez państwo członkowskie, z którym wystąpił obywatel państwa trzeciego lub bezpaństwowiec, którego można uznać za osobę ubiegającą się o status uchodźcy lub status ochrony uzupełniającej;

⁽²²⁾ Dz.U. L 93 z 3.4.2001, s. 40.

⁽²³⁾ Dz.U. L 53 z 27.2.2008, s. 5.

⁽²⁴⁾ Dz.U. L 160 z 18.6.2011, s. 39.

⁽²⁵⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/399 z dnia 9 marca 2016 r. w sprawie unijnego kodeksu zasad regulujących przepływ osób przez granice (kodeks graniczny Schengen) (Dz.U. L 77 z 23.3.2016, s. 1).

- 4) „osoba ubiegająca się o ochronę międzynarodową” oznacza obywatela państwa trzeciego lub bezpaństwowca, który wystąpił z wnioskiem o udzielenie ochrony międzynarodowej, w odniesieniu do którego nie podjęto jeszcze ostatecznej decyzji;
- 5) „rozpatrzenie wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej” oznacza rozpatrzenie dopuszczalności lub zasadności wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej zgodnie z rozporządzeniami (UE) 2024/1348 i (UE) 2024/1347, z wyjątkiem procedur ustalania odpowiedzialnego państwa członkowskiego zgodnie z niniejszym rozporządzeniem;
- 6) „wycofanie wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej” oznacza wyraźne albo dorozumiane wycofanie wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej zgodnie z rozporządzeniem (UE) 2024/1347;
- 7) „osoba korzystająca z ochrony międzynarodowej” oznacza obywatela państwa trzeciego lub bezpaństwowca, któremu udzielono ochrony międzynarodowej, zgodnie z definicją w art. 3 pkt 4 rozporządzenia (UE) 2024/1347;
- 8) „członkowie rodziny” oznaczają, o ile rodzina istniała, zanim osoba ubiegająca się o ochronę międzynarodową lub członek rodziny przybyli na terytorium państw członkowskich, następujących członków rodziny osoby ubiegającej się o ochronę międzynarodową, którzy przebywają na terytorium państwa członkowskiego:
 - a) małżonek osoby ubiegającej się o ochronę międzynarodową lub niepozostający w związku małżeńskim partner tej osoby, z którym osoba ta pozostaje w stabilnym związku, w przypadku gdy prawo lub praktyka danego państwa członkowskiego traktuje pary niepozostające w związku małżeńskim w sposób porównywalny do par pozostających w związku małżeńskim na podstawie tego państwa członkowskiego dotyczącego obywateli państw trzecich;
 - b) małoletnie dziecko par, o których mowa w lit. a), lub osoby ubiegającej się o ochronę międzynarodową, pod warunkiem że dziecko to nie pozostaje w związku małżeńskim oraz bez względu na to, czy dziecko to pochodzi ze związku małżeńskiego, pozamałżeńskiego czy jest dzieckiem adoptowanym na podstawie prawa krajowego;
 - c) w przypadku gdy osoba ubiegająca się o ochronę międzynarodową jest małoletnia i nie pozostaje w związku małżeńskim, ojciec, matka lub inna osoba pełnoletnia odpowiedzialna za osobę ubiegającą się o ochronę międzynarodową zgodnie z prawem lub praktyką danego państwa członkowskiego, w którym dana osoba pełnoletnia przebywa;
 - d) w przypadku gdy osoba korzystająca z ochrony międzynarodowej jest małoletnia i nie pozostaje w związku małżeńskim, ojciec, matka lub inna pełnoletnia osoba odpowiedzialna za tę osobę korzystającą z ochrony międzynarodowej zgodnie z prawem lub praktyką danego państwa członkowskiego, w którym dana osoba korzystająca z ochrony międzynarodowej przebywa;
- 9) „krewny” oznacza pełnoletniego wstępnego osoby ubiegającej się o ochronę międzynarodową trzeciego stopnia w linii bocznej lub wstępnego drugiego stopnia w linii prostej, który przebywa na terytorium państwa członkowskiego, niezależnie od tego, czy osoba ubiegająca się o ochronę międzynarodową pochodzi ze związku małżeńskiego, pozamałżeńskiego czy jest adoptowana zgodnie z prawem krajowym;
- 10) „małoletni” oznacza obywatela państwa trzeciego lub bezpaństwowca, który nie ukończył 18 lat;
- 11) „małoletni bez opieki” oznacza małoletniego, który przybywa na terytorium państw członkowskich bez opieki osoby pełnoletniej odpowiedzialnej za niego, zgodnie z prawem lub z praktyką danego państwa członkowskiego, dopóki małoletni ten nie zostanie skutecznie objęty opieką takiej osoby pełnoletniej, w tym małoletniego, który zostaje pozostawiony bez opieki po przybyciu na terytorium państw członkowskich;
- 12) „przedstawiciel” oznacza osobę lub organizację ustanowioną przez właściwe organy, aby pomagać małoletniemu bez opieki i reprezentować go w postępowaniach przewidzianych w niniejszym rozporządzeniu, w celu zabezpieczenia najlepszego interesu dziecka oraz wykonywania w razie potrzeby czynności prawnych w jego imieniu;
- 13) „dokument pobytu” oznacza zezwolenie wydane przez organy państwa członkowskiego zezwalające obywatelowi państwa trzeciego lub bezpaństwowcowi na pozostanie na jego terytorium, włącznie z dokumentami potwierdzającymi zezwolenie na pozostanie na jego terytorium na podstawie ustaleń dotyczących ochrony czasowej lub tak długo, jak długo istnieją okoliczności uniemożliwiające wykonanie nakazu wydalenia, z wyjątkiem wiz i zezwoleń na pobyt wydanych w okresie niezbędnym do ustalenia odpowiedzialnego państwa członkowskiego zgodnie z niniejszym rozporządzeniem lub podczas rozpatrywania wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej lub wniosku o wydanie zezwolenia na pobyt;
- 14) „wiza” oznacza zezwolenie lub decyzję państwa członkowskiego, wymagane do tranzytu lub wjazdu w celu zamierzonego pobytu w tym państwie członkowskim lub w wielu państwach członkowskich, w tym:
 - a) zezwolenie lub decyzję wydane zgodnie z prawem Unii lub prawem krajowym, wymagane do wjazdu w celu zamierzonego pobytu w tym państwie członkowskim dłuższego niż 90 dni;

- b) zezwolenie lub decyzję wydane zgodnie z prawem Unii lub prawem krajowym, wymagane do wjazdu w celu tranzytu przez terytorium tego państwa członkowskiego lub zamierzonego pobytu w tym państwie członkowskim nieprzekraczającego 90 dni w ciągu każdego 180-dniowego okresu;
- c) zezwolenie lub decyzję ważne do celów tranzytu przez międzynarodowe strefy tranzytowe jednego lub większej liczby portów lotniczych państw członkowskich;
- 15) „dyplom lub dokument poświadczający kwalifikacje” oznacza dyplom lub dokument poświadczający kwalifikacje uzyskany i potwierdzony w państwie członkowskim po okresie nauki trwającym co najmniej jeden rok akademicki na terytorium państwa członkowskiego w ramach uznanego krajowego lub regionalnego programu kształcenia lub szkolenia zawodowego równoważnego co najmniej poziomowi 2 Międzynarodowej Standardowej Klasyfikacji Kształcenia, prowadzonego przez placówkę edukacyjną zgodnie z przepisami ustawodawczymi, wykonawczymi lub administracyjnymi tego państwa członkowskiego, z wyłączeniem szkoleń internetowych lub innych form nauki zdalnej;
- 16) „placówka edukacyjna” oznacza publiczną lub prywatną placówkę edukacyjną lub szkolenia zawodowego ustanowioną w państwie członkowskim i przez nie uznaną zgodnie z jego prawem krajowym lub krajową praktyką administracyjną na podstawie przejrzystych kryteriów;
- 17) „ucieczka” oznacza działanie, w wyniku którego dana osoba przestaje być dostępna dla właściwych organów administracyjnych lub sądowych, takie jak:
- a) opuszczenie terytorium państwa członkowskiego bez zezwolenia właściwych organów z powodów, z powodów, które nie są poza kontrolą danej osoby;
- b) brak powiadomienia o nieobecności w danym ośrodku dla cudzoziemców lub w wyznaczonym obszarze pobytu, w przypadku gdy wymaga tego państwo członkowskie; lub
- c) niestawienie się przed właściwymi organami, w przypadku gdy te organy tego wymagają;
- 18) „ryzyko uciezki” oznacza istnienie w indywidualnym przypadku szczególnych przesłanek i okoliczności, które są oparte na obiektywnych kryteriach określonych w prawie krajowym, pozwalających sądzić, że dana osoba, która podlega procedurom określonym w niniejszym rozporządzeniu, mogłaby uciec;
- 19) „państwo członkowskie będące beneficjentem” oznacza państwo członkowskie, które jest beneficjentem wkładów solidarnościowych, jak określono w części IV niniejszego rozporządzenia;
- 20) „państwo członkowskie wnoszące wkład” oznacza państwo członkowskie, które wnosi lub jest zobowiązane do wnoszenia wkładów solidarnościowych na rzecz państwa członkowskiego będącego beneficjentem, jak określono w części IV niniejszego rozporządzenia;
- 21) „przekazanie” oznacza wykonanie decyzji podjętej na podstawie art. 42;
- 22) „relokacja” oznacza przekazanie osoby ubiegającej się o ochronę międzynarodową lub osoby korzystającej z ochrony międzynarodowej z terytorium państwa członkowskiego będącego beneficjentem na terytorium państwa członkowskiego wnoszącego wkład;
- 23) „operacje poszukiwawczo-ratownicze” oznaczają operacje obejmujące poszukiwania i ratownictwo, o których mowa w Międzynarodowej konwencji o poszukiwaniu i ratownictwie morskim z 1979 r., przyjętej w Hamburgu w dniu 27 kwietnia 1979 r.;
- 24) „presja migracyjna” oznacza sytuację spowodowaną przybywaniem obywateli państw trzecich lub bezpaństwowców drogą lądową, morską lub powietrzną, lub składaniem wniosków przez obywateli państw trzecich lub bezpaństwowców w takiej liczbie, że stwarza to nieproporcjonalne obowiązki dla państwa członkowskiego – przy uwzględnieniu ogólnej sytuacji w Unii, nawet w przypadku dobrze przygotowanego systemu azylowego, systemu przyjmowania i systemu migracyjnego – oraz wymaga natychmiastowego działania, w szczególności wkładów solidarnościowych na podstawie części IV niniejszego rozporządzenia; uwzględniając specyficzne uwarunkowania geograficzne danego państwa członkowskiego „presja migracyjna” obejmuje sytuacje, w których przybywa duża liczba obywateli państw trzecich lub bezpaństwowców lub występuje ryzyko takiego przybycia, w tym w przypadku gdy takie przybycie wynika z powtarzających się sprowadzeń na ląd w następstwie operacji poszukiwawczo-ratowniczych lub z niedozwolonego przemieszczania się obywateli państw trzecich lub bezpaństwowców między państwami członkowskimi;
- 25) „znacząca sytuacja migracyjna” oznacza sytuację, która jest odmienna od presji migracyjnej i w której skumulowany efekt obecnych i poprzednich rocznych przybyć obywateli państw trzecich lub bezpaństwowców prowadzi do osiągnięcia przez dobrze przygotowany system azylowy, system przyjmowania i system migracyjny granic jego zdolności;

- 26) „warunki przyjmowania” oznaczają warunki przyjmowania zdefiniowane w art. 2 pkt 6 dyrektywy (UE) 2024/1346;
- 27) „osoba przyjęta” oznacza osobę, którą państwo członkowskie dopuściło w celu jej przyjęcia zgodnie z rozporządzeniem (UE) 2024/1350 lub w ramach krajowego programu przesiedleń wykraczającego poza ramy tego rozporządzenia;
- 28) „unijny koordynator ds. solidarności” oznacza osobę wyznaczoną przez Komisję zgodnie z art. 15 niniejszego rozporządzenia i posiadającą uprawnienia określone w tym artykule.

CZĘŚĆ II

WSPÓLNE RAMY ZARZĄDZANIA AZYLEM I MIGRACJĄ

ROZDZIAŁ I

Kompleksowe podejście

Artykuł 3

Kompleksowe podejście do zarządzania azylem i migracją

1. Wspólne działania podejmowane przez Unię i państwa członkowskie w dziedzinie zarządzania azylem i migracją, w ramach ich odpowiednich kompetencji, opierają się na zasadzie solidarności i sprawiedliwego podziału odpowiedzialności zapisanej w art. 80 TFUE na podstawie kompleksowego podejścia, oraz kierują się zasadą zintegrowanego kształtowania polityki, zgodnie z prawem międzynarodowym i prawem Unii, w tym z prawami podstawowymi.

Przy ogólnym celu, jakim jest skuteczne zarządzanie azylem i migracją w ramach mającego zastosowanie prawa Unii, działania te mają następujące cele:

- a) zapewnienie spójności między politykami w dziedzinie zarządzania azylem i migracją w zarządzaniu przepływami migracyjnymi do Unii;
 - b) zajęcie się odpowiednimi szlakami migracyjnymi i niedozwolonym przemieszczaniem się między państwami członkowskimi.
2. Komisja, Rada i państwa członkowskie zapewniają spójne wdrażanie polityk zarządzania azylem i migracją, w tym zarówno wewnętrznych, jak i zewnętrznych elementów tych polityk, w konsultacji z instytucjami, organami i jednostkami organizacyjnymi odpowiedzialnymi za politykę zewnętrzną.

Artykuł 4

Wewnętrzne elementy kompleksowego podejścia

Na potrzeby realizacji celów określonych w art. 3 niniejszego rozporządzenia, wewnętrzne elementy kompleksowego podejścia obejmują:

- a) ścisłą współpracę oraz wzajemne partnerstwo między instytucjami, organami i jednostkami organizacyjnymi Unii, państwami członkowskimi i organizacjami międzynarodowymi;
- b) skuteczne zarządzanie granicami zewnętrznymi państw członkowskich w oparciu o europejskie zintegrowane zarządzanie granicami, jak określono w art. 3 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/1896 ⁽²⁶⁾;
- c) pełne poszanowanie zobowiązań w ramach prawa międzynarodowego i prawa Unii w odniesieniu do osób uratowanych na morzu;

⁽²⁶⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/1896 z dnia 13 listopada 2019 r. w sprawie Europejskiej Straży Granicznej i Przybrzeżnej oraz uchylenia rozporządzeń (UE) nr 1052/2013 i (UE) 2016/1624 (Dz.U. L 295 z 14.11.2019, s. 1).

- d) szybki i skuteczny dostęp do sprawiedliwej i skutecznej procedury ubiegania się o ochronę międzynarodową na terytorium państw członkowskich, w tym na granicach zewnętrznych państw członkowskich, na wodach terytorialnych lub w strefach tranzytowych państw członkowskich, oraz uznawanie obywateli państw trzecich lub bezpaństwowców za uchodźców lub osoby korzystające z ochrony uzupełniającej, zgodnie z rozporządzeniem (UE) 2024/1348 i rozporządzeniem (UE) 2024/1347;
- e) ustalenie państwa członkowskiego odpowiedzialnego za rozpatrzenie wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej;
- f) skuteczne środki mające na celu ograniczenie zachęt do niedozwolonego przemieszczania się obywateli państw trzecich i bezpaństwowców między państwami członkowskimi oraz zapobieganie takiemu przemieszczaniu się;
- g) dostęp osób ubiegających się o ochronę międzynarodową do odpowiednich warunków przyjmowania zgodnie z dyrektywą (UE) 2024/1346;
- h) skuteczne zarządzanie powrotami nielegalnie przebywających obywateli państw trzecich zgodnie z dyrektywą Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/115/WE⁽²⁷⁾;
- i) skuteczne środki zachęcające do integracji osób korzystających z ochrony międzynarodowej w państwach członkowskich oraz służące wspieraniu tej integracji;
- j) środki mające na celu zwalczanie wyzysku i ograniczenie nielegalnego zatrudnienia zgodnie z dyrektywą Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/52/WE⁽²⁸⁾;
- k) w stosownych przypadkach, wdrożenie i wykorzystanie narzędzi operacyjnych ustanowionych na poziomie Unii, w tym przez Europejską Agencję Straży Granicznej i Przybrzeżnej oraz Agencję Unii Europejskiej ds. Azylu (zwaną dalej „Agencją ds. Azylu”), a także unijnych systemów informacyjnych obsługiwanych przez Agencję Unii Europejskiej ds. Zarządzania Operacyjnego Wielkoskalowymi Systemami Informatycznymi w Przestrzeni Wolności, Bezpieczeństwa i Sprawiedliwości (eu-LISA).

Artykuł 5

Zewnętrzne elementy kompleksowego podejścia

Aby osiągnąć cele określone w art. 3, Unia i państwa członkowskie, w ramach swoich odpowiednich kompetencji, promują i rozwijają dostosowane do potrzeb i wzajemnie korzystne partnerstwa, w pełnej zgodności z prawem międzynarodowym i prawem Unii oraz w oparciu o pełne poszanowanie praw człowieka, a także wspierają ścisłą współpracę z odpowiednimi państwami trzecimi na poziomie dwustronnym, regionalnym, wielostronnym i międzynarodowym, w tym aby:

- a) promować legalną migrację i legalne ścieżki dla obywateli państw trzecich potrzebujących ochrony międzynarodowej oraz osób przyjętych w inny sposób w celu legalnego pobytu w państwach członkowskich;
- b) wspierać partnerów przyjmujących licznych migrantów i uchodźców potrzebujących ochrony oraz budować ich zdolności operacyjne w dziedzinie migracji, azylu i zarządzania granicami, z pełnym poszanowaniem praw człowieka;
- c) zapobiegać migracji nieuregulowanej oraz zwalczać przemyt migrantów i handel ludźmi, w tym ograniczać powodowane przez nie zagrożenia, przy jednoczesnym zapewnieniu prawa do ubiegania się o ochronę międzynarodową;
- d) eliminować pierwotne przyczyny i czynniki napędowe migracji nieuregulowanej i przymusowych przesiedleń;
- e) zwiększyć skuteczność powrotów, readmisji i reintegracji;
- f) zapewnić pełne wdrożenie wspólnej polityki wizowej.

⁽²⁷⁾ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/115/WE z dnia 16 grudnia 2008 r. w sprawie wspólnych norm i procedur stosowanych przez państwa członkowskie w odniesieniu do powrotów nielegalnie przebywających obywateli państw trzecich (Dz. U. L 348 z 24.12.2008, s. 98).

⁽²⁸⁾ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/52/WE z dnia 18 czerwca 2009 r. przewidująca minimalne normy w odniesieniu do kar i środków stosowanych wobec pracodawców zatrudniających nielegalnie przebywających obywateli krajów trzecich (Dz. U. L 168 z 30.6.2009, s. 24).

Artykuł 6

Zasada solidarności i sprawiedliwego podziału odpowiedzialności

1. Wykonując swoje zobowiązania wynikające z niniejszego rozporządzenia, Unia i państwa członkowskie przestrzegają zasady solidarności i sprawiedliwego podziału odpowiedzialności zapisanej w art. 80 TFUE oraz biorą pod uwagę ich wspólny interes w zakresie skutecznego działania polityk Unii w dziedzinie zarządzania azylem i migracją.
2. Wypełniając swoje zobowiązania wynikające z niniejszego rozporządzenia, państwa członkowskie ściśle ze sobą współpracują oraz:
 - a) ustanawiają i utrzymują krajowe systemy zarządzania azylem i migracją, które umożliwiają skuteczny dostęp do procedur udzielania ochrony międzynarodowej, udzielają ochrony międzynarodowej osobom ubiegającym się o ochronę międzynarodową, które jej potrzebują, zapewniają skuteczne i godne powroty obywateli państw trzecich, którzy przebywają nielegalnie na ich terytorium, zgodnie z dyrektywą 2008/115/WE, a także zapewniają i inwestują w odpowiednie przyjmowanie osób ubiegających się o ochronę międzynarodową, zgodnie z dyrektywą (UE) 2024/1346;
 - b) zapewniają przydział niezbędnych zasobów i wystarczającej liczby kompetentnego personelu na potrzeby wykonywania niniejszego rozporządzenia oraz, w przypadku gdy państwa członkowskie uznają to za konieczne lub w stosownych przypadkach, zwracają się do odpowiednich organów i jednostek organizacyjnych Unii o wsparcie w tym celu;
 - c) podejmują wszelkie niezbędne i proporcjonalne środki, w pełnej zgodności z prawami podstawowymi, mające na celu zapobieganie migracji nieuregulowanej na terytoria państw członkowskich i jej ograniczanie, w tym zapobieganie przemytowi migrantów i handlowi ludźmi oraz ich zwalczanie, a także ochronę praw osób będących ofiarami przemytu migrantów i handlu ludźmi;
 - d) prawidłowo i sprawnie stosują zasady dotyczące ustalenia państwa członkowskiego odpowiedzialnego za rozpatrzenie wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej oraz, w stosownych przypadkach, przeprowadzają przekazanie osób odpowiedzialnemu państwu członkowskiemu zgodnie z częścią III rozdział I–VI oraz częścią IV rozdział I;
 - e) zapewniają innym państwom członkowskim skuteczne wsparcie w postaci wkładów solidarnościowych na podstawie potrzeb określonych w części II lub IV;
 - f) podejmują skuteczne środki mające na celu ograniczenie zachęt do niedozwolonego przemieszczania się obywateli państw trzecich i bezpaństwowców między państwami członkowskimi oraz zapobieganie takiemu przemieszczaniu się.
3. Aby wspierać państwa członkowskie w wypełnianiu ich zobowiązań stały unijny zestaw narzędzi wsparcia w obszarze migracji obejmuje co najmniej:
 - a) pomoc operacyjną i techniczną świadczoną przez odpowiednie organy i jednostki organizacyjne Unii zgodnie z ich uprawnieniami, w szczególności przez Agencję ds. Azylu zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/2303⁽²⁹⁾, Europejską Agencję Straży Granicznej i Przybrzeżnej zgodnie z rozporządzeniem (UE) 2019/1896 oraz Agencję Unii Europejskiej ds. Współpracy Organów Ścigania (Europol) zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/794⁽³⁰⁾;
 - b) wsparcie zapewniane z funduszy unijnych na rzecz wdrażania wspólnych ram określonych w niniejszej części zgodnie z rozporządzeniem (UE) 2021/1147 oraz, w stosownych przypadkach, z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1148⁽³¹⁾;
 - c) odstępstwa w unijnym dorobku prawnym zapewniające państwom członkowskim narzędzia niezbędne do reagowania na szczególnie wyzwania migracyjne, o których mowa w rozporządzeniach (UE) 2024/1359, (UE) 2024/1348 oraz w rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (EU) 2024/1349⁽³²⁾;

⁽²⁹⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/2303 z dnia 15 grudnia 2021 r. ustanawiające Agencję Unii Europejskiej ds. Azylu i uchylające rozporządzenie (UE) nr 439/2010 (Dz.U. L 468 z 30.12.2021, s. 1).

⁽³⁰⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/794 z dnia 11 maja 2016 r. w sprawie Agencji Unii Europejskiej ds. Współpracy Organów Ścigania (Europol), zastępujące i uchylające decyzje Rady 2009/371/WSiSW, 2009/934/WSiSW, 2009/935/WSiSW, 2009/936/WSiSW i 2009/968/WSiSW (Dz.U. L 135 z 24.5.2016, s. 53).

⁽³¹⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1148 z dnia 7 lipca 2021 r. ustanawiające, w ramach Funduszu Zintegrowanego Zarządzania Granicami, Instrument Wsparcia Finansowego na rzecz Zarządzania Granicami i Polityki Wizowej (Dz.U. L 251 z 15.7.2021, s. 48).

⁽³²⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2024/1349 z dnia 14 maja 2024 r. w sprawie ustanowienia powrotowej procedury granicznej i zmiany rozporządzenia (UE) 2021/1148 (Dz.U. L, 2024/1349, 22.5.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1349/oj>).

- d) uruchomienie Unijnego Mechanizmu Ochrony Ludności zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/836 ⁽³³⁾;
- e) środki ułatwiające działania dotyczące powrotów i reintegracji, w tym poprzez współpracę z państwami trzecimi, oraz przy pełnym poszanowaniu praw podstawowych;
- f) wzmocnione działania i działalność międzysektorową w odniesieniu do zewnętrznego wymiaru migracji;
- g) zwiększone dyplomatyczne i polityczne działania informacyjne;
- h) skoordynowane strategie komunikacyjne;
- i) wspieranie skutecznych i opartych na prawach człowieka polityk migracyjnych w państwach trzecich;
- j) promowanie legalnej migracji i dobrze zarządzanej mobilności, w tym poprzez wzmacnianie dwustronnych, regionalnych i międzynarodowych partnerstw w zakresie migracji, przymusowych wysiedleń i legalnych ścieżek, a także partnerstw na rzecz mobilności.

Artykuł 7

Strategiczne podejście do zarządzania azylem i migracją na poziomie krajowym

1. Państwa członkowskie wprowadzają krajowe strategie, w których ustanawiają strategiczne podejście w celu zapewnienia zdolności do skutecznego wdrożenia systemu zarządzania azylem i migracją, w pełnym poszanowaniu zobowiązań wynikających z prawa unijnego i prawa międzynarodowego, z uwzględnieniem szczególnej sytuacji tych państw, w szczególności ich położenia geograficznego.

Podczas ustanawiania swoich strategii krajowych państwa członkowskie mogą, w stosownych przypadkach i zgodnie z prawem krajowym, konsultować się z Komisją i odpowiednimi organami i jednostkami organizacyjnymi Unii, w szczególności z Agencją ds. Azylu, a także z władzami lokalnymi i regionalnymi. Strategie te obejmują co najmniej:

- a) środki zapobiegawcze w celu zmniejszenia ryzyka presji migracyjnej oraz planowanie kryzysowe, z uwzględnieniem planowania kryzysowego zgodnie z rozporządzeniem (UE) 2019/1896, rozporządzeniem (UE) 2021/2303 i dyrektywą (EU) 2024/1346 oraz sprawozdaniami Komisji wydawanymi na podstawie zalecenia (UE) 2020/1366;
- b) informacje dotyczące sposobu, w jaki zasady określone w niniejszej części są wdrażane przez państwa członkowskie oraz w jaki wypełniane są na poziomie krajowym zobowiązania prawne, które z nich wynikają;
- c) informacje dotyczące sposobu, w jaki zostały uwzględnione wyniki monitorowania prowadzonego przez Agencję ds. Azylu oraz Europejską Agencję Straży Granicznej i Przybrzeżnej, wyniki oceny przeprowadzonej zgodnie z rozporządzeniem (UE) 2022/922, a także monitorowania prowadzonego zgodnie z art. 10 rozporządzenia (EU) 2024/1356.

2. W strategiach krajowych uwzględnia się inne odpowiednie strategie oraz istniejące środki wsparcia, w szczególności środki wsparcia na podstawie rozporządzeń (UE) 2021/1147 i (UE) 2021/2303, i muszą one być spójne z krajowymi strategiami dotyczącymi europejskiego zintegrowanego zarządzania granicami, ustanowionymi zgodnie z art. 8 ust. 6 rozporządzenia (UE) 2019/1896, oraz je uzupełniać.

3. Państwa członkowskie przekazują Komisji swoje krajowe strategie zarządzania w dziedzinie azylu i migracji sześć miesięcy przed przyjęciem strategii, o której mowa w art. 8.

4. Finansowego i operacyjnego wsparcia Unii na rzecz wywiązania się z zobowiązań, w tym wsparcia operacyjnego od jej organów i jednostek organizacyjnych, udziela się zgodnie z rozporządzeniami (UE) 2019/1986, (UE) 2021/1147, (UE) 2021/2303 oraz, w stosownych przypadkach, (UE) 2021/1148.

5. Komisja monitoruje sytuację migracyjną oraz przekazuje odpowiednie informacje za pośrednictwem regularnych sprawozdań opartych na danych i informacjach przekazanych przez Europejską Służbę Działań Zewnętrznych, Agencję ds. Azylu, Europejską Agencję Straży Granicznej i Przybrzeżnej, Europol oraz Agencję Praw Podstawowych Unii

⁽³³⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/836 z dnia 20 maja 2021 r. zmieniające decyzję nr 1313/2013/UE w sprawie Unijnego Mechanizmu Ochrony Ludności (Dz.U. L 185 z 26.5.2021, s. 1).

Europejskiej, a w szczególności na informacjach zebranych zgodnie z zaleceniem (UE) 2020/1366 i w ramach unijnej sieci ds. reagowania w obszarze migracji i na wypadek kryzysu migracyjnego oraz, w razie potrzeby, informacje przekazywane przez państwa członkowskie.

6. Komisja, w drodze aktów wykonawczych, ustanawia szablon, który mają wykorzystywać państwa członkowskie w celu zapewnienia porównywalności poszczególnych podstawowych elementów ich strategii krajowych, takich jak planowanie kryzysowe. Te akty wykonawcze przyjmuje się zgodnie z procedurą sprawdzającą, o której mowa w art. 77 ust. 2.

Artykuł 8

Długoterminowa europejska strategia zarządzania azylem i migracją

1. Komisja, po konsultacji z państwami członkowskimi, uwzględniając odpowiednie sprawozdania i analizy organów i jednostek organizacyjnych Unii oraz w oparciu o strategię krajowe, o których mowa w art. 7, opracowuje pięcioletnią europejską strategię zarządzania azylem i migracją (zwaną dalej „strategią”), w której określa podejście strategiczne w celu zapewnienia spójnego wdrażania strategii krajowych. Komisja przekazuje strategię Parlamentowi Europejskiemu i Radzie. Strategia nie jest prawnie wiążąca.

2. Pierwszą strategię przyjmuje się do dnia 12 grudnia 2025 r., a następnie co pięć lat.

3. Strategia obejmuje elementy wymienione w art. 4 i 5, nadaje znaczącą rolę orzecznictwu Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej i Europejskiego Trybunału Praw Człowieka, a także uwzględnia:

- a) wdrażanie krajowych strategii państw członkowskich w dziedzinie zarządzania azylem i migracją, o których mowa w art. 7, oraz ich zgodność z prawem Unii i prawem międzynarodowym;
- b) odpowiednie informacje zebrane przez Komisję na podstawie zalecenia (UE) 2020/1366;
- c) informacje zebrane przez Komisję i Agencję ds. Azylu na temat wdrażania unijnego dorobku prawnego w dziedzinie azylu;
- d) informacje uzyskane od Europejskiej Służby Działań Zewnętrznych oraz właściwych organów i jednostek organizacyjnych Unii, w szczególności sprawozdania Agencji ds. Azylu, Europejskiej Agencji Straży Granicznej i Przybrzeżnej oraz Agencji Praw Podstawowych Unii Europejskiej;
- e) wszelkie inne odpowiednie informacje, w tym informacje od państw członkowskich, organów monitorujących, organizacji międzynarodowych oraz innych odpowiednich organów i jednostek organizacyjnych lub organizacji.

ROZDZIAŁ II

Roczny cykl zarządzania migracją

Artykuł 9

Europejskie roczne sprawozdanie dotyczące azylu i migracji

1. Komisja przyjmuje co roku europejskie roczne sprawozdanie dotyczące azylu i migracji, w którym ocenia sytuację w zakresie azylu, przyjmowania i migracji w ciągu poprzednich 12 miesięcy oraz wszelkie możliwe zmiany, a także przedstawia strategiczny przegląd sytuacji w obszarze migracji i azylu, co służy również jako narzędzie wczesnego ostrzeżenia i podnoszenia świadomości w Unii (zwane dalej „sprawozdaniem”).

2. Sprawozdanie opiera się na odpowiednich danych ilościowych i jakościowych oraz informacjach przekazanych przez państwa członkowskie, Europejską Służbę Działań Zewnętrznych, Agencję ds. Azylu, Europejską Agencję Straży Granicznej i Przybrzeżnej, Europol oraz Agencję Praw Podstawowych Unii Europejskiej. Sprawozdanie może również uwzględniać informacje przekazane przez inne właściwe organy i jednostki organizacyjne lub organizacje.

3. Sprawozdanie zawiera następujące elementy:

- a) ogólną ocenę sytuacji obejmującą wszystkie szlaki migracyjne do Unii i szlaki migracyjne we wszystkich państwach członkowskich, w szczególności:

- (i) liczbę wniosków o udzielenie ochrony międzynarodowej oraz informacje o obywatelstwie osób ubiegających się o ochronę międzynarodową;
 - (ii) liczbę zidentyfikowanych małoletnich bez opieki oraz, w miarę dostępności, liczbę osób o szczególnych potrzebach w zakresie przyjmowania lub o szczególnych potrzebach proceduralnych;
 - (iii) liczbę obywateli państw trzecich lub bezpaństwowców, którym udzielono ochrony międzynarodowej zgodnie z rozporządzeniem (UE) 2024/1347;
 - (iv) liczbę decyzji azylowych wydanych w pierwszej instancji oraz ostatecznych decyzji azylowych;
 - (v) zdolność państw członkowskich w zakresie przyjmowania;
 - (vi) liczbę obywateli państw trzecich wykrytych przez organy państw członkowskich, którzy nie spełniali lub przestali spełniać warunki wjazdu, pozostawania lub pobytu w danym państwie członkowskim, w tym osoby przekraczające okres dozwolonego pobytu w rozumieniu art. 3 ust. 1 pkt 19 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/2226⁽³⁴⁾;
 - (vii) liczbę wydanych przez państwa członkowskie decyzji nakazujących powrót oraz liczbę obywateli państw trzecich, którzy opuścili terytorium państw członkowskich zgodnie z decyzją nakazującą powrót zgodną z dyrektywą 2008/115/WE;
 - (viii) liczbę obywateli państw trzecich lub bezpaństwowców przyjętych przez państwa członkowskie w ramach unijnych i krajowych programów przesiedleń lub programów przyjmowania ze względów humanitarnych;
 - (ix) liczbę obywateli państw trzecich podlegających procedurze granicznej przewidzianej w rozporządzeniach (UE) 2024/1348 oraz (UE) 2024/1349, a także informację o ich obywatelstwie;
 - (x) liczbę otrzymanych i wysłanych wniosków o przejęcie lub powiadomień o wtórnym przejęciu zgodnie z art. 39 i 41;
 - (xi) liczbę decyzji o przekazaniu oraz liczbę przekazania dokonanych zgodnie z niniejszym rozporządzeniem;
 - (xii) liczbę obywateli państw trzecich lub bezpaństwowców sprowadzonych na ląd w następstwie operacji poszukiwawczo-ratowniczych oraz informacje o ich obywatelstwie, w tym liczbę wniosków o udzielenie ochrony międzynarodowej złożonych przez tych obywateli państw trzecich;
 - (xiii) informacje o państwach członkowskich, które doświadczyły powtarzających się przybyć drogą morską, w szczególności w wyniku sprowadzania na ląd w następstwie operacji poszukiwawczo-ratowniczych;
 - (xiv) liczbę obywateli państw trzecich lub bezpaństwowców, którym odmówiono wjazdu, zgodnie z art. 14 rozporządzenia (UE) 2016/399;
 - (xv) liczbę obywateli państw trzecich lub bezpaństwowców, którzy korzystają z tymczasowej ochrony zgodnie z dyrektywą Rady 2001/55/WE⁽³⁵⁾;
 - (xvi) liczbę osób zatrzymanych w związku z niedozwolonym przekroczeniem lądowej, morskiej lub powietrznej granicy zewnętrznej oraz, pod warunkiem że dane są dostępne i możliwe do zweryfikowania, liczbę prób niedozwolonego przekroczenia granicy;
 - (xvii) informację o wsparciu zapewnionym państwom członkowskim przez organy i jednostki organizacyjne Unii;
- b) prognozę na nadchodzący rok, w tym przewidywaną liczbę osób przybywających drogą morską, na podstawie ogólnej sytuacji migracyjnej w roku poprzednim oraz z uwzględnieniem obecnej sytuacji, przy jednoczesnym odzwierciedleniu presji w poprzednich latach;

⁽³⁴⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/2226 z dnia 30 listopada 2017 r. ustanawiające system wjazdu/wyjazdu (EES) w celu rejestrowania danych dotyczących wjazdu i wyjazdu obywateli państw trzecich przekraczających granice zewnętrzne państw członkowskich i danych dotyczących odmowy wjazdu w odniesieniu do takich obywateli oraz określające warunki dostępu do EES na potrzeby ochrony porządku publicznego i zmieniające konwencję wykonawczą do układu z Schengen i rozporządzenia (WE) nr 767/2008 i (UE) nr 1077/2011 (Dz.U. L 327 z 9.12.2017, s. 20).

⁽³⁵⁾ Dyrektywa Rady 2001/55/WE z dnia 20 lipca 2001 r. w sprawie minimalnych standardów przyznawania tymczasowej ochrony na wypadek masowego napływu wysiedleńców oraz środków wspierających równowagę wysiłków między państwami członkowskimi związanych z przyjęciem takich osób wraz z jego następstwami (Dz.U. L 212 z 7.8.2001, s. 12).

- c) informacje o poziomie gotowości w Unii i w państwach członkowskich oraz możliwych skutkach przewidywanych sytuacji;
 - d) informacje o zdolności państw członkowskich, w szczególności dotyczące zdolności w zakresie przyjmowania;
 - e) wyniki monitorowania prowadzonego przez Agencję ds. Azylu oraz Europejską Agencję Straży Granicznej i Przybrzeżnej oraz oceny przeprowadzonej zgodnie z rozporządzeniem (UE) 2022/922, a także monitorowania przeprowadzanego zgodnie z art. 10 rozporządzenia (EU) 2024/1356, o którym mowa w art. 7 ust. 1 akapit drugi lit. c) niniejszego rozporządzenia;
 - f) ocenę, czy do wsparcia danego państwa członkowskiego lub państw członkowskich potrzebne są środki solidarnościowe i środki w ramach stałego unijnego zestawu narzędzi wsparcia w obszarze migracji.
4. Komisja przyjmuje sprawozdanie do dnia 15 października każdego roku oraz przekazuje je Parlamentowi Europejskiemu i Radzie.
 5. Sprawozdanie stanowi podstawę do podejmowania decyzji na poziomie Unii dotyczących środków niezbędnych do zarządzania sytuacjami migracyjnymi.
 6. Pierwsze sprawozdanie przedstawia się do dnia 15 października 2025 r.
 7. Do celów sprawozdania, do dnia 1 czerwca każdego roku państwa członkowskie oraz Agencja ds. Azylu, Europejska Agencja Straży Granicznej i Przybrzeżnej, Europol oraz Agencja Praw Podstawowych Unii Europejskiej przekazują informacje, o których mowa w art. 10.
 8. W pierwszej połowie lipca każdego roku Komisja zwołuje posiedzenie unijnego mechanizmu na potrzeby zapewnienia gotowości i zarządzania kryzysami związanymi z migracją, aby przedstawić wstępną ocenę sytuacji oraz wymienić informacje z członkami tego mechanizmu. Skład i sposób funkcjonowania unijnego mechanizmu na potrzeby zapewnienia gotowości i zarządzania kryzysami związanymi z migracją określa zalecenie (UE) 2020/1366 w jego pierwotnej wersji.
 9. Do dnia 1 września każdego roku państwa członkowskie oraz odpowiednie organy i jednostki organizacyjne Unii przekazują Komisji zaktualizowane informacje.
 10. Do dnia 30 września każdego roku Komisja zwołuje posiedzenie unijnego mechanizmu na potrzeby zapewnienia gotowości i zarządzania kryzysami związanymi z migracją, aby przedstawić skonsolidowaną ocenę sytuacji. Skład i sposób funkcjonowania unijnego mechanizmu na potrzeby zapewnienia gotowości i zarządzania kryzysami związanymi z migracją określa zalecenie (UE) 2020/1366 w jego pierwotnej wersji.

Artykuł 10

Informacje służące do oceny ogólnej sytuacji migracyjnej, presji migracyjnej, ryzyka presji migracyjnej lub znaczącej sytuacji migracyjnej

1. W przypadku gdy Komisja dokonuje oceny ogólnej sytuacji migracyjnej lub tego, czy dane państwo członkowskie znajduje się pod presją migracyjną, jest narażone na ryzyko presji migracyjnej lub stoi w obliczu znaczącej sytuacji migracyjnej, korzysta ze sprawozdania, o którym mowa w art. 9, oraz uwzględnia wszelkie dalsze informacje zgodnie z art. 9 ust. 3 lit. a).
2. Komisja uwzględnia także:
 - a) informacje przedstawione przez dane państwo członkowskie, w tym dotyczące jego szacowanych potrzeb i zdolności oraz jego środków gotowości, oraz wszelkie dodatkowe odpowiednie informacje przekazane w strategii krajowej, o której mowa w art. 7;
 - b) poziom współpracy w zakresie migracji, a także w obszarze powrotów i readmisji, w tym z uwzględnieniem sprawozdania rocznego przewidzianego w art. 25a rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 810/2009⁽³⁶⁾, z państwami trzecimi pochodzenia i tranzytu, państwami pierwszego azylu i bezpiecznymi państwami trzecimi, zgodnie z definicją zawartą w rozporządzeniu (EU) 2024/1348;

⁽³⁶⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 810/2009 z dnia 13 lipca 2009 r. ustanawiające Wspólnotowy Kodeks Wizowy (kodeks wizowy) (Dz.U. L 243 z 15.9.2009, s. 1).

- c) sytuację geopolityczną w odpowiednich państwach trzecich, a także pierwotne przyczyny migracji i ewentualne przypadki instrumentalnego traktowania migrantów oraz ewentualne zmiany w zakresie nieuregulowanego przybywania przez zewnętrzne granice państw członkowskich, które mogłyby mieć wpływ na ruchy migracyjne;
 - d) odpowiednie zalecenia przewidziane w art. 20 rozporządzenia (UE) 2022/922, art. 15 rozporządzenia (UE) 2021/2303 i art. 32 ust. 7 rozporządzenia (UE) 2019/1896;
 - e) informacje zebrane zgodnie z zaleceniem (UE) 2020/1366;
 - f) sprawozdania ze zintegrowanej orientacji i analizy sytuacyjnej sporządzone na podstawie decyzji wykonawczej Rady (UE) 2018/1993⁽³⁷⁾, pod warunkiem uruchomienia zintegrowanego reagowania na szczeblu politycznym w sytuacjach kryzysowych lub wydania sprawozdania z orientacji i analizy sytuacyjnej w zakresie migracji w ramach pierwszego etapu unijnego mechanizmu na potrzeby zapewnienia gotowości i zarządzania kryzysami związanymi z migracją, w przypadku gdy nie uruchomiono zintegrowanego reagowania na szczeblu politycznym w sytuacjach kryzysowych;
 - g) informacje uzyskane w ramach procesu sprawozdawczości dotyczącej liberalizacji reżimu wizowego i dialogu z państwami trzecimi;
 - h) kwartalne biuletyny dotyczące migracji oraz inne sprawozdania Agencji Praw Podstawowych Unii Europejskiej;
 - i) wsparcie zapewnione państwom członkowskim przez organy i jednostki organizacyjne Unii;
 - j) odpowiednie części sprawozdania z oceny narażenia, o której mowa w art. 32 rozporządzenia (UE) 2019/1896;
 - k) skalę i tendencje w zakresie niedozwolonego przemieszczania się obywateli państw trzecich lub bezpaństwowców między państwami członkowskimi, w oparciu o informacje udostępnione przez odpowiednie organy i jednostki organizacyjne Unii oraz analizę danych z odpowiednich systemów informacyjnych.
3. Ponadto w celu dokonaniu oceny, czy dane państwo członkowskie stoi w obliczu znaczącej sytuacji migracyjnej, Komisja uwzględni skumulowany efekt obecnych i poprzednich rocznych przybyć obywateli państw trzecich lub bezpaństwowców.

Artykuł 11

Decyzja wykonawcza Komisji w sprawie ustalenia państw członkowskich znajdujących się pod presją migracyjną, narażonych na ryzyko presji migracyjnej lub stojących w obliczu znaczącej sytuacji migracyjnej

1. Wraz ze sprawozdaniem, o którym mowa w art. 9, Komisja przyjmuje decyzję wykonawczą w sprawie ustalenia, czy dane państwo członkowskie znajduje się pod presją migracyjną, jest narażone na ryzyko presji migracyjnej w nadchodzącym roku lub stoi w obliczu znaczącej sytuacji migracyjnej.

W tym celu Komisja konsultuje się z danym państwem członkowskim. Komisja może ustalić termin takich konsultacji.

2. Do celów ust. 1 Komisja wykorzystuje informacje zebrane zgodnie z art. 10, uwzględniając wszystkie elementy sprawozdania, o którym mowa w art. 9, wszystkie szlaki migracyjne, w tym specyfikę zjawiska strukturalnego, jakim jest sprowadzanie migrantów na ląd w następstwie operacji poszukiwawczo-ratowniczych, oraz niedozwolone przemieszczanie się obywateli państw trzecich i bezpaństwowców między państwami członkowskimi, a także poprzednio występującą presję na dane państwo członkowskie i bieżącą sytuację.

3. W przypadku gdy w ciągu ostatnich 12 miesięcy w wyniku powtarzających się sprowadzeń na ląd w następstwie operacji poszukiwawczo-ratowniczych państwo członkowskie stanęło w obliczu dużej liczby przybyć, Komisja uznaje to państwo członkowskie za znajdujące się pod presją migracyjną, pod warunkiem że takie przybycia odbywały się na skalę, która stworzyła nieproporcjonalne obowiązki dla nawet dobrze przygotowanego systemu azylowego, systemu przyjmowania i systemu migracyjnego danego państwa członkowskiego.

4. Komisja przyjmuje swoją decyzję wykonawczą do dnia 15 października każdego roku oraz przekazuje ją Parlamentowi Europejskiemu i Radzie.

⁽³⁷⁾ Decyzja wykonawcza Rady (UE) 2018/1993 z dnia 11 grudnia 2018 r. w sprawie zintegrowanych uzgodnień UE dotyczących reagowania na szczeblu politycznym w sytuacjach kryzysowych (Dz.U. L 320 z 17.12.2018, s. 28).

Artykuł 12

Wniosek Komisji dotyczący aktu wykonawczego Rady w sprawie ustanowienia rocznej puli solidarnościowej

1. Każdego roku na podstawie sprawozdania, o którym mowa w art. 9, i wraz z tym sprawozdaniem, Komisja przedkłada wniosek dotyczący aktu wykonawczego Rady w sprawie ustanowienia rocznej puli solidarnościowej niezbędnej do zareagowania na sytuację migracyjną w kolejnym roku w wyważony i skuteczny sposób. Wniosek ten musi odzwierciedlać prognozowane roczne potrzeby solidarnościowe państw członkowskich znajdujących się pod presją migracyjną.
2. We wniosku Komisji, o którym mowa w ust. 1, określa się łączną roczną liczbę wymaganych relokacji oraz łączną roczną kwotę wkładów finansowych wymaganych na potrzeby rocznej puli solidarnościowej na poziomie Unii, które wynoszą co najmniej:
 - a) 30 000 – relokacje;
 - b) 600 mln EUR – wkłady finansowe.

We wniosku Komisji, o którym mowa w ust. 1 niniejszego artykułu, określa się również roczne orientacyjne wkłady każdego państwa członkowskiego wynikające z zastosowania klucza referencyjnego określonego w art. 66 w celu ułatwienia podejmowania jego zobowiązań w zakresie wkładów solidarnościowych (zwanego dalej „podejmowaniem zobowiązań”) zgodnie z art. 13.

3. Określając poziom odpowiedzialności w całej Unii, który ma zostać podzielony między wszystkie państwa członkowskie, oraz wynikający z tego poziom solidarności, Komisja bierze pod uwagę odpowiednie kryteria jakościowe i ilościowe, w tym całkowitą liczbę przybyć, średni wskaźnik udzielania ochrony międzynarodowej, a także średni odsetek powrotów w danym roku. Komisja uwzględni również fakt, że państwa członkowskie, które staną się państwami członkowskimi będącymi beneficjentami zgodnie z art. 58 ust. 1, nie są zobowiązane do wykonania swoich deklarowanych wkładów solidarnościowych.

Komisja może określić wyższą liczbę relokacji i wyższy poziom wkładów finansowych niż przewidziane w ust. 2 niniejszego artykułu oraz może określić inne formy solidarności przewidziane w art. 56 ust. 2 lit. c), w zależności od zapotrzebowania na takie środki wynikającego ze szczególnych wyzwań w dziedzinie migracji w danym państwie członkowskim. Aby utrzymać taką samą wartość różnych rodzajów środków solidarnościowych, muszą zostać zachowane proporcje między liczbami określonymi w ust. 2 lit. a) i b) niniejszego artykułu.

4. Niezależnie od ust. 2 niniejszego artykułu, w wyjątkowych sytuacjach, w przypadku gdy informacje przekazane przez państwa członkowskie oraz odpowiednie organy i jednostki organizacyjne Unii zgodnie z art. 9 ust. 2, lub uzyskane w wyniku konsultacji przeprowadzonych przez Komisję zgodnie z art. 11 ust. 1 nie wskazują na potrzebę środków solidarnościowych w nadchodzącym roku, fakt ten należy uwzględnić się we wniosku Komisji, o którym mowa w ust. 1 niniejszego artykułu.

5. W przypadku gdy Komisja ustaliła w decyzji wykonawczej, o której mowa w art. 11, że jedno lub większa liczba państw członkowskich znajduje się pod presją migracyjną ze względu na dużą liczbę przybyć w wyniku powtarzających się sprowadzeń na ląd w następstwie operacji poszukiwawczo-ratowniczych, Komisja, uwzględniając specyfikę danych państw członkowskich, ustala orientacyjną wartość procentową rocznej puli solidarnościowej, która ma zostać udostępniona tym państwom członkowskim.

6. Komisja przyjmuje wniosek, o którym mowa w ust. 1 niniejszego artykułu, do dnia 15 października każdego roku oraz przekazuje go Radzie. Komisja jednocześnie przekazuje ten wniosek Parlamentowi Europejskiemu. Do momentu przyjęcia przez Radę aktu wykonawczego, o którym mowa w art. 57, wniosku Komisji, o którym mowa w ust. 1 niniejszego artykułu, nie podaje się do wiadomości publicznej. Oznacza się go klauzulą tajności „RESTREINT UE/EU RESTRICTED” i traktuje jako taki zgodnie z decyzją Rady 2013/488/UE⁽³⁸⁾.

Artykuł 13

Unijne forum wysokiego szczebla ds. solidarności

1. Aby zapewnić skuteczne wykonywanie części IV niniejszego rozporządzenia, niniejszym ustanawia się unijne forum wysokiego szczebla ds. solidarności (zwane dalej „forum wysokiego szczebla”), składające się z przedstawicieli państw członkowskich, któremu przewodniczy państwo członkowskie sprawujące prezydencję w Radzie. Państwa członkowskie reprezentowane są na poziomie odpowiedzialności i uprawnień do podejmowania decyzji odpowiednich do wykonywania zadań powierzonych forum wysokiego szczebla.

⁽³⁸⁾ Decyzja Rady 2013/488/UE z dnia 23 września 2013 r. w sprawie przepisów bezpieczeństwa dotyczących ochrony informacji najważniejszych UE (Dz.U. L 274 z 15.10.2013, s. 1).

Państwa trzecie, które zawarły z Unią umowę dotyczącą kryteriów i mechanizmów umożliwiających ustalenie państwa odpowiedzialnego za rozpatrzenie wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej złożonego w państwie członkowskim lub w danym państwie trzecim, mogą, w stosownych przypadkach, zostać zaproszone do udziału w forum wysokiego szczebla w celu przyczynienia się do solidarności na zasadzie *ad hoc*.

2. Rada zwołuje forum wysokiego szczebla w terminie 15 dni po przyjęciu sprawozdania, o którym mowa w art. 9, decyzji, o której mowa w art. 11, oraz wniosku Komisji, o którym mowa w art. 12.

3. Podczas posiedzenia, o którym mowa w ust. 2, forum wysokiego szczebla analizuje sprawozdanie, o którym mowa w art. 9, decyzję, o której mowa w art. 11, oraz wniosek Komisji, o którym mowa w art. 12, oraz analizuje ogólną sytuację. Ponadto, uzgadnia ono środki solidarnościowe oraz niezbędny poziom zgodnie z procedurą określoną w art. 57, a gdy uzna to za konieczne – inne środki reagowania w dziedzinie migracji w obszarach odpowiedzialności, gotowości i sytuacji kryzysowych, a także w zakresie zewnętrznego wymiaru migracji. Podczas tego posiedzenia forum wysokiego szczebla państwa członkowskie podejmują zobowiązania związane ze swoimi wkładami solidarnościowymi na rzecz utworzenia rocznej puli solidarnościowej zgodnie z art. 57.

4. W przypadku gdy Rada – z inicjatywy państwa członkowskiego lub na wniosek Komisji – uzna, że wkłady solidarnościowe do rocznej puli solidarnościowej są niewystarczające w stosunku do stwierdzonych potrzeb, w tym w przypadku gdy udzielono znaczących zwolnień zgodnie z art. 61 i 62 lub gdy jedno lub większa liczba państw członkowskich, w których występuje presja migracyjna, mają większe niż oczekiwano potrzeby lub gdy ogólna sytuacja wymaga dodatkowego wsparcia solidarnościowego, Rada zwołuje zwykłą większością głosów ponowne posiedzenie forum wysokiego szczebla, aby zwrócić się do państw członkowskich o wniesienie dodatkowych wkładów solidarnościowych. Każde podejmowanie zobowiązań musi odbywać się zgodnie z procedurą określoną w art. 57.

Artykuł 14

Unijne forum szczebla technicznego ds. solidarności

1. W celu zapewnienia sprawnego wykonywania części IV niniejszego rozporządzenia ustanawia się unijne forum szczebla technicznego ds. solidarności (zwane dalej „forum szczebla technicznego”), a unijny koordynator ds. solidarności zwołuje to forum w imieniu Komisji i przewodniczy mu.

2. Forum szczebla technicznego składa się z przedstawicieli odpowiednich organów państw członkowskich wystarczająco wysokiego szczebla, aby móc wykonywać zadania mu powierzone.

3. Państwa trzecie, które zawarły z Unią umowę dotyczącą kryteriów i mechanizmów umożliwiających ustalenie państwa odpowiedzialnego za rozpatrzenie wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej złożonego w państwie członkowskim lub w tym państwie trzecim, mogą, w stosownych przypadkach, zostać zaproszone do udziału w forum szczebla technicznego w celu przyczynienia się do solidarności na zasadzie *ad hoc*.

4. W forum szczebla technicznego uczestniczy Agencja ds. Azylu. W stosownych przypadkach i na zaproszenie unijnego koordynatora ds. solidarności w forum szczebla technicznego uczestniczą Europejska Agencja Straży Granicznej i Przybrzeżnej oraz Agencja Praw Podstawowych Unii Europejskiej. Do udziału mogą również zostać zaproszone agencje Organizacji Narodów Zjednoczonych, w zależności od ich zaangażowania w mechanizm solidarności.

5. Po przyjęciu aktu wykonawczego Rady, o którym mowa w art. 57, unijny koordynator ds. solidarności zwołuje pierwsze posiedzenie forum szczebla technicznego. Po tym pierwszym posiedzeniu, forum szczebla technicznego zbiera się regularnie i tak często, jak to konieczne, w szczególności zgodnie z art. 58 ust. 3 i art. 59 ust. 6, w celu uruchomienia mechanizmu solidarności między państwami członkowskimi oraz zaspokojenia potrzeb w zakresie solidarności poprzez określone wkłady.

Artykuł 15

Unijny koordynator ds. solidarności

1. Komisja wyznacza unijnego koordynatora ds. solidarności w celu koordynowania na poziomie technicznym wdrażania mechanizmu solidarności zgodnie z częścią IV niniejszego rozporządzenia.

2. Unijny koordynator ds. solidarności:

a) wspiera działania w ramach relokacji z państwa członkowskiego będącego beneficjentem do państwa członkowskiego wnoszącego wkład;

- b) koordynuje i wspiera komunikację między państwami członkowskimi, organami i jednostkami organizacyjnymi oraz podmiotami zaangażowanymi we wdrażanie mechanizmu solidarności;
 - c) prowadzi przegląd potrzeb państw członkowskich będących beneficjentami oraz wkładów państw członkowskich wnoszących wkład, a także śledzi bieżące wdrażanie środków solidarnościowych;
 - d) organizuje w regularnych odstępach czasu spotkania między organami państw członkowskich w celu zapewnienia skutecznego i efektywnego funkcjonowania rocznej puli solidarnościowej, aby ułatwić najlepszą możliwą interakcję i współpracę między państwami członkowskimi;
 - e) promuje najlepsze praktyki we wdrażaniu mechanizmu solidarności;
 - f) zwołuje posiedzenia forum szczebla technicznego i przewodniczy im;
 - g) wykonuje zadania, o których mowa w art. 7 rozporządzenia (UE) 2024/1359.
3. Do celów ust. 2 unijny koordynator ds. solidarności wspierany jest przez biuro i otrzymuje niezbędne zasoby finansowe i ludzkie do wykonywania powierzonych mu zadań. Unijny koordynator ds. solidarności ściśle koordynuje swoje działania z Agencją ds. Azylu, w tym w odniesieniu do praktycznych ustaleń dotyczących relokacji na podstawie niniejszego rozporządzenia.
4. W sprawozdaniu, o którym mowa w art. 9, przedstawia się stan wdrożenia i funkcjonowania mechanizmu solidarności.
5. Państwa członkowskie przekazują unijnemu koordynatorowi ds. solidarności niezbędne dane i informacje, aby mógł on skutecznie wykonywać swoje zadania.

CZĘŚĆ III

KRYTERIA I MECHANIZMY USTALANIA ODPOWIEDZIALNEGO PAŃSTWA CZŁONKOWSKIEGO

ROZDZIAŁ I

Zasady ogólne i zabezpieczenia

Artykuł 16

Dostęp do procedury rozpatrywania wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej

1. Państwa członkowskie rozpatrują wniosek o udzielenie ochrony międzynarodowej obywatela państwa trzeciego lub bezpaństwowca, który występuje z takim wnioskiem na terytorium któregośkolwiek z nich, w tym na granicy lub w strefach tranzytowych. Wniosek rozpatruje jedno państwo członkowskie, które jest odpowiedzialnym państwem członkowskim na podstawie kryteriów określonych w rozdziale II lub klauzul określonych w rozdziale III niniejszej części.
2. Bez uszczerbku dla zasad określonych w części IV niniejszego rozporządzenia, w przypadku gdy na podstawie kryteriów wymienionych w niniejszym rozporządzeniu żadne państwo członkowskie nie może zostać ustalone jako państwo członkowskie odpowiedzialne za rozpatrzenie wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej, za rozpatrzenie wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej odpowiedzialne jest pierwsze państwo członkowskie, w którym zarejestrowano wniosek o udzielenie ochrony międzynarodowej.
3. W przypadku gdy przekazanie osoby ubiegającej się o ochronę międzynarodową przez państwo członkowskie do państwa członkowskiego pierwotnie wyznaczonego jako państwo odpowiedzialne jest niemożliwe, gdyż istnieją istotne powody, by sądzić, że przekazanie do tego państwa członkowskiego narażałoby osobę ubiegającą się o ochronę międzynarodową na rzeczywiste ryzyko naruszenia jej praw podstawowych stanowiącego nieludzkie lub poniżające traktowanie w rozumieniu art. 4 Karty, państwo członkowskie dokonujące ustalenia odpowiedzialnego państwa członkowskiego nadal prowadzi ocenę kryteriów określonych w rozdziale II lub klauzul określonych w rozdziale III niniejszej części w celu stwierdzenia, czy inne państwo członkowskie może zostać wskazane jako odpowiedzialne.

W przypadku gdy na podstawie akapitu pierwszego niniejszego ustępu państwo członkowskie nie może przeprowadzić przekazania do któregośkolwiek z państw członkowskich wskazanych na podstawie kryteriów określonych w rozdziale II lub klauzul określonych w rozdziale III niniejszej części ani do pierwszego państwa członkowskiego, w którym zarejestrowano wniosek, oraz nie może ustalić, czy inne państwo członkowskie może zostać wskazane jako odpowiedzialne, to państwo członkowskie staje się państwem członkowskim odpowiedzialnym za rozpatrzenie wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej.

4. Jeżeli nie przeprowadzono kontroli bezpieczeństwa przewidzianej w art. 15 rozporządzenia (UE) 2024/1356 zgodnie z tym rozporządzeniem, pierwsze państwo członkowskie, w którym zarejestrowano wniosek o udzielenie ochrony międzynarodowej, bada – jak najszybciej po zarejestrowaniu wniosku, przed zastosowaniem kryteriów ustalania odpowiedzialnego państwa członkowskiego zgodnie z rozdziałem II lub klauzulami określonymi w rozdziale III niniejszej części – czy istnieją uzasadnione podstawy, aby uznać daną osobę ubiegającą się o ochronę międzynarodową za stwarzającą zagrożenie dla bezpieczeństwa wewnętrznego.

Jeżeli przeprowadzono kontrolę bezpieczeństwa przewidzianą w art. 15 rozporządzenia (UE) 2024/1356, ale pierwsze państwo członkowskie, w którym zarejestrowano wniosek o udzielenie ochrony międzynarodowej, ma uzasadnione powody do zbadania, czy istnieją uzasadnione podstawy, aby uznać daną osobę ubiegającą się o ochronę międzynarodową za stwarzającą zagrożenie dla bezpieczeństwa wewnętrznego, to państwo członkowskie prowadzi takie badanie jak najszybciej po zarejestrowaniu wniosku, przed zastosowaniem kryteriów ustalania odpowiedzialnego państwa członkowskiego zgodnie z rozdziałem II lub klauzulami określonymi w rozdziale III niniejszej części.

W przypadku gdy kontrola bezpieczeństwa przeprowadzona zgodnie z art. 15 rozporządzenia (UE) 2024/1356 lub zgodnie z akapitami pierwszym i drugim niniejszego ustępu wykazuje, że istnieją uzasadnione podstawy, aby uznać daną osobę ubiegającą się o ochronę międzynarodową za stwarzającą zagrożenie dla bezpieczeństwa wewnętrznego, państwo członkowskie przeprowadzające kontrolę bezpieczeństwa staje się odpowiedzialnym państwem członkowskim, a art. 39 niniejszego rozporządzenia nie ma zastosowania.

5. Każde państwo członkowskie zachowuje prawo do wysłania osoby ubiegającej się o ochronę międzynarodową do bezpiecznego państwa trzeciego, z zastrzeżeniem zasad i zabezpieczeń określonych w rozporządzeniu (UE) 2024/1348.

Artykuł 17

Obowiązki osoby ubiegającej się o ochronę międzynarodową oraz współpraca z właściwymi organami

1. Z wnioskiem o udzielenie ochrony międzynarodowej występuje się i rejestruje się go w państwie członkowskim pierwszego wjazdu.

2. Na zasadzie odstępstwa od ust. 1, w przypadku gdy obywatel państwa trzeciego lub bezpaństwowiec posiada ważny dokument pobytu lub ważną wizę, z wnioskiem o udzielenie ochrony międzynarodowej występuje się i rejestruje się go w państwie członkowskim, które wydało dokument pobytu lub wizę.

W przypadku gdy obywatel państwa trzeciego lub bezpaństwowiec posiada dokument pobytowy lub wizę, które straciły ważność lub zostały unieważnione lub cofnięte, z wnioskiem o udzielenie ochrony międzynarodowej występuje się i rejestruje się go w państwie członkowskim, w którym osoba ta przebywa.

3. Osoba ubiegająca się o ochronę międzynarodową musi w pełni współpracować z właściwymi organami państw członkowskich w zakresie gromadzenia biometrycznych zgodnie z rozporządzeniem (UE) 2024/1358 oraz w kwestiach objętych niniejszym rozporządzeniem, w szczególności przedkłada i ujawnia jak najszybciej i nie później niż podczas przesłuchania, o którym mowa w art. 22 niniejszego rozporządzenia, wszystkie dostępne elementy i informacje, które są istotne dla ustalenia odpowiedzialnego państwa członkowskiego, w tym przedkłada swoje dokumenty tożsamości, jeżeli osoba ubiegająca się o ochronę międzynarodową posiada takie dokumenty. W przypadku gdy w czasie przesłuchania osoba ubiegająca się o ochronę międzynarodową nie ma możliwości przedłożenia dowodów na poparcie przekazanych elementów i informacji, lub wypełnienia szablonu, o którym mowa w art. 22 ust. 1 niniejszego rozporządzenia, właściwy organ, uwzględniając indywidualne okoliczności danej sprawy, wyznacza rozsądny termin na przedłożenie takich dowodów, przypadający w okresie, o którym mowa w art. 39 ust. 1 niniejszego rozporządzenia.

4. Osoba ubiegająca się o ochronę międzynarodową jest zobowiązana przebywać w:

a) państwie członkowskim, o którym mowa w ust. 1 i 2, do czasu ustalenia odpowiedzialnego państwa członkowskiego oraz, w stosownych przypadkach, wdrożenia procedury przekazania;

b) odpowiedzialnym państwem członkowskim;

c) państwie członkowskim relokacji w następstwie przekazania zgodnie z art. 67 ust. 11.

5. W przypadku gdy osoba ubiegająca się o ochronę międzynarodową zostanie poinformowana o decyzji o przekazaniu zgodnie z art. 42 ust. 2 i art. 67 ust. 10, musi ona współpracować z właściwymi organami i zastosować się do tej decyzji.

Artykuł 18

Konsekwencje nieprzestrzegania obowiązków

1. O ile osoba ubiegająca się o ochronę międzynarodową została poinformowana o jej obowiązkach i o konsekwencjach ich nieprzestrzegania zgodnie z art. 11 ust. 1 lit. b) rozporządzenia (UE) 2024/1356 lub art. 5 ust. 1 i 21 dyrektywy (UE) 2024/1346, nie jest ona uprawniona do korzystania z warunków przyjmowania określonych w art. 17–20 tej dyrektywy w jakimkolwiek innym państwie członkowskim niż państwo członkowskie, w którym jest zobowiązana przebywać zgodnie z art. 17 ust. 4 niniejszego rozporządzenia od chwili powiadomienia jej o decyzji o przekazaniu jej do odpowiedzialnego państwa członkowskiego.

Akapit pierwszy pozostaje bez uszczerbku dla potrzeby zapewnienia poziomu życia zgodnie z prawem Unii, w tym Kartą, oraz zobowiązaniami międzynarodowymi.

2. Elementy i informacje istotne dla ustalenia odpowiedzialnego państwa członkowskiego przedłożone po upływie terminu uwzględnia się tylko wtedy, gdy dostarczają one dowodów, które mają decydujące znaczenie dla prawidłowego stosowania niniejszego rozporządzenia, w szczególności w odniesieniu do małoletnich bez opieki i łączenia rodzin.

3. Ust. 1 nie ma zastosowania, w przypadku gdy osoba ubiegająca się o ochronę międzynarodową nie znajduje się w państwie członkowskim, w którym jest zobowiązana przebywać, a właściwe organy państwa członkowskiego, w którym osoba ta przebywa, mają uzasadnione podstawy, by sądzić, że dana osoba ubiegająca się o ochronę międzynarodową mogła być ofiarą któregośkolwiek z przestępstw, o których mowa w art. 2 i 3 dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2011/36/UE⁽³⁹⁾.

4. Stosując niniejszy artykuł, państwa członkowskie uwzględniają indywidualną sytuację osoby ubiegającej się o ochronę międzynarodową, w tym wszelkie rzeczywiste ryzyko naruszenia praw podstawowych w państwie członkowskim, w którym osoba ta jest zobowiązana przebywać. Wszelkie środki podejmowane przez państwa członkowskie muszą być proporcjonalne.

Artykuł 19

Prawo do informacji

1. Jak najszybciej, a w każdym przypadku do dnia rejestracji wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej w państwie członkowskim, właściwy organ tego państwa członkowskiego przekazuje osobie ubiegającej się o ochronę międzynarodową informacje o stosowaniu niniejszego rozporządzenia, o jej prawach wynikających z niniejszego rozporządzenia oraz o obowiązkach określonych w art. 17, a także o konsekwencjach ich nieprzestrzegania określonych w art. 18. Informacje te obejmują w szczególności informacje o:

- a) celach niniejszego rozporządzenia;
- b) współpracy z właściwymi organami oczekiwanej od osoby ubiegającej się o ochronę międzynarodową, jak określono w art. 17;
- c) fakcie, że prawo do ubiegania się o ochronę międzynarodową nie obejmuje prawa do wyboru przez osobę ubiegającą się o ochronę międzynarodową w kwestii tego, które państwo członkowskie jest odpowiedzialne za rozpatrzenie wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej ani które państwo członkowskie jest państwem członkowskim relokacji;
- d) konsekwencjach złożenia kolejnego wniosku w innym państwie członkowskim, a także o konsekwencjach opuszczenia państwa członkowskiego, w którym osoba ubiegająca się o ochronę międzynarodową jest zobowiązana przebywać zgodnie z art. 17 ust. 4, a w szczególności że osoba ubiegająca się o ochronę międzynarodową jest uprawniona wyłącznie do korzystania z warunków przyjmowania określonych w art. 18 ust. 1;
- e) kryteriach i procedurze ustalania odpowiedzialnego państwa członkowskiego, o hierarchii tych kryteriów na poszczególnych etapach postępowania oraz o czasie trwania postępowania;
- f) przepisach dotyczących łączenia rodzin oraz, w związku z tym, o mającej zastosowanie definicji członków rodziny i krewnych, o prawie do wystąpienia o szablony, o którym mowa w art. 22 ust. 1, i do otrzymania takiego szablonu, w tym informacje o osobach i podmiotach, które mogą udzielać pomocy w wypełnianiu szablonu, a także informacje o organizacjach krajowych, międzynarodowych lub innych odpowiednich organizacjach, które mogą ułatwiać identyfikację i poszukiwanie członków rodziny;

⁽³⁹⁾ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2011/36/UE z dnia 5 kwietnia 2011 r. w sprawie zapobiegania handlowi ludźmi i zwalczania tego procederu oraz ochrony ofiar, zastępująca decyzję ramową Rady 2002/629/WSiSW (Dz.U. L 101 z 15.4.2011, s. 1).

- g) prawie do przesłuchania i celu tego przesłuchania zgodnie z art. 22, o procedurze i obowiązku przedłożenia na jak najwcześniejszym etapie postępowania – ustnie lub przez przekazanie dokumentów lub innych informacji, w tym – w stosownych przypadkach – za pomocą szablonu, o którym mowa w art. 22 ust. 1 – wszelkich istotnych informacji, które mogłyby być pomocne w ustaleniu przebywania w państwach członkowskich członków rodziny, krewnych lub wszelkich innych osób należących do rodziny, w tym informacji o możliwym sposobie przedłożenia przez osobę ubiegającą się o ochronę międzynarodową takich informacji, a także o wszelkiej pomocy, której państwa członkowskie mogą udzielić w związku z poszukiwaniem członków rodziny lub krewnych;
- h) obowiązku osoby ubiegającej się o ochronę międzynarodową dotyczącego ujawnienia na jak najwcześniejszym etapie postępowania wszelkich istotnych informacji, które mogłyby być pomocne w ustaleniu jakichkolwiek wcześniejszych dokumentów pobytu, wiz lub dyplomów potwierdzających edukację;
- i) możliwości przedstawienia należycie uzasadnionych powodów, na podstawie których właściwe organy rozważą zastosowanie art. 35 ust. 1;
- j) obowiązku osoby ubiegającej się o ochronę międzynarodową dotyczącego przedłożenia swoich dokumentów tożsamości, jeśli je posiada, oraz współpracy z właściwymi organami przy gromadzeniu danych biometrycznych zgodnie z rozporządzeniem (UE) 2024/1358;
- k) prawie do skutecznego środka prawnego przed sądem w celu odwołania się od decyzji o przekazaniu, w terminie określonym w art. 43 ust. 2, oraz o fakcie, że zakres takiego odwołania jest ograniczony zgodnie z art. 43 ust. 1;
- l) prawie do uzyskania bezpłatnego doradztwa prawnego w kwestiach związanych ze stosowaniem kryteriów określonych w rozdziale II lub klauzul określonych w rozdziale III niniejszej części na wszystkich etapach procedury ustalania odpowiedzialnego państwa członkowskiego, jak określono w art. 21;
- m) w przypadku odwołania lub innego środka zaskarżenia – prawo uzyskania, na wniosek, bezpłatnej pomocy prawnej, w przypadku gdy dana osoba nie może ponieść kosztów takiej pomocy;
- n) fakcie, że ucieczka spowoduje wydłużenie terminu zgodnie z art. 46;
- o) fakcie, że właściwe organy państw członkowskich oraz Agencja ds. Azylu będą przetwarzać dane osobowe osoby ubiegającej się o ochronę międzynarodową, w tym do celów wymiany jej danych, wyłącznie w celu wypełnienia swoich obowiązków wynikających z niniejszego rozporządzenia oraz w pełnej zgodności z wymogami w zakresie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych zgodnie z prawem Unii i prawem krajowym;
- p) odpowiednich kategoriach danych osobowych;
- q) prawie do uzyskania dostępu do danych dotyczących osoby ubiegającej się o ochronę międzynarodową oraz prawie do żądania poprawienia takich danych, jeżeli są nieprawidłowe, lub ich usunięcia, w przypadku gdy przetwarzano je niezgodnie z prawem, oraz o procedurach do celów wykonywania tych praw, w tym o danych kontaktowych organów, o których mowa w art. 52, oraz krajowych organów ochrony danych rozpatrujących skargi dotyczące ochrony danych osobowych, a także o danych kontaktowych inspektora ochrony danych;
- r) w przypadku małoletniego bez opieki – gwarancjach i prawach mających zastosowanie w tym zakresie do osoby ubiegającej się o ochronę międzynarodową, roli i obowiązkach przedstawiciela oraz procedurze składania skarg na przedstawiciela w sposób bezpieczny i zaufany oraz w sposób zapewniający pełne poszanowanie prawa dziecka do bycia wysłuchanym;
- s) fakcie, że w przypadku gdy poszlaki nie są spójne, nie są możliwe do zweryfikowania i nie są wystarczająco szczegółowe, aby ustalić odpowiedzialność, państwo członkowskie może zażądać przeprowadzenia badania DNA lub krwi w celu udowodnienia istnienia więzi rodzinnych lub oceny wieku osoby ubiegającej się o ochronę międzynarodową;
- t) w stosownych przypadkach – procedurze relokacji określonej w art. 67 i 68.

2. Osoba ubiegająca się o ochronę międzynarodową ma możliwość zwrócenia się o informacje dotyczące postępu procedury, a właściwe organy muszą poinformować osobę ubiegającą się o ochronę międzynarodową o tej możliwości. W przypadku gdy osoba ubiegająca się o ochronę międzynarodową jest małoletnia, osoba małoletnia i rodzic lub przedstawiciel muszą mieć możliwość zwrócenia się o takie informacje.

Artykuł 20

Dostępność informacji

1. Informacji, o których mowa w art. 19, udziela się na piśmie w zwięzłej, przejrzystej, czytelnej i łatwo dostępnej formie, przy użyciu jasnego i prostego języka oraz w języku, który osoba ubiegająca się o ochronę międzynarodową rozumie lub co do którego można zasadnie przypuszczać, że go rozumie. Państwa członkowskie wykorzystują do tego celu wspólne materiały informacyjne sporządzone zgodnie z ust. 2 niniejszego artykułu. Wspólne materiały informacyjne udostępnia się również online na otwartej i łatwo dostępnej platformie dla osób ubiegających się o ochronę międzynarodową.

W przypadku gdy jest to konieczne do właściwego zrozumienia informacji przez osobę ubiegającą się o ochronę międzynarodową, informacji udziela się także ustnie, w stosownych przypadkach w związku z przesłuchaniem, o którym mowa w art. 22. W tym celu osoba ubiegająca się o ochronę międzynarodową musi mieć możliwość zadawania pytań, aby uzyskać wyjaśnienie udzielonych informacji. Państwa członkowskie mogą korzystać z pomocniczego sprzętu multimedialnego.

2. Agencja ds. Azylu, w ścisłej współpracy z odpowiedzialnymi organami krajowymi, sporządza wspólne materiały informacyjne, a także specjalne informacje dla małoletnich bez opieki i osób ubiegających się o ochronę międzynarodową wymagających szczególnego traktowania, w razie potrzeby w przypadku osób ubiegających się o ochronę międzynarodową o szczególnych potrzebach w zakresie przyjmowania lub szczególnych potrzebach proceduralnych, zawierające co najmniej informacje, o których mowa w art. 19. Takie wspólne materiały informacyjne muszą również zawierać informacje dotyczące stosowania rozporządzenia (UE) 2024/1358, a w szczególności celu, w jakim dane osoby ubiegającej się o ochronę międzynarodową mogą być przetwarzane w systemie Eurodac.

Wspólne materiały informacyjne sporządza się w taki sposób, aby państwa członkowskie mogły je uzupełniać dodatkowymi informacjami, specyficznymi dla danego państwa członkowskiego.

3. W przypadku gdy osoba ubiegająca się o ochronę międzynarodową jest małoletnia, informacji, o których mowa w art. 19, udziela w sposób przyjazny dziecku odpowiednio przeszkolony personel, w obecności przedstawiciela osoby ubiegającej się o ochronę międzynarodową.

Artykuł 21

Prawo do doradztwa prawnego

1. Osoby ubiegające się o ochronę międzynarodową mają prawo do konsultacji, w skuteczny sposób, z doradcą prawnym lub innym doradcą, dopuszczonym lub uprawnionym do wykonywania takiej działalności na podstawie prawa krajowego, w kwestiach związanych ze stosowaniem kryteriów określonych w rozdziale II lub klauzul określonych w rozdziale III niniejszej części na wszystkich etapach procedury ustalania odpowiedzialnego państwa członkowskiego, zgodnie z niniejszym rozporządzeniem.

2. Bez uszczerbku dla prawa osoby ubiegającej się o ochronę międzynarodową do wyboru swojego doradcy prawnego lub innego doradcy na swój własny koszt, osoba ubiegająca się o ochronę międzynarodową może zwrócić się o bezpłatne doradztwo prawne w ramach procedury ustalania odpowiedzialnego państwa członkowskiego.

3. Bezpłatnego doradztwa prawnego udzielają doradcy prawni lub inni doradcy dopuszczeni lub uprawnieni na podstawie prawa krajowego do doradzania, udzielania pomocy osobom ubiegającym o ochronę międzynarodową lub oferowania im zastępstwa prawnego, lub organizacje pozarządowe akredytowane na podstawie prawa krajowego do świadczenia usług prawnych lub w zakresie zastępstwa prawnego na rzecz osób ubiegających się o ochronę międzynarodową.

Do celów akapitu pierwszego, skuteczny dostęp do bezpłatnego doradztwa prawnego można zapewnić powierzając jednej osobie na etapie administracyjnym postępowania świadczenie usług doradztwa prawnego jednocześnie na rzecz wielu osób ubiegających się o ochronę międzynarodową.

4. Państwa członkowskie mogą organizować świadczenie usług doradztwa prawnego zgodnie ze swoimi systemami krajowymi.

5. Państwa członkowskie ustanawiają szczegółowe przepisy proceduralne dotyczące zasad wypełniania i rozpatrywania wniosków o udzielenie bezpłatnego doradztwa prawnego przewidzianego w niniejszym artykule.

6. Do celów procedury ustalania odpowiedzialnego państwa członkowskiego bezpłatne doradztwo prawne obejmuje zapewnienie:

- a) wytycznych i wyjaśnień dotyczących kryteriów i procedur ustalania odpowiedzialnego państwa członkowskiego, w tym informacji dotyczących praw i obowiązków na wszystkich etapach tej procedury;
- b) wytycznych i pomocy w przekazywaniu informacji, które mogłyby pomóc w ustaleniu odpowiedzialnego państwa członkowskiego zgodnie z kryteriami określonymi w rozdziale II niniejszej części;

c) wytycznych i pomocy w odniesieniu do szablonu, o którym mowa w art. 22 ust. 1.

7. Bez uszczerbku dla ust. 1 od świadczenia bezpłatnego doradztwa prawnego w ramach procedury ustalania odpowiedzialnego państwa członkowskiego można odstąpić, w przypadku gdy osoba ubiegająca się o ochronę międzynarodową ma już zapewnioną pomoc i jest reprezentowana przez doradcę prawnego.

8. Do celów wykonania niniejszego artykułu państwa członkowskie mogą zwrócić się o pomoc do Agencji ds. Azylu. Ponadto wsparcie finansowe może być udzielane państwom członkowskim za pośrednictwem funduszy unijnych, zgodnie z aktami prawnymi mającymi zastosowanie do takiego finansowania.

Artykuł 22

Przesłuchanie

1. Aby ułatwić procedurę ustalania odpowiedzialnego państwa członkowskiego, właściwe organy państwa członkowskiego dokonującego ustalenia, o których mowa w art. 38 ust. 1, przeprowadzają przesłuchanie osoby ubiegającej się o ochronę międzynarodową do celów stosowania art. 39. Przesłuchanie umożliwia również osobie ubiegającej się o ochronę międzynarodową właściwe zrozumienie informacji otrzymanych zgodnie z art. 19.

Właściwe organy zbierają informacje o konkretnej sytuacji osoby ubiegającej się o ochronę międzynarodową poprzez proaktywne zadawanie pytań, które pomogą ustalić odpowiedzialne państwo członkowskie do celów stosowania art. 39.

W przypadku gdy istnieją przesłanki wskazujące, że osoba ubiegająca się o ochronę międzynarodową ma członków rodziny lub krewnych w państwie członkowskim, osoba ta otrzymuje szablon, który ma zostać opracowany przez Agencję ds. Azylu. Osoba ubiegająca się o ochronę międzynarodową wpisuje w tym szablonie dostępne jej informacje w celu ułatwienia stosowania art. 39. W miarę możliwości osoba ubiegająca się o ochronę międzynarodową wypełnia ten szablon przed przesłuchaniem określonym w niniejszym artykule.

Agencja ds. Azylu opracowuje szablon, o którym mowa w akapicie trzecim niniejszego ustępu, do dnia 12 kwietnia 2025 r. Agencja ds. Azylu opracowuje również wytyczne dotyczące identyfikacji i poszukiwania członków rodziny w celu wsparcia stosowania art. 25–28 i art. 34 przez wnioskujące państwo członkowskie i państwo członkowskie, do którego skierowano wniosek, zgodnie z art. 39 i 40.

Osoba ubiegająca się o ochronę międzynarodową musi mieć możliwość przedstawienia należycie uzasadnionych powodów uzasadniających rozważenie przez właściwe organy zastosowania art. 35 ust. 1.

2. Od przeprowadzania przesłuchania można odstąpić, w przypadku gdy:

- a) osoba ubiegająca się o ochronę międzynarodową uciekła;
- b) osoba ubiegająca się o ochronę międzynarodową nie stawiała się na przesłuchanie i nie przedstawiła uzasadnionej przyczyny swojej nieobecności;
- c) po otrzymaniu informacji, o których mowa w art. 19, osoba ubiegająca się o ochronę międzynarodową przekazała już w inny sposób informacje istotne dla ustalenia odpowiedzialnego państwa członkowskiego.

Do celów lit. c) akapitu pierwszego niniejszego ustępu państwo członkowskie, które odstępuje od przeprowadzenia przesłuchania, umożliwia osobie ubiegającej się o ochronę międzynarodową przedstawienie wszystkich dodatkowych informacji istotnych dla prawidłowego ustalenia odpowiedzialnego państwa członkowskiego w terminie, o którym mowa w art. 39 ust. 1, w tym należycie uzasadnionych powodów uzasadniających rozważenie przez dany organ potrzeby przeprowadzenia przesłuchania.

3. Przesłuchanie przeprowadza się w odpowiednim czasie, a w każdym przypadku przed złożeniem jakiegokolwiek wniosku o przejście na podstawie art. 39.

4. Przesłuchanie przeprowadza się w języku preferowanym przez osobę ubiegającą się o ochronę międzynarodową, chyba że jest inny język, który ta osoba rozumie i w którym jest w stanie jasno się porozumiewać. Przesłuchania małoletnich bez opieki, a w stosownych przypadkach – małoletnich pod opieką, muszą być przeprowadzane przez osobę posiadającą niezbędną wiedzę o prawach i szczególnych potrzebach małoletnich, w sposób dostosowany do dziecka i odpowiedni dla kontekstu, z uwzględnieniem wieku i stopnia dojrzałości małoletniego, w obecności przedstawiciela, a w stosownych przypadkach także doradcy prawnego małoletniego. W razie potrzeby zapewniane są usługi tłumacza ustnego, który jest w stanie zapewnić odpowiednią komunikację pomiędzy osobą ubiegającą się o ochronę międzynarodową a osobą prowadzącą przesłuchanie. Podczas przesłuchania można zapewnić obecność mediatora kulturowego. Na wniosek osoby ubiegającej się o ochronę międzynarodową i jeżeli to możliwe, osoba prowadząca przesłuchanie oraz, w stosownych przypadkach, tłumacz ustny są płci preferowanej przez osobę ubiegającą się o ochronę międzynarodową.

5. W przypadku gdy jest to należycie uzasadnione okolicznościami, państwa członkowskie mogą przeprowadzić przesłuchanie za pośrednictwem wideokonferencji. W takim przypadku państwo członkowskie zapewnia niezbędne ustalenia dotyczące odpowiednich udogodnień, standardów proceduralnych i technicznych, pomocy prawnej i tłumaczenia ustnego, uwzględniając wytyczne Agencji ds. Azylu.

6. Przesłuchanie przeprowadza się w warunkach zapewniających odpowiedni poziom poufności. Przesłuchanie musi przeprowadzać osoba, która zgodnie z prawem krajowym ma odpowiednie kwalifikacje. Osobom ubiegającym się o ochronę międzynarodową, w przypadku których stwierdzono potrzebę szczególnych gwarancji proceduralnych zgodnie z rozporządzeniem (UE) 2024/1348, zapewnia się odpowiednie wsparcie w celu stworzenia warunków niezbędnych do skutecznego przedstawienia wszystkich elementów pozwalających na ustalenie odpowiedzialnego państwa członkowskiego. Personel prowadzący przesłuchania z osobami ubiegającymi się o ochronę międzynarodową musi również posiadać ogólną wiedzę o czynnikach, które mogłyby negatywnie wpłynąć na zdolność osoby ubiegającej się o ochronę międzynarodową do uczestnictwa w przesłuchaniu, takich jak oznaki, że dana osoba była w przeszłości poddawana torturom lub była ofiarą handlu ludźmi.

7. Państwo członkowskie przeprowadzające przesłuchanie dokonuje jego nagrania oraz sporządza jej pisemne podsumowanie zawierające co najmniej najważniejsze informacje udzielone przez osobę ubiegającą się o ochronę międzynarodową podczas rozmowy. Osobę ubiegającą się o ochronę międzynarodową informuje się z wyprzedzeniem o fakcie dokonywania takiego nagrania i o jego celu. W przypadku gdy istnieją wątpliwości co do oświadczeń złożonych przez osobę ubiegającą się o ochronę międzynarodową podczas przesłuchania, pierwszeństwo ma nagranie dźwiękowe. Podsumowanie może zostać sporządzone w formie protokołu albo przy użyciu standardowego formularza. Państwo członkowskie zapewnia, aby osoba ubiegająca się o ochronę międzynarodową lub doradca prawny lub inny doradca dopuszczony lub uprawniony na podstawie prawa krajowego do udzielania porad prawnych, który zgodnie z prawem reprezentuje osobę ubiegającą się o ochronę międzynarodową, miał w odpowiednim czasie dostęp do tego podsumowania, jak najszybciej po przeprowadzeniu przesłuchania, a w każdym przypadku przed podjęciem przez właściwe organy decyzji w sprawie odpowiedzialnego państwa członkowskiego. Osobie ubiegającej się o ochronę międzynarodową zapewnia się możliwość przedstawienia uwag lub wyjaśnień, ustnie lub pisemnie, w odniesieniu do błędów w tłumaczeniu, nieporozumień lub innych błędów faktycznych pojawiających się w pisemnym podsumowaniu pod koniec przesłuchania lub w określonym terminie.

Artykuł 23

Gwarancje dla małoletnich

1. Najlepszy interes dziecka musi być dla państw członkowskich kwestią nadrzędną w odniesieniu do wszystkich procedur przewidzianych w niniejszym rozporządzeniu. Procedury obejmujące małoletnich traktuje się priorytetowo.

2. Każde z państw członkowskich, w których przebywa małoletni bez opieki, zapewnia mu reprezentację i pomoc ze strony przedstawiciela w odniesieniu do odpowiednich procedur przewidzianych w niniejszym rozporządzeniu. Przedstawiciel musi posiadać zasoby, kwalifikacje, przeszkolenie, wiedzę specjalistyczną oraz niezależność, aby zapewnić jak najlepsze uwzględnienie najlepszego interesu dziecka w ramach postępowań prowadzonych na podstawie niniejszego rozporządzenia. Przedstawiciel musi mieć dostęp do treści odpowiednich dokumentów w aktach osoby ubiegającej się o ochronę międzynarodową, w tym do specjalnych materiałów informacyjnych dla małoletnich bez opieki, oraz musi informować małoletniego bez opieki o postępach procedur na podstawie niniejszego rozporządzenia.

W przypadku gdy z wnioskiem występuje osoba, która twierdzi, że jest małoletnia, lub w odniesieniu do której istnieją obiektywne podstawy, by sądzić, że jest małoletnia, oraz gdy jest ona bez opieki, właściwe organy:

- a) wyznaczają – jak najszybciej, a w każdym razie w odpowiednim czasie, oraz w celu udzielenia pomocy małoletniemu w procedurze ustalania odpowiedzialnego państwa członkowskiego – osobę posiadającą niezbędne umiejętności i wiedzę specjalistyczną, aby tymczasowo pomagać małoletniemu w celu zabezpieczenia jego najlepszych interesów i ogólnego dobrostanu, co umożliwi małoletniemu korzystanie z praw wynikających z niniejszego rozporządzenia, oraz, w stosownych przypadkach, występować w charakterze przedstawiciela do czasu jego ustanowienia;
- b) ustanawiają przedstawiciela jak najszybciej i nie później niż piętnaście dni roboczych od dnia wystąpienia z wnioskiem.

W przypadku nieproporcjonalnej liczby wniosków, z którymi występują małoletni bez opieki, lub w innych wyjątkowych sytuacjach, termin ustanowienia przedstawiciela zgodnie z akapitem drugim lit. b) może zostać przedłużony o dziesięć dni roboczych.

W przypadku gdy właściwy organ stwierdzi, że osoba ubiegająca się o ochronę międzynarodową, która twierdzi, że jest małoletnia, bez żadnych wątpliwości ma więcej niż osiemnaście lat, nie jest on zobowiązany do ustanowienia przedstawiciela zgodnie z niniejszym ustępem.

Obowiązki przedstawiciela lub osoby, o której mowa w akapicie drugim lit. a), ustają w przypadku gdy właściwe organy w następstwie oceny wieku, o której mowa w art. 25 ust. 1 rozporządzenia (UE) 2024/1348, nie uznają, że osoba ubiegająca się o ochronę międzynarodową jest małoletnia, lub stwierdzą, że osoba ubiegająca się o ochronę międzynarodową nie jest małoletnia, lub w przypadku gdy osoba ubiegająca się o ochronę międzynarodową nie jest już małoletnim bez opieki.

W przypadku gdy przedstawicielem ustanowiono organizację, wskazuje ona osobę odpowiedzialną za wypełnianie jej obowiązków wobec danego małoletniego. Akapit pierwszy stosuje się do tej osoby.

Przedstawicielem przewidzianym w akapicie pierwszym może być ta sama osoba lub organizacja, o której mowa w art. 23 rozporządzenia (UE) 2024/1348.

3. Państwa członkowskie włączają przedstawiciela małoletniego bez opieki przez cały czas trwania procedury ustalania odpowiedzialnego państwa członkowskiego na podstawie niniejszego rozporządzenia. Przedstawiciel pomaga małoletniemu bez opieki w przekazywaniu informacji istotnych dla oceny najlepszego interesu dziecka zgodnie z ust. 4, w tym wykonania prawa do bycia wysłuchanym, oraz wspiera go podczas kontaktów z innymi podmiotami, takimi jak organizacje poszukujące członków rodziny, jeśli jest to właściwe dla tego celu, z należytych poszanowaniem obowiązków zachowania poufności wobec małoletniego.

4. W ramach oceny najlepszego interesu dziecka, państwa członkowskie ściśle ze sobą współpracują i w szczególności należy uwzględnić następujące czynniki:

- a) możliwości związane z łączeniem rodzin;
- b) dobrostan małoletniego i jego rozwój społeczny w perspektywie krótko-, średnio- i długoterminowej, w tym dodatkowe trudności, takie jak trauma, szczególne potrzeby zdrowotne lub niepełnosprawność, ze szczególnym uwzględnieniem jego pochodzenia etnicznego, religijnego, kulturowego i językowego, oraz uwzględniając potrzebę stabilności i ciągłości opieki społecznej i edukacyjnej;
- c) aspekty związane z bezpieczeństwem i ochroną, w szczególności w przypadku gdy istnieje ryzyko, że małoletni stanie się ofiarą przemocy lub wykorzystania w jakiegokolwiek formie, w tym handlu ludźmi;
- d) opinie małoletniego, stosownie do jego wieku i stopnia dojrzałości;
- e) w przypadku gdy osoba ubiegająca się o ochronę międzynarodową jest małoletnim bez opieki – informacje przekazane przez przedstawiciela w państwie członkowskim, w którym przebywa małoletni bez opieki;
- f) wszelkie inne powody istotne dla oceny najlepszego interesu dziecka.

5. Przed przekazaniem małoletniego bez opieki, przekazujące państwo członkowskie powiadamia odpowiedzialne państwo członkowskie lub państwo członkowskie relokacji, które potwierdza, że niezwłocznie zostaną podjęte wszystkie odpowiednie środki, o których mowa w art. 16 i 27 dyrektywy (UE) 2024/1346 oraz w art. 23 rozporządzenia (UE) 2024/1348, w tym ustanowienie przedstawiciela w odpowiedzialnym państwie członkowskim lub państwie członkowskim relokacji. Wszelkie decyzje o przekazaniu małoletniego bez opieki musi poprzedzać indywidualna ocena najlepszego interesu dziecka. Ocena ta opiera się na odpowiednich czynnikach wymienionych w ust. 4 niniejszego artykułu, a wnioski z oceny tych czynników wyraźnie wskazuje się w decyzji o przekazaniu. Ocena przeprowadzana jest niezwłocznie przez odpowiednio przeszkolony personel posiadający niezbędne kwalifikacje i wiedzę specjalistyczną konieczne do zapewnienia, aby uwzględniony został najlepszy interes dziecka.

6. Do celów stosowania art. 25 państwo członkowskie, w którym po raz pierwszy zarejestrowano wniosek o udzielenie ochrony międzynarodowej małoletniego bez opieki, natychmiast podejmuje odpowiednie działania w celu zidentyfikowania jakichkolwiek członków rodziny, rodzeństwa lub krewnych małoletniego bez opieki na terytorium państw członkowskich, chroniąc jednocześnie najlepszy interes dziecka.

W tym celu to państwo członkowskie może zwrócić się o pomoc do organizacji międzynarodowych lub innych odpowiednich organizacji oraz może ułatwić małoletniemu dostęp do usług ustalania ich miejsca pobytu oferowanych przez takie organizacje.

Personel właściwych organów, o których mowa w art. 52, zajmujący się wnioskami dotyczącymi małoletnich bez opieki musi otrzymać odpowiednie przeszkolenie w zakresie szczególnych potrzeb małoletnich istotne dla stosowania niniejszego rozporządzenia.

7. Aby ułatwić podejmowanie odpowiednich działań zgodnie z ust. 6 niniejszego artykułu w celu zidentyfikowania członków rodziny lub krewnych małoletniego bez opieki przebywających na terytorium innego państwa członkowskiego, Komisja przyjmuje akty wykonawcze, w tym standardowy formularz do wymiany odpowiednich informacji między państwami członkowskimi. Te akty wykonawcze przyjmuje się zgodnie z procedurą sprawdzającą, o której mowa w art. 77 ust. 2.

ROZDZIAŁ II

Kryteria ustalania odpowiedzialnego państwa członkowskiego*Artykuł 24***Hierarchia kryteriów**

1. Kryteria ustalania odpowiedzialnego państwa członkowskiego stosuje się w kolejności, w jakiej wymieniono je w niniejszym rozdziale.
2. Państwo członkowskie odpowiedzialne zgodnie z kryteriami określonymi w niniejszym rozdziale ustala się na podstawie sytuacji istniejącej w chwili, w której w państwie członkowskim po raz pierwszy zarejestrowano wniosek o udzielenie ochrony międzynarodowej.

*Artykuł 25***Małoletni bez opieki**

1. W przypadku gdy osoba ubiegająca się o ochronę międzynarodową jest małoletnim bez opieki, stosuje się wyłącznie kryteria określone w niniejszym artykule. Kryteria te stosuje się w kolejności, w jakiej określono je w ust. 2–5.
2. Odpowiedzialnym państwem członkowskim jest państwo członkowskie, w którym legalnie przebywa członek rodziny lub rodzeństwo małoletniego bez opieki, chyba że wykazano, że nie jest to w najlepszym interesie dziecka. W przypadku gdy osoba ubiegająca się o ochronę międzynarodową jest małoletnim pozostającym w związku małżeńskim, a małżonek tej osoby nie przebywa legalnie na terytorium państw członkowskich, odpowiedzialnym państwem członkowskim jest państwo członkowskie, w którym legalnie przebywa ojciec, matka lub inna osoba dorosła odpowiadająca za małoletniego – zgodnie z prawem lub praktyką tego państwa członkowskiego – lub rodzeństwo małoletniego, chyba że zostanie wykazane, że nie jest to w najlepszym interesie dziecka.
3. W przypadku gdy osobą ubiegającą się o ochronę międzynarodową jest małoletni bez opieki, którego krewny legalnie przebywa w innym państwie członkowskim oraz w przypadku gdy po indywidualnym zbadaniu sytuacji zostanie ustalone, że krewny ten może się nim zaopiekować, to państwo członkowskie łączy małoletniego z jego krewnym i staje się odpowiedzialnym państwem członkowskim, chyba że zostanie wykazane, że nie jest to w najlepszym interesie dziecka.
4. W przypadku gdy członkowie rodziny, rodzeństwo lub krewni, o których mowa w ust. 2 i 3, przebywają w większej liczbie państw członkowskich, odpowiedzialne państwo członkowskie ustala się na podstawie tego, co jest w najlepszym interesie dziecka.
5. W przypadku braku członka rodziny, rodzeństwa lub krewnego, o których mowa w ust. 2 i 3, odpowiedzialnym państwem członkowskim jest państwo członkowskie, w którym po raz pierwszy zarejestrowano wniosek o udzielenie ochrony międzynarodowej małoletniego bez opieki, jeżeli jest to w najlepszym interesie dziecka.
6. Zgodnie z art. 78 Komisja jest uprawniona do przyjmowania aktów delegowanych dotyczących:
 - a) identyfikowania członków rodziny, rodzeństwa lub krewnych małoletnich bez opieki;
 - b) kryteriów służących ustaleniu czy istnieją udowodnione więzi rodzinne;
 - c) kryteriów służących ocenie zdolności danego krewnego do zaopiekowania się małoletnim bez opieki, w tym w przypadku gdy członkowie rodziny, rodzeństwo lub krewni małoletniego bez opieki przebywają w większej liczbie państw członkowskich.

Wykonując uprawnienia w zakresie przyjmowania aktów delegowanych, Komisja nie wykracza poza to, co jest w najlepszym interesie dziecka, jak przewidziano w art. 23 ust. 4.

7. Komisja określa, w drodze aktów wykonawczych, jednolite metody konsultacji i wymiany informacji między państwami członkowskimi do celów niniejszego artykułu. Te akty wykonawcze przyjmuje się zgodnie z procedurą sprawdzającą, o której mowa w art. 77 ust. 2.

*Artykuł 26***Członkowie rodziny przebywający legalnie w państwie członkowskim**

1. W przypadku gdy członkowi rodziny osoby ubiegającej się o ochronę międzynarodową zezwolono na pobyt w państwie członkowskim jako osobie korzystającej z ochrony międzynarodowej lub przebywa on w państwie członkowskim na podstawie zezwolenia na pobyt długoterminowy zgodnie z dyrektywą Rady 2003/109/WE⁽⁴⁰⁾ lub zezwolenia na pobyt długoterminowy przyznanego zgodnie z prawem krajowym, w przypadku gdy dyrektywa ta nie ma zastosowania w danym państwie członkowskim, to państwo członkowskie jest odpowiedzialne za rozpatrzenie wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej, pod warunkiem że zainteresowane osoby wyraziły taką wolę na piśmie.
2. W przypadku gdy członkowi rodziny zezwolono uprzednio na pobyt w państwie członkowskim jako osobie korzystającej z ochrony międzynarodowej, ale później uzyskał on obywatelstwo państwa członkowskiego, to państwo członkowskie jest odpowiedzialne za rozpatrzenie wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej, pod warunkiem że osoba ubiegająca się o ochronę międzynarodową wyrazi taką wolę na piśmie.
3. Ust. 1 i 2 stosuje się również do dzieci urodzonych po przybyciu członka rodziny na terytorium państw członkowskich.

*Artykuł 27***Członkowie rodziny będący osobami ubiegającymi się o ochronę międzynarodową**

W przypadku gdy osoba ubiegająca się o ochronę międzynarodową ma członka rodziny, którego wniosek o udzielenie ochrony międzynarodowej w państwie członkowskim nie stał się jeszcze przedmiotem pierwszej decyzji co do istoty, to państwo członkowskie jest odpowiedzialne za rozpatrzenie wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej, pod warunkiem że zainteresowane osoby wyrażą taką wolę na piśmie.

*Artykuł 28***Postępowanie dotyczące rodziny**

W przypadku gdy w tym samym państwie członkowskim wnioski o udzielenie ochrony międzynarodowej wielu członków rodziny lub małoletniego rodzeństwa niepozostającego w związkach małżeńskich zarejestrowano równocześnie lub w wystarczająco krótkim odstępie czasu, aby możliwe było łączne przeprowadzenie procedur ustalania odpowiedzialnego państwa członkowskiego, oraz w przypadku gdy zastosowanie kryteriów określonych w niniejszym rozporządzeniu prowadziłoby do rozdzielenia tych osób, państwo członkowskie odpowiedzialne za rozpatrzenie ich wniosków ustala się w następującej kolejności:

- a) państwo członkowskie, które zgodnie z kryteriami jest odpowiedzialne za przejście największej liczby tych osób;
- b) państwo członkowskie, które zgodnie z kryteriami jest odpowiedzialne za rozpatrzenie wniosku najstarszej z tych osób.

*Artykuł 29***Wydanie dokumentów pobytu lub wiz**

1. W przypadku gdy osoba ubiegająca się o ochronę międzynarodową posiada ważny dokument pobytu, państwo członkowskie, które wydało ten dokument, jest odpowiedzialne za rozpatrzenie wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej.
2. W przypadku gdy osoba ubiegająca się o ochronę międzynarodową posiada ważną wizę, państwo członkowskie, które wydało tę wizę, jest odpowiedzialne za rozpatrzenie wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej, chyba że wizę tę wydano w imieniu innego państwa członkowskiego na podstawie ustaleń dotyczących reprezentowania państw, jak przewidziano w art. 8 rozporządzenia (WE) nr 810/2009. W takim przypadku za rozpatrzenie wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej odpowiedzialne jest reprezentowane państwo członkowskie.
3. W przypadku gdy osoba ubiegająca się o ochronę międzynarodową posiada większą liczbę ważnych dokumentów pobytu lub wiz wydanych przez różne państwa członkowskie, państwo członkowskie odpowiedzialne za rozpatrzenie wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej ustala się w następującej kolejności:
 - a) państwo członkowskie, które wydało dokument pobytu przyznający prawo do najdłuższego okresu pobytu lub – w przypadku gdy okresy ważności mają identyczną długość – państwo członkowskie, które wydało dokument pobytu o najpóźniejszej dacie wygaśnięcia ważności;

⁽⁴⁰⁾ Dyrektywa Rady 2003/109/WE z dnia 25 listopada 2003 r. dotycząca statusu obywateli państw trzecich będących rezydentami długoterminowymi (Dz.U. L 16 z 23.1.2004, s. 44).

- b) w przypadku gdy poszczególne wizy są tego samego rodzaju – państwo członkowskie, które wydało wizę o najpóźniejszej dacie wygaśnięcia ważności;
- c) w przypadku gdy wizy są różnego rodzaju – państwo członkowskie, które wydało wizę o najdłuższym okresie ważności lub, gdy okresy ważności są identycznej długości, państwo członkowskie, które wydało wizę o najpóźniejszej dacie wygaśnięcia ważności.
4. W przypadku gdy osoba ubiegająca się o ochronę międzynarodową posiada jeden lub większą liczbę dokumentów pobytu, które straciły ważność lub zostały unieważnione lub cofnięte w okresie krótszym niż trzy lata przed rejestracją wniosku, lub jedną lub większą liczbę wiz, które straciły ważność lub zostały unieważnione lub cofnięte w okresie krótszym niż 18 miesięcy przed rejestracją wniosku, stosuje się ust. 1, 2 i 3.
5. Fakt, że dokument pobytu lub wizę wydano na podstawie fałszywej lub przybranej tożsamości lub wskutek przedłożenia przerobionych, podrobionych lub nieważnych dokumentów, nie stanowi przeszkody dla powierzenia odpowiedzialności państwu członkowskiemu, które taki dokument pobytu lub taką wizę wydało. Państwo członkowskie, które wydało dokument pobytu lub wizę, nie jest jednak odpowiedzialne, jeżeli jest w stanie wykazać, że oszustwa dokonano po wydaniu dokumentu lub wizy.

Artykuł 30

Dyplomy lub inne dokumenty poświadczające kwalifikacje

1. W przypadku gdy osoba ubiegająca się o ochronę międzynarodową posiada dyplom lub dokument poświadczający kwalifikacje wydane przez placówkę edukacyjną ustanowioną w państwie członkowskim, za rozpatrzenie wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej odpowiedzialne jest to państwo członkowskie, pod warunkiem że wniosek został zarejestrowany w okresie krótszym niż sześć lat od wydania dyplomu lub dokumentu poświadczającego kwalifikacje.
2. W przypadku gdy osoba ubiegająca się o ochronę międzynarodową posiada większą liczbę dyplomów lub dokumentów poświadczających kwalifikacje wydanych przez placówki edukacyjne w różnych państwach członkowskich, odpowiedzialność za rozpatrzenie wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej ponosi państwo członkowskie, które wydało dyplom lub dokument po najdłuższym okresie nauki lub, w przypadku gdy okresy nauki są identyczne – państwo członkowskie, w którym osoba ubiegająca się o ochronę międzynarodową uzyskała dyplom lub dokument z najpóźniejszą datą.

Artykuł 31

Wjazd bezwizowy

1. W przypadku gdy obywatel państwa trzeciego lub bezpaństwowiec wjeżdża na terytorium państw członkowskich przez państwo członkowskie, w którym jest zwolniony z obowiązku posiadania wizy, to państwo członkowskie jest odpowiedzialne za rozpatrzenie jego wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej.
2. Ust. 1 nie ma zastosowania, jeżeli wniosek o udzielenie ochrony międzynarodowej obywatela państwa trzeciego lub bezpaństwowca jest zarejestrowany w innym państwie członkowskim, w którym osoba ta również jest zwolniona z obowiązku posiadania wizy w celu wjazdu na terytorium tego państwa. W takim przypadku to inne państwo członkowskie jest odpowiedzialne za rozpatrzenie wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej.

Artykuł 32

Wniosek złożony w strefie tranzytu międzynarodowego portu lotniczego

W przypadku gdy z wnioskiem o udzielenie ochrony międzynarodowej wystąpiono w strefie tranzytu międzynarodowego portu lotniczego państwa członkowskiego, za rozpatrzenie wniosku odpowiedzialne jest to państwo członkowskie.

Artykuł 33

Wjazd

1. W przypadku gdy na podstawie dowodów lub poszlak opisanych w wykazach, o których mowa w art. 40 ust. 4 niniejszego rozporządzenia, w tym danych, o których mowa w rozporządzeniu (UE) 2024/1358, ustalone zostanie, że osoba ubiegająca się o ochronę międzynarodową przekroczyła granicę lądową, morską lub powietrzną państwa członkowskiego w sposób niedozwolony, przybywając z państwa trzeciego, za rozpatrzenie wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej odpowiedzialne jest pierwsze państwo członkowskie, do którego osoba ubiegająca się o ochronę międzynarodową wjechała. Odpowiedzialność ta wygasa, jeżeli wniosek zarejestrowano po upływie ponad 20 miesięcy od dnia, w którym nastąpiło takie przekroczenie granicy.

2. Niezależnie od ust. 1 niniejszego artykułu, w przypadku gdy na podstawie dowodów lub poszlak opisanych w wykazach, o których mowa w art. 40 ust. 4 niniejszego rozporządzenia, w tym danych, o których mowa w rozporządzeniu (UE) 2024/1358, ustalone zostanie, że osoba ubiegająca się o ochronę międzynarodową została sprowadzona na ląd na terytorium danego państwa członkowskiego w następstwie operacji poszukiwawczo-ratowniczej, za rozpatrzenie wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej odpowiedzialne jest to państwo członkowskie. Odpowiedzialność ta wygasa, jeżeli wniosek zarejestrowano po upływie ponad 12 miesięcy od dnia, w którym nastąpiło takie sprowadzenie na ląd.

3. Ust. 1 i 2 niniejszego artykułu nie mają zastosowania, jeżeli na podstawie dowodów lub poszlak opisanych w wykazach, o których mowa w art. 40 ust. 4 niniejszego rozporządzenia, w tym danych, o których mowa w rozporządzeniu (UE) 2024/1358, można ustalić, że osoba ubiegająca się o ochronę międzynarodową została relokowana do innego państwa członkowskiego na podstawie art. 67 niniejszego rozporządzenia po przekroczeniu przez nią granicy. W takim przypadku to inne państwo członkowskie jest odpowiedzialne za rozpatrzenie wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej.

ROZDZIAŁ III

Osoby zależne oraz klauzule dyskrecjonalne

Artykuł 34

Osoby zależne

1. W przypadku gdy osoba ubiegająca się o ochronę międzynarodową jest z powodu ciąży lub opieki nad niemowlęciem, poważnej choroby psychicznej lub fizycznej, poważnej niepełnosprawności, poważnej traumy psychologicznej lub podeszłego wieku zależna od pomocy swojego dziecka, rodzeństwa lub rodzica legalnie przebywającego w jednym z państw członkowskich lub gdy dziecko, rodzeństwo lub rodzic osoby ubiegającej się o ochronę międzynarodową legalnie przebywające w jednym z państw członkowskich jest zależny od jej pomocy, państwa członkowskie zwykle nie rozłączają osoby ubiegającej się o ochronę międzynarodową z takim dzieckiem, rodzeństwem lub rodzicem, lub łączą ich ze sobą, pod warunkiem że więzy rodzinne istniały, zanim osoba ubiegająca się o ochronę międzynarodową przybyła na terytorium państw członkowskich, że dziecko, rodzeństwo lub rodzic osoby ubiegającej się o ochronę międzynarodową jest w stanie zaopiekować się taką osobą zależną oraz że po otrzymaniu informacji o tej możliwości osoby zainteresowane wyrażą taką wolę na piśmie.

W przypadku gdy istnieją przesłanki wskazujące, że dziecko, rodzeństwo lub rodzic przebywa legalnie na terytorium państwa członkowskiego, w którym znajduje się osoba zależna, to państwo członkowskie przed złożeniem wniosku o przejęcie na podstawie art. 39 weryfikuje, czy dziecko, rodzeństwo lub rodzic może zaopiekować się osobą zależną.

2. W przypadku gdy dziecko, rodzeństwo lub rodzic, o których mowa w ust. 1, legalnie przebywają w państwie członkowskim innym niż to, w którym przebywa osoba ubiegająca się o ochronę międzynarodową, odpowiedzialnym państwem członkowskim jest państwo członkowskie, w którym legalnie przebywa to dziecko, rodzeństwo lub rodzic, chyba że stan zdrowia osoby ubiegającej się o ochronę międzynarodową nie pozwoli jej przez dłuższy czas na podróż do tego państwa członkowskiego. W takim przypadku odpowiedzialnym państwem członkowskim jest państwo członkowskie, w którym znajduje się osoba ubiegająca się o ochronę międzynarodową. To państwo członkowskie nie ma obowiązku sprowadzenia dziecka, rodzeństwa lub rodzica na swoje terytorium.

3. Zgodnie z art. 78 Komisja jest uprawniona do przyjmowania aktów delegowanych dotyczących:

- a) elementów, które należy brać pod uwagę przy ocenie stosunku zależności;
- b) kryteriów służących ustaleniu czy istnieją udowodnione więzi rodzinne;
- c) kryteriów oceny zdolności danej osoby do opieki nad osobą zależną;
- d) elementów, które należy uwzględnić przy ocenie długotrwałej niezdolności danej osoby do podróży.

4. Komisja, w drodze aktów wykonawczych, określa jednolite metody konsultacji i wymiany informacji między państwami członkowskimi do celów niniejszego artykułu. Te akty wykonawcze przyjmuje się zgodnie z procedurą sprawdzającą, o której mowa w art. 77 ust. 2.

Artykuł 35

Klauzule dyskrecjonalne

1. Na zasadzie odstępstwa od art. 16 ust. 1, państwo członkowskie może zdecydować o rozpatrzeniu wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej zarejestrowanego w tym państwie przez obywatela państwa trzeciego lub bezpaństwowca, nawet jeżeli nie jest odpowiedzialne za takie rozpatrzenie zgodnie z kryteriami określonymi w niniejszym rozporządzeniu.

2. Państwo członkowskie, w którym zarejestrowano wniosek o udzielenie ochrony międzynarodowej i które przeprowadza procedurę ustalania odpowiedzialnego państwa członkowskiego, lub odpowiedzialne państwo członkowskie, może w dowolnym momencie przed podjęciem pierwszej decyzji co do istoty zwrócić się do innego państwa członkowskiego o przejęcie osoby ubiegającej się o ochronę międzynarodową, aby połączyć osoby należące do jednej rodziny ze względów humanitarnych opartych w szczególności na istotnych powiązaniach ze względów rodzinnych, społecznych lub kulturowych, nawet jeżeli to inne państwo członkowskie nie jest odpowiedzialne zgodnie z kryteriami określonymi w art. 25–28 i art. 34. Osoby zainteresowane muszą w tym celu wyrazić swoją zgodę na piśmie.

Do wniosku o przejęcie dołącza się wszystkie materiały będące w posiadaniu wnioskującego państwa członkowskiego niezbędne do umożliwienia oceny sytuacji państwu członkowskiemu, do którego skierowano wniosek.

Państwo członkowskie, do którego skierowano wniosek, przeprowadza wszelkie niezbędne czynności sprawdzające w celu zbadania względów humanitarnych, o których mowa we wniosku, oraz odpowiada wnioskującemu państwu członkowskiemu w terminie dwóch miesięcy od otrzymania wniosku, z wykorzystaniem sieci łączności elektronicznej ustanowionej na podstawie art. 18 rozporządzenia (WE) nr 1560/2003. W odmowie uwzględnienia wniosku podaje się powody, na których oparto odmowę.

ROZDZIAŁ IV

Obowiązki odpowiedzialnego państwa członkowskiego

Artykuł 36

Obowiązki odpowiedzialnego państwa członkowskiego

1. Na podstawie niniejszego rozporządzenia odpowiedzialne państwo członkowskie jest zobowiązane do:
 - a) przejęcia, na warunkach ustanowionych w art. 39, 40 i 46, osoby ubiegającej się o ochronę międzynarodową, której wniosek zarejestrowano w innym państwie członkowskim;
 - b) wtórnego przejęcia, na warunkach określonych w art. 41 i 46 niniejszego rozporządzenia, osoby ubiegającej się o ochronę międzynarodową lub obywatela państwa trzeciego lub bezpaństwowca, w odniesieniu do których to państwo członkowskie zostało wskazane jako odpowiedzialne państwo członkowskie na podstawie art. 16 ust. 1 rozporządzenia (UE) 2024/1358;
 - c) wtórnego przejęcia, na warunkach określonych w art. 41 i 46 niniejszego rozporządzenia, osoby przyjętej, która wystąpiła z wnioskiem o udzielenie ochrony międzynarodowej lub która w sposób nielegalny przebywa w państwie członkowskim innym niż państwo członkowskie, które zgodziło się ją przyjąć zgodnie z rozporządzeniem (UE) 2024/1350 lub które udzieliło jej ochrony międzynarodowej lub statusu humanitarnego na podstawie krajowego systemu przesiedleń.
2. Do celów niniejszego rozporządzenia nie jest możliwe rozdzielenie statusu małoletniego towarzyszącego osobie ubiegającej się o ochronę międzynarodową i odpowiadającego definicji członka rodziny od statusu tego członka rodziny, a małoletniego przejmuje lub wtórnice przejmuje państwo członkowskie odpowiedzialne za rozpatrzenie wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej złożonego przez tego członka rodziny, bez konieczności uzyskania pisemnej zgody zainteresowanej osoby, nawet jeżeli małoletni sam nie jest osobą ubiegającą się o ochronę międzynarodową, chyba że wykazano, że nie jest to w najlepszym interesie dziecka. Tę samą zasadę stosuje się do dzieci urodzonych po przyjeździe osoby ubiegającej się o ochronę międzynarodową na terytorium państw członkowskich, bez konieczności wszczęcia nowej procedury w celu ich przejęcia.

Niezależnie od wymogu uzyskania pisemnej zgody przewidzianego w art. 26, w przypadku gdy nową procedurę w celu przejęcia małoletniego wszczęto w odniesieniu do państwa członkowskiego, które wskazano jako odpowiedzialne państwo członkowskie zgodnie z art. 26, nie jest wymagana pisemna zgoda zainteresowanych osób, chyba że wykazano, że przekazanie do odpowiedzialnego państwa członkowskiego nie jest w najlepszym interesie dziecka.

3. W sytuacjach, o których mowa w ust. 1 lit. a) i b) niniejszego artykułu, odpowiedzialne państwo członkowskie rozpatruje lub kończy rozpatrywać wniosek o udzielenie ochrony międzynarodowej zgodnie z rozporządzeniem (UE) 2024/1348.

Artykuł 37

Wygaśnięcie odpowiedzialności

1. W przypadku gdy państwo członkowskie wydaje osobie ubiegającej się o ochronę międzynarodową dokument pobytu, zdecyduje się zastosować art. 35, uzna, że przekazanie małoletniego bez opieki do odpowiedzialnego państwa członkowskiego nie jest w najlepszym interesie dziecka lub nie przekaze danej osoby odpowiedzialnemu państwu członkowskiemu w terminie określonym w art. 46, to państwo członkowskie staje się odpowiedzialnym państwem członkowskim i obowiązki przewidziane w art. 36 zostają przeniesione na to państwo członkowskie. W stosownych przypadkach powiadamia ono uprzednio odpowiedzialne państwo członkowskie, państwo członkowskie prowadzące procedurę ustalania odpowiedzialnego państwa członkowskiego lub państwo członkowskie, do którego skierowano wniosek o przejęcie lub powiadomienie o wtórnym przejęciu osoby ubiegającej się o ochronę międzynarodową, korzystając z sieci łączności elektronicznej ustanowionej na podstawie art. 18 rozporządzenia (WE) nr 1560/2003.

Państwo członkowskie, które staje się odpowiedzialnym państwem członkowskim zgodnie z akapitem pierwszym niniejszego ustępu, wskazuje, że stało się odpowiedzialnym państwem członkowskim na podstawie art. 16 ust. 3 rozporządzenia (UE) 2024/1358.

2. Po rozpatrzeniu wniosku w ramach procedury granicznej zgodnie z rozporządzeniem (UE) 2024/1348 obowiązki określone w art. 36 ust. 1 niniejszego rozporządzenia wygasają 15 miesięcy po tym, jak decyzja o odrzuceniu wniosku jako niedopuszczalnego, bezzasadnego lub oczywiście bezzasadnego w odniesieniu do statusu uchodźcy lub statusu ochrony uzupełniającej lub decyzja uznająca wniosek za wycofany w sposób dorozumiany lub wyraźny staną się ostateczne.

Wniosek zarejestrowany po okresie, o którym mowa w akapicie pierwszym, uznaje się za nowy wniosek do celów niniejszego rozporządzenia, stanowiący podstawę do wszczęcia nowej procedury ustalania odpowiedzialnego państwa członkowskiego.

3. Niezależnie od ust. 2 akapit pierwszy niniejszego artykułu, w przypadku gdy dana osoba wystąpi z wnioskiem o udzielenie ochrony międzynarodowej w innym państwie członkowskim w okresie 15 miesięcy, o którym mowa w tym akapicie, a w dniu upływu tego okresu 15 miesięcy procedura wtórnego przejęcia jest jeszcze w toku, odpowiedzialność wygasa dopiero w momencie zakończenia tej procedury wtórnego przejęcia lub upływu terminów, w jakich przekazujące państwo członkowskie powinno zgodnie z art. 46 dokonać przekazania.

4. Obowiązki określone w art. 36 ust. 1 niniejszego rozporządzenia wygasają w przypadku gdy odpowiedzialne państwo członkowskie ustali, na podstawie danych zarejestrowanych i przechowywanych zgodnie z rozporządzeniem (UE) 2017/2226 lub innych dowodów, że dana osoba opuściła terytorium państw członkowskich na co najmniej dziewięć miesięcy, chyba że dana osoba posiada ważny dokument pobytu wydany przez odpowiedzialne państwo członkowskie.

Wniosek zarejestrowany po okresie nieobecności, o którym mowa w akapicie pierwszym, uznaje się za nowy wniosek do celów niniejszego rozporządzenia, stanowiący podstawę do wszczęcia nowej procedury ustalania odpowiedzialnego państwa członkowskiego.

5. Obowiązek określony w art. 36 ust. 1 lit. b) niniejszego rozporządzenia dotyczący wtórnego przejęcia obywatela państwa trzeciego lub bezpaństwowca wygasa w przypadku gdy na podstawie aktualizacji zbioru danych, o którym mowa w art. 16 ust. 2 lit. d) rozporządzenia (UE) 2024/1358, zostanie wykazane, że dana osoba opuściła terytorium państw członkowskich, przymusowo albo dobrowolnie, zgodnie z decyzją nakazującą powrót lub nakazem wydalenia wydanymi w następstwie wycofania lub odrzucenia wniosku.

Wniosek zarejestrowany po faktycznym wydaleniu lub dobrowolnym powrocie uznaje się za nowy wniosek do celów niniejszego rozporządzenia, stanowiący podstawę do wszczęcia nowej procedury ustalania odpowiedzialnego państwa członkowskiego.

ROZDZIAŁ V

Procedury

SEKCJA I

Rozpoczęcie procedury

Artykuł 38

Rozpoczęcie procedury

1. Państwo członkowskie, w którym po raz pierwszy zarejestrowano wniosek o udzielenie ochrony międzynarodowej zgodnie z rozporządzeniem (UE) 2024/1348, lub w stosownych przypadkach państwo członkowskie relokacji niezwłocznie wszczyna procedurę ustalania odpowiedzialnego państwa członkowskiego.

2. Jeżeli osoba ubiegająca się o ochronę międzynarodową ucieknie, państwo członkowskie, w którym po raz pierwszy zarejestrowano wniosek, lub – w stosownych przypadkach – państwo członkowskie relokacji, dalej prowadzi procedurę ustalania odpowiedzialnego państwa członkowskiego.

3. Państwo członkowskie, które prowadziło procedurę ustalania odpowiedzialnego państwa członkowskiego lub które stało się odpowiedzialnym państwem członkowskim na podstawie art. 16 ust. 4 niniejszego rozporządzenia, niezwłocznie wskazuje w Eurodac zgodnie z art. 16 ust. 1 rozporządzenia (UE) 2024/1358:

- a) swoją odpowiedzialność wynikającą z art. 16 ust. 2;
- b) swoją odpowiedzialność wynikającą z art. 16 ust. 3;
- c) swoją odpowiedzialność wynikającą z art. 16 ust. 4;
- d) swoją odpowiedzialność wynikającą z niedotrzymania przez nie terminów określonych w art. 39;
- e) odpowiedzialność państwa członkowskiego, które przyjęło wniosek o przejście osoby ubiegającej się o ochronę międzynarodową zgodnie z art. 40;
- f) swoją odpowiedzialność wynikającą z art. 68 ust. 3.

Do czasu wprowadzenia takich informacji stosuje się procedury przewidziane w ust. 4 niniejszego artykułu.

4. Osoba ubiegająca się o ochronę międzynarodową, która przebywa w innym państwie członkowskim bez dokumentu pobytu lub która w tym państwie członkowskim występuje z wnioskiem o udzielenie ochrony międzynarodowej w trakcie procedury ustalania odpowiedzialnego państwa członkowskiego, musi zostać wtórnie przejęta przez państwo członkowskie dokonujące ustalenia na warunkach określonych w art. 41 i 46.

Obowiązek ten wygasa w przypadku gdy państwo członkowskie dokonujące ustalenia ustali, że osoba ubiegająca się o ochronę międzynarodową uzyskała dokument pobytu od innego państwa członkowskiego.

5. Osoba ubiegająca się o ochronę międzynarodową, która przebywa w państwie członkowskim bez dokumentu pobytu lub która w tym państwie członkowskim występuje z wnioskiem o udzielenie ochrony międzynarodowej po tym, jak inne państwo członkowskie potwierdziło, że dana osoba ma zostać relokowana zgodnie z art. 67 ust. 9, i przed przekazaniem do państwa członkowskiego relokacji zgodnie z art. 67 ust. 11, musi zostać wtórnie przejęta przez to państwo członkowskie na warunkach określonych w art. 41 i 46. Obowiązek ten wygasa w przypadku gdy państwo członkowskie relokacji ustali, że osoba ubiegająca się o ochronę międzynarodową uzyskała dokument pobytu od innego państwa członkowskiego.

SEKCJA II

Postępowanie w sprawie wniosków o przejście

Artykuł 39

Złożenie wniosku o przejście

1. Jeżeli państwo członkowskie, o którym mowa w art. 38 ust. 1, uzna, że inne państwo członkowskie jest odpowiedzialne za rozpatrzenie wniosku, natychmiast, a w każdym przypadku w ciągu dwóch miesięcy od dnia rejestracji wniosku zwraca się do tego innego państwa członkowskiego o przejście osoby ubiegającej się o ochronę międzynarodową. Państwa członkowskie priorytetowo traktują wnioski, z którymi wystąpiono na podstawie art. 25–28 i art. 34.

Niezależnie od akapitu pierwszego niniejszego ustępu, w przypadku uzyskania trafienia w systemie Eurodac odnoszącego się do danych zarejestrowanych zgodnie z art. 22 i 24 rozporządzenia (UE) 2024/1358 lub trafienia w systemie VIS odnoszącego się do danych zarejestrowanych zgodnie z art. 21 rozporządzenia (WE) nr 767/2008, wniosek o przejście przesła się w ciągu miesiąca od uzyskania takiego trafienia.

W przypadku gdy z wnioskiem o przejście osoby ubiegającej się o ochronę międzynarodową nie wystąpiono w terminach określonych w akapitach pierwszym i drugim, odpowiedzialność za rozpatrzenie wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej spoczywa na państwie członkowskim, w którym taki wniosek zarejestrowano.

W przypadku gdy osoba ubiegająca się o ochronę międzynarodową jest małoletnim bez opieki, państwo członkowskie dokonujące ustalenia, w dowolnym momencie przed podjęciem pierwszej decyzji co do istoty, jeżeli uzna, że jest to w najlepszym interesie dziecka, kontynuuje procedurę ustalania odpowiedzialnego państwa członkowskiego oraz zwraca się do innego państwa członkowskiego o przejście osoby ubiegającej się o ochronę międzynarodową, w szczególności jeżeli wniosek opiera się na art. 26, 27 lub 34, niezależnie od upływu terminów określonych w akapitach pierwszym i drugim niniejszego ustępu.

2. Wnioskujące państwo członkowskie może zwrócić się o pilne udzielenie odpowiedzi w przypadku gdy wniosek o udzielenie ochrony międzynarodowej został zarejestrowany po wydaniu decyzji o odmowie wjazdu lub decyzji nakazującej powrót.

We wniosku podaje się powody, które uzasadniają potrzebę pilnej odpowiedzi, oraz okres, w którym należy jej udzielić. Okres ten musi wynosić co najmniej tydzień.

3. Wniosek o przejście musi zawierać pełne i szczegółowe uzasadnienie, oparte na wszystkich okolicznościach sprawy, w tym odpowiednie elementy oświadczenia osoby ubiegającej się o ochronę międzynarodową, odnoszące się do odpowiednich kryteriów określonych w rozdziale II oraz, w stosownych przypadkach, szablonu, o którym mowa w art. 22 ust. 1. Wniosek ten składa się z wykorzystaniem standardowego formularza oraz obejmuje on dowody lub poszlaki opisane w wykazach, o których mowa w art. 40 ust. 4, lub wszelkie inne dokumenty lub informacje istotne dla uzasadnienia wniosku, umożliwiające organom państwa członkowskiego, do którego skierowano wniosek, sprawdzenie, czy to państwo członkowskie jest odpowiedzialne na podstawie kryteriów określonych w niniejszym rozporządzeniu.

Komisja, w drodze aktów wykonawczych, ustanawia jednolite metody przygotowywania i składania wniosków o przejście. Te akty wykonawcze przyjmuje się zgodnie z procedurą sprawdzającą, o której mowa w art. 77 ust. 2.

Artykuł 40

Odpowiedź na wniosek o przejście

1. Państwo członkowskie, do którego skierowano wniosek, przeprowadza niezbędne czynności sprawdzające oraz odpowiada na wniosek o przejście osoby ubiegającej się o ochronę międzynarodową niezwłocznie, a w każdym przypadku w terminie miesiąca od otrzymania wniosku. Państwa członkowskie priorytetowo traktują wnioski złożone na podstawie art. 25–28 i art. 34. W tym celu państwo członkowskie, do którego skierowano wniosek, może zwrócić się o pomoc do krajowych, międzynarodowych lub innych odpowiednich organizacji w celu zweryfikowania odpowiednich dowodów i poszlak przedłożonych przez wnioskujące państwo członkowskie, w szczególności w celu identyfikacji i poszukiwania członków rodziny.

2. Niezależnie od ust. 1, w przypadku uzyskania trafienia w systemie Eurodac odnoszącego się do danych zarejestrowanych na podstawie art. 22 i 24 rozporządzenia (UE) 2024/1358 lub trafienia w systemie VIS odnoszącego się do danych zarejestrowanych na podstawie art. 21 ust. 2 rozporządzenia (WE) nr 767/2008 państwo członkowskie, do którego skierowano wniosek, odpowiada na wniosek w terminie dwóch tygodni od jego otrzymania.

3. W ramach procedury ustalania odpowiedzialnego państwa członkowskiego wykorzystuje się dowody i poszlaki.

4. Komisja, w drodze aktów wykonawczych, ustanawia i okresowo zmienia dwa wykazy, wskazując odpowiednie dowody i poszlaki zgodnie z kryteriami określonymi w akapicie drugim i trzecim niniejszego ustępu. Te akty wykonawcze przyjmuje się zgodnie z procedurą sprawdzającą, o której mowa w art. 77 ust. 2.

Do celów akapitu pierwszego, dowód oznacza dowody formalne, które pozwalają na ustalenie odpowiedzialności na podstawie niniejszego rozporządzenia, o ile nie obalono ich dowodem przeciwnym. Państwa członkowskie przekazują Komisji wzory poszczególnych rodzajów dokumentów administracyjnych, zgodnie z typologią ustanowioną w wykazie dowodów formalnych.

Do celów akapitu pierwszego, poszlaki oznaczają przesłanki, które, chociaż możliwe do obalenia, mogą być wystarczające zgodnie z przypisywaną im wartością dowodową. Wartość dowodową poszlak w odniesieniu do odpowiedzialności za rozpatrzenie wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej ocenia się odrębnie w każdym przypadku.

5. Wymogi dotyczące dowodów i poszlak nie mogą wykraczać poza to, co jest konieczne do właściwego stosowania niniejszego rozporządzenia.

6. Państwo członkowskie, do którego skierowano wniosek, uznaje swoją odpowiedzialność, o ile poszlaki są spójne, możliwe do zweryfikowania i wystarczająco szczegółowe, aby ustalić odpowiedzialność.

W przypadku gdy wniosek jest składany na podstawie art. 25–28 i art. 34, a państwo członkowskie, do którego skierowano wniosek, nie uważa, że poszlaki są spójne, możliwe do zweryfikowania i wystarczająco szczegółowe, aby ustalić odpowiedzialność, określa ono powody w odpowiedzi, o której mowa w ust. 8 niniejszego artykułu.

7. W przypadku gdy wnioskujące państwo członkowskie zwróciło się o pilne udzielenie odpowiedzi na podstawie art. 39 ust. 2, państwo członkowskie, do którego skierowano wniosek, udziela odpowiedzi w wymaganym terminie, lub jeżeli jest to niemożliwe, w terminie dwóch tygodni od otrzymania wniosku.

8. W przypadku gdy państwo członkowskie, do którego skierowano wniosek, nie wyraziło sprzeciwu wobec tego wniosku w terminie miesiąca, określonym w ust. 1 niniejszego artykułu, lub – w stosownych przypadkach – w terminie dwóch tygodni, określonym w ust. 2 i 7 niniejszego artykułu, udzielając odpowiedzi, w której określono uzasadnione powody, w oparciu o wszystkie okoliczności sprawy dotyczące odpowiednich kryteriów określonych w rozdziale II, ten brak sprzeciwu jest równoznaczny z przyjęciem wniosku i pociąga za sobą obowiązek przejścia danej osoby, w tym obowiązek poczynienia odpowiednich przygotowań do jej przybycia. Uzasadnione powody muszą być poparte dowodami i poszlakami, jeżeli są dostępne.

Komisja, w drodze aktów wykonawczych, określa standardowy formularz do udzielania odpowiedzi określających uzasadnione powody na podstawie niniejszego artykułu. Te akty wykonawcze przyjmuje się zgodnie z procedurą sprawdzającą, o której mowa w art. 77 ust. 2.

SEKCJA III

Postępowania w sprawie powiadomień o wtórnym przejściu

Artykuł 41

Złożenie powiadomienia o wtórnym przejściu

1. W sytuacji, o której mowa w art. 36 ust. 1 lit. b) lub c), państwo członkowskie, w którym przebywa dana osoba, składa powiadomienie o wtórnym przejściu natychmiast, a w każdym przypadku w terminie dwóch tygodni od uzyskania trafienia w systemie Eurodac. Niezłożenie powiadomienia o wtórnym przejściu w tym terminie nie ma wpływu na obowiązek odpowiedzialnego państwa członkowskiego dotyczący wtórnego przejścia danej osoby.
2. Powiadomienie o wtórnym przejściu składa się z wykorzystaniem standardowego formularza oraz uwzględnia się w nim dowody lub poszlaki opisane w wykazach, o których mowa w art. 40 ust. 4, lub odpowiednie fragmenty oświadczeń złożonych przez zainteresowaną osobę.
3. Powiadomione państwo członkowskie potwierdza otrzymanie powiadomienia państwu członkowskiemu, które je złożyło, w terminie dwóch tygodni, chyba że powiadomione państwo członkowskie wykaże w tym terminie, że nie jest państwem odpowiedzialnym na podstawie art. 37 lub że powiadomienie o wtórnym przejściu jest oparte na niepoprawnych informacjach odpowiedzialnego państwa członkowskiego zgodnie z rozporządzeniem (UE) 2024/1358.
4. Brak działania w terminie dwóch tygodni, określonym w ust. 3, jest równoznaczny z potwierdzeniem otrzymania powiadomienia.
5. Komisja, w drodze aktów wykonawczych, ustanawia jednolite metody przygotowywania i składania powiadomień o wtórnym przejściu. Te akty wykonawcze przyjmuje się zgodnie z procedurą sprawdzającą, o której mowa w art. 77 ust. 2.

SEKCJA IV

Gwarancje proceduralne

Artykuł 42

Powiadomienie o decyzji o przekazaniu

1. Państwo członkowskie dokonujące ustalenia, którego wniosek o przejście osoby ubiegającej się o ochronę międzynarodową, o której mowa w art. 36 ust. 1 lit. a), został przyjęty lub które złożyło powiadomienie o wtórnym przejściu osób, o których mowa w art. 36 ust. 1 lit. b) i c), podejmuje decyzję o przekazaniu w terminie dwóch tygodni od przyjęcia wniosku lub potwierdzenia.
2. W przypadku gdy państwo członkowskie, do którego skierowano wniosek lub które zostało powiadomione, zgadza się na przejście osoby ubiegającej się o ochronę międzynarodową lub potwierdza, że wtórnie przejmie osobę, o której mowa w art. 26 ust. 1 lit. b) lub c), przekazujące państwo członkowskie niezwłocznie powiadamia zainteresowaną osobę na piśmie w prostym języku o decyzji o przekazaniu jej do odpowiedzialnego państwa członkowskiego, a także, w stosownych przypadkach, o nierozpatrywaniu przez nie jej wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej, o terminach przeprowadzenia przekazania oraz o obowiązku zastosowania się do decyzji zgodnie z art. 17 ust. 5.

3. W przypadku gdy zainteresowaną osobę reprezentuje doradca prawny lub inny doradca, dopuszczony lub uprawniony do wykonywania takiej działalności na podstawie prawa krajowego, państwa członkowskie mogą powiadomić o decyzji, o której mowa w ust. 1, doradcę prawnego lub innego doradcę zamiast zainteresowanej osoby, a w stosownych przypadkach informują o decyzji zainteresowaną osobę.

4. Decyzja, o której mowa w ust. 1 niniejszego artykułu, obejmuje również informacje dotyczące środków prawnych dostępnych zgodnie z art. 43, w tym dotyczące prawa do wnioskowania o zawieszenie przekazania, oraz informacje o mających zastosowanie terminach wniesienia takich środków prawnych i o terminie przeprowadzenia przekazania, a także, w razie potrzeby, informacje dotyczące miejsca i terminu, w których zainteresowana osoba zobowiązane jest do stawienia się, jeżeli podróżuje do odpowiedzialnego państwa członkowskiego we własnym zakresie.

Państwa członkowskie zapewniają, aby wraz z decyzją, o której mowa w ust. 1, zainteresowanej osobie zostały przekazane informacje dotyczące osób lub podmiotów, które mogą udzielić jej pomocy prawnej, chyba że takie informacje przekazano już wcześniej.

5. W przypadku gdy zainteresowana osoba nie jest zgodnie z prawem reprezentowana przez doradcę prawnego lub innego doradcę, dopuszczonego lub uprawnionego do wykonywania takiej działalności na podstawie prawa krajowego, państwa członkowskie przekazują jej informacje o głównych elementach decyzji, które obejmują informacje dotyczące dostępnych środków prawnych oraz mających zastosowanie terminów wniesienia takich środków, w języku, który dana osoba rozumie lub co do którego można zasadnie przypuszczać, że go rozumie.

Artykuł 43

Środki prawne

1. Osoba ubiegająca się o ochronę międzynarodową lub inna osoba, o której mowa w art. 36 ust. 1 lit. b) i c), ma prawo do wniesienia do sądu lub trybunału skutecznego środka prawnego w formie odwołania lub innego środka zaskarżenia, z powodów faktycznych lub prawnych, decyzji o przekazaniu.

Zakres takiego środka prawnego ogranicza się do oceny:

- a) czy przekazanie skutkowałoby dla zainteresowanej osoby wystąpieniem rzeczywistego ryzyka nieludzkiego lub poniżającego traktowania w rozumieniu art. 4 Karty;
- b) czy po wydaniu decyzji o przekazaniu zaistniały okoliczności, które mają decydujące znaczenie dla prawidłowego stosowania niniejszego rozporządzenia;
- c) czy doszło do naruszenia art. 25–28 i art. 34 w przypadku osób przejętych na podstawie art. 36 ust. 1 lit. a).

2. Państwa członkowskie zapewniają zainteresowanej osobie termin co najmniej tygodnia, ale nie więcej niż trzech tygodni od powiadomienia o decyzji o przekazaniu na skorzystanie z prawa do wniesienia skutecznego środka prawnego zgodnie z ust. 1.

3. Zainteresowana osoba ma prawo do złożenia do sądu lub trybunału w rozsądnym terminie, którego bieg rozpoczyna się z chwilą powiadomienia o decyzji o przekazaniu, który jednak w żadnym przypadku nie może być dłuższy niż termin zapewniany przez państwa członkowskie zgodnie z ust. 2, wniosku o zawieszenie wykonania decyzji o przekazaniu do czasu rozpatrzenia odwołania lub innego środka zaskarżenia. Państwa członkowskie mogą przewidzieć w prawie krajowym, że wniosek o zawieszenie wykonania decyzji o przekazaniu musi być złożony razem z odwołaniem zgodnie z ust. 1. Państwa członkowskie zapewniają dostępność skutecznego środka prawnego, zawieszając przekazanie do czasu wydania orzeczenia w sprawie pierwszego wniosku o zawieszenie. Wszelkie orzeczenia w sprawie zawieszenia wykonania decyzji o przekazaniu wydaje się w terminie miesiąca od dnia otrzymania tego wniosku przez właściwy sąd lub trybunał.

W przypadku gdy zainteresowana osoba nie skorzystała z przysługującego jej prawa do wnioskowania o zawieszenie przekazania, odwołanie od decyzji o przekazaniu lub inny środek zaskarżenia nie skutkują zawieszeniem wykonania decyzji o przekazaniu.

Orzeczenie o niezawieszaniu wykonania decyzji o przekazaniu musi określać powody stanowiące jego podstawę.

W przypadku zawieszenia przekazania sąd lub trybunał dokłada wszelkich starań, aby wydać orzeczenie co do istoty w odniesieniu do odwołania lub innego środka zaskarżenia w terminie miesiąca od wydania orzeczenia zawieszającego przekazanie.

4. Państwa członkowskie zapewniają, aby zainteresowana osoba miała dostęp do pomocy prawnej oraz, w razie potrzeby, do pomocy językowej.

5. Państwa członkowskie zapewniają, aby zainteresowanej osobie przyznano, na wniosek, bezpłatną pomoc prawną i bezpłatne zastępstwo prawne w postępowaniu odwoławczym w przypadku gdy nie jest w stanie ponieść związanych z nimi kosztów. W odniesieniu do opłat i innych kosztów państwa członkowskie mogą postanowić, że osób podlegających niniejszemu rozporządzeniu nie traktuje się w sposób bardziej korzystny niż zwykle traktowani są ich obywatele w kwestiach dotyczących pomocy prawnej i zastępstwa prawnego.

Państwa członkowskie mogą postanowić, że bezpłatnej pomocy prawnej ani zastępstwa prawnego nie przyznaje się w przypadku gdy właściwy organ lub sąd lub trybunał uznają odwołanie lub inny środek zaskarżenia za niemające realnych szans powodzenia, o ile dostęp do pomocy prawnej i zastępstwa prawnego nie zostaje w ten sposób arbitralnie ograniczony.

W przypadku gdy decyzję o nieprzyznaniu bezpłatnej pomocy prawnej i bezpłatnego zastępstwa prawnego na podstawie akapitu drugiego podejmuje organ inny niż sąd lub trybunał, państwa członkowskie zapewniają skuteczny środek prawny umożliwiający zaskarżenie tej decyzji przed sądem lub trybunałem. W przypadku kwestionowania decyzji środek prawny stanowi integralną część środka prawnego, o którym mowa w ust. 1.

Państwa członkowskie zapewniają, aby pomoc prawna i zastępstwo prawne nie były arbitralnie ograniczane oraz aby nie utrudniano skutecznego dostępu do wymiaru sprawiedliwości przez zainteresowaną osobę.

Pomoc prawna obejmuje co najmniej przygotowanie wymaganych dokumentów proceduralnych. Zastępstwo prawne obejmuje co najmniej zastępstwo przed sądem lub trybunałem oraz może być ograniczone do doradców prawnych lub innych doradców specjalnie wyznaczonych na podstawie prawa krajowego do świadczenia pomocy prawnej i zastępstwa prawnego.

Procedury dotyczące dostępu do pomocy prawnej i zastępstwa prawnego określa się w prawie krajowym.

SEKCJA V

Detencja w celu przekazania

Artykuł 44

Detencja

1. Państwa członkowskie nie mogą umieszczać osoby w detencji tylko z tego powodu, że podlega ona procedurze ustanowionej w niniejszym rozporządzeniu.
2. W przypadku gdy istnieje ryzyko ucieczki lub w przypadku gdy wymaga tego ochrona bezpieczeństwa narodowego lub porządku publicznego, państwa członkowskie mogą umieścić w detencji daną osobę w celu zapewnienia procedur przekazania zgodnie z niniejszym rozporządzeniem, na podstawie indywidualnej oceny sytuacji tej osoby i tylko wówczas, gdy taka detencja jest proporcjonalna oraz nie można skutecznie zastosować innych, łagodniejszych środków alternatywnych.
3. Detencja musi trwać jak najkrócej i nie dłużej niż jest to rozsądnie konieczne do zakończenia wymaganych procedur administracyjnych z zachowaniem należytej staranności do momentu przeprowadzenia przekazania na podstawie niniejszego rozporządzenia.
4. W odniesieniu do warunków detencji oraz gwarancji mających zastosowanie do osób ubiegających się o ochronę międzynarodową umieszczonych w detencji na podstawie niniejszego artykułu, zastosowanie mają art. 11, 12 i 13 dyrektywy (EU) 2024/1346.
5. Detencję na podstawie niniejszego artykułu orzekają na piśmie organy administracyjne lub sądowe. Orzeczenie o zastosowaniu detencji musi zawierać powody faktyczne i prawne stanowiące jego podstawę. W przypadku orzeczenia detencji przez organ administracyjny państwa członkowskie zapewniają – z urzędu lub na wniosek osoby ubiegającej się o ochronę międzynarodową, lub w obu tych przypadkach – szybką sądową kontrolę zgodności z prawem detencji.

Artykuł 45

Terminy w przypadku umieszczonych w detencji osób ubiegających się o ochronę międzynarodową

1. Na zasadzie odstępstwa od art. 39 i 41, w przypadku gdy osobę umieszczono w detencji na podstawie art. 44 termin złożenia wniosku o przejęcie lub powiadomienia o wtórnym przejęciu nie może przekraczać dwóch tygodni od rejestracji wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej lub dwóch tygodni od uzyskania trafienia w systemie Eurodac, w przypadku gdy w powiadamiającym państwie członkowskim nie zarejestrowano żadnego nowego wniosku.

W przypadku gdy osobę umieszczono w detencji na późniejszym etapie niż rejestracja wniosku, termin złożenia wniosku o przejście lub powiadomienia o wtórnym przejściu nie może przekraczać tygodnia od dnia umieszczenia w detencji danej osoby.

2. Na zasadzie odstępstwa od art. 40 ust. 1, państwo członkowskie, do którego skierowano wniosek, udziela odpowiedzi jak najszybciej, a w każdym przypadku w terminie tygodnia od otrzymania wniosku. Brak odpowiedzi w terminie tygodnia jest równoznaczny z przyjęciem wniosku o przejście i pociąga za sobą obowiązek przejścia danej osoby, w tym obowiązek poczynienia odpowiednich przygotowań do jej przyjazdu.

3. Na zasadzie odstępstwa od art. 46, w przypadku gdy osoba została umieszczona w detencji, jej przekazanie z przekazującego państwa członkowskiego do odpowiedzialnego państwa członkowskiego przeprowadza się tak szybko, jak to jest praktycznie możliwe, w terminie pięciu tygodni od:

- a) dnia, w którym przyjęto wniosek o przejście lub potwierdzono powiadomienie o wtórnym przejściu; lub
- b) dnia, w którym ustało zawieszenie przekazania na skutek złożonego odwołania lub innego środka zaskarżenia zgodnie z art. 43 ust. 3.

4. W przypadku gdy przekazujące państwo członkowskie nie dotrzyma terminu złożenia wniosku o przejście lub powiadomienia o wtórnym przejściu lub decyzja o przekazaniu nie zostanie podjęta w terminie określonym w art. 42 ust. 1 lub w przypadku gdy przekazanie nie nastąpi w terminie pięciu tygodni, o którym mowa w ust. 3 niniejszego artykułu, dana osoba nie może dłużej pozostawać w detencji. Art. 39, 41 i 46 nadal stosuje się odpowiednio.

SEKCJA VI

Przekazania

Artykuł 46

Szczegółowe zasady i terminy

1. Przekazanie osoby ubiegającej się o ochronę międzynarodową lub innej osoby, o której mowa w art. 36 ust. 1 lit. b) i c), z przekazującego państwa członkowskiego do odpowiedzialnego państwa członkowskiego przeprowadza się zgodnie z prawem krajowym przekazującego państwa członkowskiego, po konsultacjach między zainteresowanymi państwami członkowskimi, tak szybko, jak to jest praktycznie możliwe, w terminie sześciu miesięcy od przyjęcia wniosku o przejście, potwierdzenia powiadomienia o wtórnym przejściu przez inne państwo członkowskie lub od ostatecznej decyzji w sprawie odwołania lub innego środka zaskarżenia w odniesieniu do decyzji o przekazaniu ze skutkiem zawieszającym zgodnie z art. 43 ust. 3.

Państwa członkowskie priorytetowo traktują przekazywanie osób ubiegających się o ochronę międzynarodową po przyjęciu wniosków, z którymi wystąpiono na podstawie art. 25–28 i art. 34.

W przypadku gdy przekazania dokonuje się do celów relokacji, odbywa się ono w terminie określonym w art. 67 ust. 11.

Jeżeli przekazanie do odpowiedzialnego państwa członkowskiego przeprowadza się w drodze wyjazdu pod nadzorem lub wyjazdu pod eskortą, państwa członkowskie zapewniają, aby było ono przeprowadzane w sposób humanitarny oraz z pełnym poszanowaniem godności ludzkiej i praw podstawowych oraz zgodnie z nimi.

W razie potrzeby przekazujące państwo członkowskie wydaje danej osobie przepustkę. Komisja, w drodze aktów wykonawczych, ustanawia wzór przepustki. Te akty wykonawcze przyjmuje się zgodnie z procedurą sprawdzającą, o której mowa w art. 77 ust. 2.

Odpowiedzialne państwo członkowskie informuje przekazujące państwo członkowskie, w zależności od przypadku, o bezpiecznym przybyciu zainteresowanej osoby lub o tym, że osoba ta nie stawiała się w wyznaczonym terminie.

2. W przypadku gdy nie dokonano przekazania w terminie określonym w ust. 1 akapit pierwszy, odpowiedzialne państwo członkowskie zostaje zwolnione ze swojego obowiązku przejścia lub wtórnego przejścia danej osoby, a odpowiedzialność zostaje przeniesiona na przekazujące państwo członkowskie. Termin ten może być przedłużony maksymalnie o rok, jeżeli przekazania nie można było przeprowadzić w związku z uwięzieniem danej osoby, lub maksymalnie o trzy lata od momentu, gdy wnioskujące państwo członkowskie poinformowało odpowiedzialne państwo członkowskie, że dana osoba lub członek rodziny, który miał zostać przekazany wraz z daną osobą, uciekli, stawiają fizyczny opór przed przekazaniem, celowo czynią się niezdolnymi do bycia przekazanym lub nie spełniają wymogów medycznych umożliwiających przekazanie.

W przypadku gdy dana osoba stanie się ponownie dostępna dla organów, a z okresu, o którym mowa w ust. 1, pozostały mniej niż trzy miesiące, przekazujące państwo członkowskie dysponuje okresem trzech miesięcy na przeprowadzenie przekazania.

3. W przypadku gdy osoba została przekazana wskutek błędu lub decyzja o przekazaniu została uchylona w następstwie odwołania lub innego środka zaskarżenia po przeprowadzeniu przekazania, państwo członkowskie, które przeprowadziło przekazanie, bezzwłocznie przyjmuje tę osobę z powrotem.

4. Komisja, w drodze aktów wykonawczych, ustanawia jednolite metody konsultacji i wymiany informacji między państwami członkowskimi do celów niniejszego artykułu, w szczególności w przypadkach przekazania przełożonych lub opóźnionych, przekazania w wyniku automatycznego przyjęcia, przekazania dotyczących małoletnich lub osób zależnych oraz przekazania pod nadzorem. Te akty wykonawcze przyjmuje się zgodnie z procedurą sprawdzającą, o której mowa w art. 77 ust. 2.

Artykuł 47

Koszty przekazania

1. Zgodnie z art. 20 rozporządzenia (UE) 2021/1147 państwu członkowskiemu dokonującemu przekazania osoby ubiegającej się o ochronę międzynarodową lub innej osoby, o której mowa w art. 36 ust. 1 lit. b) lub c) niniejszego rozporządzenia, zgodnie z art. 46 niniejszego rozporządzenia, wypłaca się odpowiednią kwotę.

2. W przypadku gdy dana osoba ma zostać przekazana z powrotem do państwa członkowskiego, w następstwie przekazania wskutek błędu lub uchylenia decyzji o przekazaniu w następstwie odwołania lub innego środka zaskarżenia po przeprowadzeniu przekazania, państwo członkowskie, które pierwotnie przeprowadziło przekazanie, ponosi koszty przekazania danej osoby z powrotem na swoje terytorium.

3. Od osób przekazanych na podstawie niniejszego rozporządzenia nie wymaga się poniesienia kosztów takiego przekazania.

Artykuł 48

Wymiana odpowiednich informacji przed przeprowadzeniem przekazania

1. Państwo członkowskie przeprowadzające przekazanie osoby ubiegającej się o ochronę międzynarodową lub innej osoby, o której mowa w art. 36 ust. 1 lit. b) lub c), przekazuje odpowiedzialnemu państwu członkowskiemu dane osobowe dotyczące osoby, która ma zostać przekazana, które są odpowiednie, istotne i ograniczają się do tego, co jest konieczne do zapewnienia właściwym organom – zgodnie z prawem krajowym odpowiedzialnego państwa członkowskiego – możliwości udzielenia tej osobie odpowiedniej pomocy, w tym zapewnienia natychmiastowej opieki zdrowotnej wymaganej w celu ochrony jej podstawowych interesów, oraz zapewnienia dalszej ochrony i poszanowania praw przyznanych na podstawie niniejszego rozporządzenia i innych mających zastosowanie instrumentów prawnych w dziedzinie azylu. Dane te przekazuje się odpowiedzialnemu państwu członkowskiemu w rozsądnym terminie przed przeprowadzeniem przekazania w celu zapewnienia, aby jego właściwe organy dysponowały czasem wystarczającym na podjęcie niezbędnych środków.

2. Przekazujące państwo członkowskie przekazuje odpowiedzialnemu państwu członkowskiemu wszelkie informacje, które są niezbędne do zabezpieczenia praw oraz wszelkich doraźnych szczególnych potrzeb przekazywanej osoby, a w szczególności:

- a) informacje o wszelkich niezwłocznych środkach, które odpowiedzialne państwo członkowskie zobowiązane jest zastosować w celu zapewnienia odpowiedniego uwzględnienia szczególnych potrzeb osoby przekazywanej, w tym o wszelkiej niezbędnej doraźnej opiece zdrowotnej oraz, w razie potrzeby, o wszelkich ustaleniach niezbędnych do ochrony najlepszego interesu dziecka;
- b) w stosownych przypadkach – dane kontaktowe członków rodziny, krewnych lub jakichkolwiek innych osób należących do rodziny w przyjmującym państwie członkowskim;
- c) w przypadku małoletnich – informacje dotyczące oceny najlepszego interesu dziecka oraz dotyczące ich edukacji;
- d) w stosownych przypadkach – ocenę wieku osoby ubiegającej się o ochronę międzynarodową;
- e) w stosownych przypadkach – formularz kontroli przesiewowej zgodnie z art. 17 rozporządzenia (UE) 2024/1356, w tym wszelkie dowody, o których mowa w formularzu;
- f) wszelkie inne odpowiednie informacje.

3. Wymiana informacji na podstawie niniejszego artykułu odbywa się wyłącznie między organami zgłoszonymi Komisji zgodnie z art. 52 niniejszego rozporządzenia za pośrednictwem sieci łączności elektronicznej ustanowionej na podstawie art. 18 rozporządzenia (WE) nr 1560/2003. Przekazywane informacje wykorzystuje się wyłącznie do celów określonych w ust. 1 niniejszego artykułu i nie mogą one być dalej przetwarzane.
4. W celu ułatwienia wymiany informacji między państwami członkowskimi Komisja, w drodze aktów wykonawczych, sporządza standardowy formularz do przekazywania danych na podstawie niniejszego artykułu. Te akty wykonawcze przyjmuje się zgodnie z procedurą sprawdzającą, o której mowa w art. 77 ust. 2.
5. Do wymiany informacji na podstawie niniejszego artykułu zastosowanie ma art. 51 ust. 8 i 9.

Artykuł 49

Wymiana informacji związanych z bezpieczeństwem przed dokonaniem przekazania

Do celu stosowania art. 41, w przypadku gdy przekazujące państwo członkowskie posiada informacje wskazujące, że istnieją uzasadnione powody, aby uznać daną osobę ubiegającą się o ochronę międzynarodową lub inną osobę, o której mowa w art. 36 ust. 1 lit. b) lub c), za stwarzającą zagrożenie dla bezpieczeństwa narodowego lub porządku publicznego w państwie członkowskim, właściwe organy tego państwa członkowskiego informują o istnieniu takich informacji odpowiedzialne państwo członkowskie. Organy ścigania lub inne właściwe organy tych państw członkowskich przekazują sobie te informacje odpowiednimi kanałami wymiany takich informacji.

Artykuł 50

Wymiana danych dotyczących zdrowia przed przekazaniem

1. Przekazujące państwo członkowskie przesyła odpowiedzialnemu państwu członkowskiemu – wyłącznie do celów zapewnienia opieki medycznej lub leczenia, w szczególności w odniesieniu do osób wymagających szczególnego traktowania, w tym osób z niepełnosprawnościami, osób starszych, kobiet ciężarnych, małoletnich i osób, które były ofiarami tortur, gwałtu lub innych poważnych form przemocy psychicznej, fizycznej lub seksualnej – informacje, o ile dysponuje nimi zgodnie z prawem krajowym jego właściwy organ, dotyczące wszelkich szczególnych potrzeb osoby, która ma zostać przekazana, które mogą w określonych przypadkach obejmować informacje dotyczące stanu zdrowia fizycznego i psychicznego tej osoby. Informacje te przekazuje się na wspólnym świadectwie zdrowia, do którego dołącza się niezbędne dokumenty. Odpowiedzialne państwo członkowskie zapewnia, aby te szczególne potrzeby zostały odpowiednio uwzględnione, w tym w szczególności poprzez zapewnienie wszelkiej niezbędnej podstawowej opieki medycznej.

Komisja, w drodze aktów wykonawczych, sporządza wspólne świadectwo zdrowia, o którym mowa w akapicie pierwszym. Te akty wykonawcze przyjmuje się zgodnie z procedurą sprawdzającą, o której mowa w art. 77 ust. 2.

2. Przekazujące państwo członkowskie przekazuje odpowiedzialnemu państwu członkowskiemu informacje, o których mowa w ust. 1, dopiero po uzyskaniu wyraźnej zgody osoby ubiegającej się o ochronę międzynarodową lub jej przedstawiciela lub gdy takie przekazanie jest niezbędne, aby zapewnić ochronę zdrowia publicznego lub bezpieczeństwa publicznego lub – w przypadku gdy dana osoba jest fizycznie lub prawnie niezdolna do wyrażenia zgody – ochronę podstawowych interesów danej osoby lub innej osoby. Brak zgody, w tym odmowa wyrażenia zgody, nie stanowi przeszkody dla przekazania.

3. Przetwarzania danych osobowych dotyczących zdrowia, o których mowa w ust. 1, dokonuje wyłącznie pracownik służby zdrowia zobowiązany do zachowania tajemnicy lekarskiej na podstawie prawa krajowego lub inna osoba, która podlega równoważnemu obowiązkowi zachowania tajemnicy zawodowej.

4. Wymiana informacji na podstawie niniejszego artykułu odbywa się wyłącznie między pracownikami służby zdrowia lub innymi osobami, o których mowa w ust. 3. Wymieniane informacje wykorzystuje się wyłącznie do celów określonych w ust. 1 i nie mogą one być dalej przetwarzane.

5. Komisja, w drodze aktów wykonawczych, ustanawia jednolite metody i uzgodnienia praktyczne dotyczące wymiany informacji, o których mowa w ust. 1. Te akty wykonawcze przyjmuje się zgodnie z procedurą sprawdzającą, o której mowa w art. 77 ust. 2.

6. Do wymiany informacji na podstawie niniejszego artykułu zastosowanie ma art. 51 ust. 8 i 9.

ROZDZIAŁ VI

Współpraca administracyjna

Artykuł 51

Wymiana informacji

1. Każde państwo członkowskie przekazuje wszystkim państwom członkowskim, które zwrócą się o to z wnioskiem, dane osobowe dotyczące osoby objętej zakresem stosowania niniejszego rozporządzenia, które są odpowiednie, istotne i ograniczają się do tego, co jest konieczne, w celu:

- a) ustalenia odpowiedzialnego państwa członkowskiego;
- b) rozpatrzenia wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej;
- c) wykonania wszelkich innych zobowiązań wynikających z niniejszego rozporządzenia;
- d) wykonania decyzji nakazującej powrót.

2. Informacje, o których mowa w ust. 1, obejmują wyłącznie:

- a) dane identyfikacyjne danej osoby oraz, w stosownych przypadkach, członków jej rodziny, krewnych lub wszelkich innych osób należących do rodziny, a mianowicie imię i nazwisko oraz, w stosownych przypadkach, poprzednie nazwiska, przydomki lub pseudonimy, obecne i poprzednie obywatelstwo, data i miejsce urodzenia;
- b) informacje o dokumentach tożsamości i dokumentach podróży, w tym informacje o numerach referencyjnych, okresach ważności, datach wydania, organach wydających, miejscach wydania;
- c) wszelkie inne informacje niezbędne do ustalenia tożsamości danej osoby, w tym dane biometryczne pobrane od tej osoby przez dane państwo członkowskie, w szczególności do celów art. 67 ust. 8 niniejszego rozporządzenia i zgodnie z rozporządzeniem (UE) 2024/1358;
- d) informacje o miejscach pobytu oraz trasach odbytych podróży;
- e) informacje o dokumentach pobytu lub wizach wydanych przez państwo członkowskie;
- f) informacje o miejscu zarejestrowania wniosku;
- g) informacje o dacie zarejestrowania wszelkich poprzednich wniosków o udzielenie ochrony międzynarodowej, dacie zarejestrowania obecnego wniosku, etapie, na którym znajduje się postępowanie, oraz ewentualnie podjętej decyzji.

3. O ile jest to niezbędne do rozpatrzenia wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej, odpowiedzialne państwo członkowskie może zwrócić się z wnioskiem do innego państwa członkowskiego o poinformowanie go, na jakich podstawach osoba ubiegająca się o ochronę międzynarodową opiera swój wniosek oraz, w stosownych przypadkach, jakie są podstawy wszelkich podjętych decyzji dotyczących osoby ubiegającej się o ochronę międzynarodową. W przypadku gdy odpowiedzialne państwo członkowskie stosuje art. 55 rozporządzenia (UE) 2024/1348, to państwo członkowskie może również zwrócić się z wnioskiem o informacje umożliwiające jego właściwym organom ustalenie, czy pojawiły się nowe elementy lub czy elementy takie zostały przedstawione przez osobę ubiegającą się o ochronę międzynarodową. Państwo członkowskie, do którego się zwrócono z wnioskiem, może odmówić odpowiedzi na wniosek, jeżeli przekazanie takich informacji mogłoby zaszkodzić jego ważnym interesom lub ochronie swobód i praw podstawowych osoby, której informacje dotyczą, lub innych osób. Osoba ubiegająca się o ochronę międzynarodową z wyprzedzeniem informowana jest przez wnioskujące państwo członkowskie o konkretnych informacjach objętych wnioskiem oraz o uzasadnieniu tego wniosku.

4. Wszelkie wnioski o udzielenie informacji wysyła się wyłącznie w kontekście konkretnego wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej lub przekazania w celu relokacji. We wniosku podaje się podstawy, na których został oparty, a gdy ma on na celu sprawdzenie, czy istnieje kryterium mogące pociągać za sobą odpowiedzialność państwa członkowskiego, do którego wniosek jest kierowany, podaje się także dowody, na których oparty jest wniosek, w tym odpowiednie informacje z wiarygodnych źródeł o sposobach i środkach wjazdu na terytorium państwa członkowskiego osób ubiegających się o ochronę międzynarodową lub konkretny i możliwy do zweryfikowania fragment oświadczeń osoby ubiegającej się o ochronę międzynarodową, na których wniosek został oparty. Takie odpowiednie informacje z wiarygodnych źródeł nie są same w sobie wystarczające do ustalenia odpowiedzialności i kompetencji państwa członkowskiego na podstawie niniejszego rozporządzenia, ale mogą przyczynić się do oceny innych informacji dotyczących konkretnej osoby ubiegającej się o ochronę międzynarodową.

5. Państwo członkowskie, do którego skierowano wniosek, zobowiązane jest do udzielenia odpowiedzi w terminie trzech tygodni. Nieudzielenie odpowiedzi w terminie trzech tygodni nie zwalnia państwa członkowskiego, do którego skierowano wniosek, z obowiązku udzielenia odpowiedzi. Jeżeli to państwo członkowskie, do którego skierowano wniosek, zataja informacje wskazujące, że jest ono odpowiedzialne, to państwo członkowskie nie może powoływać się na przekroczenie terminów przewidzianych w art. 39 jako przyczynę odmowy zastosowania się do wniosku o przejście. W tym przypadku przewidziane w art. 39 terminy na złożenie wniosku o przejście przedłuża się o okres odpowiadający zwłoce w udzieleniu odpowiedzi przez państwo członkowskie, do którego skierowano wniosek.
6. Wymiana informacji przeprowadzana jest na wniosek państwa członkowskiego i może odbywać się jedynie między organami, o których wyznaczeniu przez każde z państw członkowskich powiadomiono Komisję zgodnie z art. 52 ust. 1.
7. Informacje uzyskane w ramach wymiany mogą być wykorzystywane jedynie do celów określonych w ust. 1. W każdym z państw członkowskich takie informacje mogą być, w zależności od ich rodzaju i uprawnień organu otrzymującego, przekazywane jedynie organom, sądom i trybunałom, którym powierzono:
- ustalenie odpowiedzialnego państwa członkowskiego;
 - rozpatrzenie wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej;
 - wykonanie wszelkich innych zobowiązań wynikających z niniejszego rozporządzenia.
8. Państwo członkowskie, które przekazuje informacje, zapewnia, aby były one dokładne i aktualne. Jeżeli okaże się, że państwo członkowskie przekazało informacje niedokładne lub informacje, które nie powinny być zostać przekazane, natychmiast informuje się o tym państwa członkowskie będące odbiorcami tych informacji. Są one zobowiązane do poprawienia lub usunięcia tych informacji.
9. W każdym zainteresowanym państwie członkowskim odnotowuje się w indywidualnych aktach zainteresowanej osoby lub w rejestrze fakt przekazania i otrzymania wymienianych informacji.

Artykuł 52

Właściwe organy i zasoby

1. Każde państwo członkowskie niezwłocznie powiadamia Komisję o właściwych organach odpowiedzialnych za wypełnianie zobowiązań wynikających z niniejszego rozporządzenia oraz o wszelkich zmianach w tym zakresie. Państwa członkowskie zapewniają, aby organy te posiadały zasoby ludzkie, materialne i finansowe niezbędne do szybkiego i skutecznego wykonywania przez nie ich zadań związanych z procedurami ustalania państwa członkowskiego odpowiedzialnego za rozpatrzenie wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej, w szczególności zagwarantowania praw proceduralnych i podstawowych, zapewniania szybkiej procedury łączenia członków rodziny i krewnych przebywających w różnych państwach członkowskich, udzielania w wyznaczonych terminach odpowiedzi na wnioski o przekazanie informacji, wnioski o przejście i powiadomienia o wtórnym przejściu, a także, w stosownych przypadkach, do wywiązywania się z ich obowiązków wynikających z części IV.
2. Komisja publikuje skonsolidowany wykaz organów, o których mowa w ust. 1, w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*. W przypadku wprowadzenia zmian w wykazie Komisja co roku publikuje zaktualizowany skonsolidowany wykaz.
3. Państwa członkowskie zapewniają, aby pracownicy organów, o których mowa w ust. 1, otrzymali niezbędne szkolenie w zakresie stosowania niniejszego rozporządzenia.
4. Komisja, w drodze aktów wykonawczych, ustanawia bezpieczne kanały łączności elektronicznej między organami, o których mowa w ust. 1, oraz między tymi organami a Agencją ds. Azylu w celu przekazywania informacji i danych biometrycznych pobranych zgodnie z rozporządzeniem (UE) 2024/1358, wniosków, powiadomień, odpowiedzi i wszelkiej innej pisemnej korespondencji oraz zapewnienia, aby wysyłający automatycznie otrzymywali elektroniczne poświadczenie dostarczenia. Te akty wykonawcze przyjmuje się zgodnie z procedurą sprawdzającą, o której mowa w art. 77 ust. 2.

Artykuł 53

Uzgodnienia administracyjne

1. Państwa członkowskie mogą, na zasadzie dwustronnej, dokonać uzgodnień administracyjnych dotyczących praktycznych zasad wykonywania niniejszego rozporządzenia, w celu ułatwienia jego stosowania i zwiększenia jego skuteczności. Takie uzgodnienia mogą dotyczyć:

- a) wymiany urzędników łącznikowych;
- b) uproszczenia procedur i skrócenia terminów odnoszących się do przekazywania i rozpatrywania wniosków o przejęcie lub powiadomień o wtórnym przejęciu;
- c) wkładów solidarnościowych dokonanych zgodnie z częścią IV.

2. Państwa członkowskie mogą również utrzymać w mocy uzgodnienia administracyjne zawarte na podstawie rozporządzenia Rady (WE) nr 343/2003⁽⁴¹⁾ i rozporządzenia (UE) nr 604/2013. Państwa członkowskie zmieniają te uzgodnienia – w zakresie, w jakim są one niezgodne z niniejszym rozporządzeniem – w taki sposób, aby wyeliminować wszelkie niezgodności.

3. Przed dokonaniem lub zmianą uzgodnień, o których mowa w ust. 1 lit. b), zainteresowane państwa członkowskie konsultują się z Komisją co do ich zgodności z niniejszym rozporządzeniem.

4. W przypadku gdy Komisja uzna, że uzgodnienia, o których mowa w ust. 1 lit. b), są niezgodne z niniejszym rozporządzeniem, w rozsądnym terminie powiadamia o tym zainteresowane państwa członkowskie. Zainteresowane państwa członkowskie podejmują wszelkie odpowiednie działania, aby w rozsądnym terminie zmienić te uzgodnienia i wyeliminować wszelkie takie niezgodności.

5. Państwa członkowskie powiadamiają Komisję o wszelkich uzgodnieniach, o których mowa w ust. 1, a także o wszelkim ich wypowiedzeniu lub zmianie.

Artykuł 54

Sieć podmiotów odpowiedzialnych

Agencja ds. Azylu ustanawia i ułatwia działania jednej lub większej liczby sieci właściwych organów, o których mowa w art. 52 ust. 1, w celu zwiększenia praktycznej współpracy, w tym przekazania, oraz wymiany informacji we wszelkich kwestiach związanych z pełnym stosowaniem niniejszego rozporządzenia, w tym w zakresie opracowywania praktycznych narzędzi, najlepszych praktyk i wytycznych.

W razie potrzeby w takich sieciach reprezentowana może być Europejska Agencja Straży Granicznej i Przybrzeżnej oraz inne odpowiednie organy i jednostki organizacyjne Unii.

ROZDZIAŁ VII

Postępowanie pojednawcze

Artykuł 55

Postępowanie pojednawcze

1. Aby ułatwić właściwe funkcjonowanie mechanizmów ustanowionych na podstawie niniejszego rozporządzenia oraz rozwiązywać problemy związane z jego stosowaniem, w przypadku gdy co najmniej dwa państwa członkowskie napotykają trudności we współpracy na podstawie niniejszego rozporządzenia lub w jego stosowaniu między sobą, zainteresowane państwa członkowskie – na wniosek co najmniej jednego z nich – niezwłocznie przeprowadzają konsultacje w celu znalezienia odpowiednich rozwiązań w rozsądnym terminie, zgodnie z zasadą lojalnej współpracy zapisaną w art. 4 ust. 3 TUE.

W stosownych przypadkach informacje o napotkanych trudnościach i znalezionym rozwiązaniu mogą zostać przekazane Komisji i pozostałym państwom członkowskim w ramach komitetu, o którym mowa w art. 77.

2. W przypadku gdy nie znaleziono rozwiązania na podstawie ust. 1 lub w przypadku gdy trudności nadal występują, jedno lub większa liczba zainteresowanych państw członkowskich może zwrócić się do Komisji o przeprowadzenie konsultacji z zainteresowanymi państwami członkowskimi w celu znalezienia odpowiednich rozwiązań. Komisja niezwłocznie przeprowadza takie konsultacje. Zainteresowane państwa członkowskie aktywnie uczestniczą w konsultacjach. Państwa członkowskie i Komisja podejmują wszelkie odpowiednie środki, aby bezzwłocznie rozstrzygnąć daną kwestię. Komisja może przyjąć zalecenia skierowane do zainteresowanych państw członkowskich ze wskazaniem środków, które należy podjąć, oraz odpowiednich terminów.

⁽⁴¹⁾ Rozporządzenie Rady (WE) nr 343/2003 z dnia 18 lutego 2003 r. ustanawiające kryteria i mechanizmy określania państwa członkowskiego właściwego dla rozpatrywania wniosku o azyl, wniesionego w jednym z państw członkowskich przez obywatela państwa trzeciego (Dz.U. L 50 z 25.2.2003, s. 1).

W stosownych przypadkach informacje o napotkanych trudnościach, wydanych zaleceniach i znalezionych rozwiązaniach mogą zostać przekazane pozostałym państwom członkowskim w ramach komitetu, o którym mowa w art. 77.

Procedura określona w niniejszym artykule nie ma wpływu na terminy określone w niniejszym rozporządzeniu w poszczególnych przypadkach.

3. Niniejszy artykuł pozostaje bez uszczerbku dla uprawnień Komisji do nadzorowania stosowania prawa Unii na podstawie art. 258 i 260 TFUE. Niniejszy artykuł pozostaje również bez uszczerbku dla możliwości przedłożenia sporu przez zainteresowane państwa członkowskie Trybunałowi Sprawiedliwości zgodnie z art. 273 TFUE lub możliwości wniesienia przez państwo członkowskie sprawy do Sądu zgodnie z art. 259 TFUE.

CZĘŚĆ IV SOLIDARNOŚĆ

ROZDZIAŁ I Mechanizmy solidarności

Artykuł 56 Roczna pula solidarnościowa

1. Roczna pula solidarnościowa, która obejmuje wkłady określone w akcie wykonawczym Rady, o którym mowa w art. 57, zgodnie z zobowiązaniami państw członkowskich podjętymi podczas posiedzenia forum wysokiego szczebla, służy jako główne narzędzie reagowania solidarnościowego dla państw członkowskich znajdujących się pod presją migracyjną w oparciu o potrzeby zidentyfikowane we wniosku Komisji, o którym mowa w art. 12.

2. Roczna pula solidarnościowa składa się z następujących rodzajów środków solidarnościowych, które uznaje się za mające taką samą wartość:

a) relokacja, zgodnie z art. 67 i 68:

(i) osób ubiegających się o ochronę międzynarodową;

(ii) w przypadku dwustronnych uzgodnień między danym państwem członkowskim wnoszącym wkład a państwem członkowskim będącym beneficjentem – osób korzystających z ochrony międzynarodowej, którym udzielono ochrony międzynarodowej mniej niż trzy lata przed przyjęciem aktu wykonawczego Rady, o którym mowa w art. 57;

b) wkłady finansowe przekazywane przez państwa członkowskie, ukierunkowane głównie na projekty związane z dziedziną migracji, przyjmowania, azylu, reintegracji przed wyjazdem, zarządzania granicami i wsparcia operacyjnego, które mogą również wspierać działania w państwach trzecich lub dotyczące państw trzecich, które mogłyby mieć bezpośredni wpływ na przepływy migracyjne na granicach zewnętrznych państw członkowskich lub usprawnić systemy azylowe, systemy przyjmowania i systemy migracji w danym państwie trzecim, w tym programy na rzecz wspomaganego dobrowolnego powrotu i reintegracji, zgodnie z art. 64.

c) alternatywne środki solidarnościowe w dziedzinie migracji, przyjmowania, azylu, powrotów i reintegracji oraz zarządzania granicami, ze szczególnym uwzględnieniem wsparcia operacyjnego, budowania zdolności, usług, wsparcia personelu, obiektów i wyposażenia technicznego zgodnie z art. 65.

Działania w państwach trzecich lub dotyczące państw trzecich, o których mowa w akapicie pierwszym lit. b), realizowane są przez państwa członkowskie będące beneficjentami zgodnie z zakresem stosowania i celami niniejszego rozporządzenia oraz rozporządzenia (UE) 2021/1147.

3. Wkłady finansowe, o których mowa w ust. 2 lit. b), przeznaczone na projekty w państwach trzecich, koncentrują się w szczególności na:

a) zwiększaniu zdolności w zakresie azylu i przyjmowania w państwach trzecich, w tym poprzez wzmocnienie wiedzy specjalistycznej oraz potencjału ludzkiego i instytucjonalnego;

b) promowaniu legalnej migracji i dobrze zarządzanej mobilności, w tym wzmacnianiu dwustronnych, regionalnych i międzynarodowych partnerstw w dziedzinie migracji, przymusowych wysiedleń, legalnych ścieżek azylu i migracji oraz partnerstw na rzecz mobilności;

c) wspieraniu programów wspomaganego dobrowolnego powrotu i trwałej reintegracji powracających migrantów i ich rodzin;

- d) ograniczaniu powodowanych przez przemysł migrantów i handel ludźmi zagrożeń, a także programach zwalczania handlu ludźmi i przemysłu ludzi;
- e) wspieraniu skutecznej polityki migracyjnej opartej na prawach człowieka.

Artykuł 57

Akt wykonawczy Rady ustanawiający roczną pulę solidarnościową

1. Na podstawie wniosku Komisji, o którym mowa w art. 12, oraz zgodnie z podejmowaniem zobowiązań przeprowadzonym na forum wysokiego szczebla, o którym mowa w art. 13, Rada przyjmuje co roku, przed końcem każdego roku kalendarzowego, akt wykonawczy ustanawiający roczną pulę solidarnościową, w tym kwoty wymaganych relokacji i wkładów finansowych na rzecz rocznej puli solidarnościowej na poziomie Unii oraz konkretne zobowiązania podjęte przez każde państwo członkowskie w odniesieniu do poszczególnych rodzajów wkładu solidarnościowego, o których mowa w art. 56 ust. 2, podczas posiedzenia forum wysokiego szczebla, o którym mowa w art. 13. Rada przyjmuje akt wykonawczy, o którym mowa w niniejszym ustępie, większością kwalifikowaną. Rada może zmienić wniosek Komisji, o którym mowa w art. 12, większością kwalifikowaną.
2. W razie potrzeby w akcie wykonawczym Rady, o którym mowa w ust. 1 niniejszego artykułu, określa się również orientacyjną wartość procentową rocznej puli solidarnościowej, która może zostać udostępniona państwom członkowskim znajdującym się pod presją migracyjną w wyniku dużej liczby osób przybyłych w wyniku powtarzających się sprowadzeń na ląd w następstwie operacji poszukiwawczo-ratowniczych, z uwzględnieniem specyfiki geograficznej danych państw członkowskich. Można również w nim określić inne formy solidarności wymienione w art. 56 ust. 2 lit. c), w zależności od zapotrzebowania na takie środki wynikającego ze szczególnych wyzwań w dziedzinie migracji w danych państwach członkowskich.
3. Na posiedzeniu forum wysokiego szczebla, o którym mowa w art. 13, państwa członkowskie uzgadniają ogólną kwotę dla każdego środka solidarnościowego w ramach rocznej puli solidarnościowej, na podstawie wniosku Komisji, o którym mowa w art. 12. Podczas tego posiedzenia państwa członkowskie składają również zobowiązanie co do swoich wkładów do rocznej puli solidarnościowej zgodnie z ust. 4 niniejszego artykułu oraz obowiązkowego sprawiedliwego udziału obliczonego z zastosowaniem klucza referencyjnego określonego w art. 66.
4. Wykonując ust. 3 niniejszego artykułu, państwa członkowskie wnoszące wkład dysponują pełną swobodą co do wyboru rodzajów środków solidarnościowych wymienionych w 56 ust. 2 lub ich połączenia. Państwa członkowskie składające zobowiązania co do alternatywnych środków solidarnościowych wskazują wartość finansową takich środków na podstawie obiektywnych kryteriów. W przypadku gdy we wniosku Komisji, o którym mowa w art. 12, nie wskazano alternatywnych środków solidarnościowych, państwa członkowskie nadal mogą złożyć zobowiązanie w zakresie takich środków. W przypadku gdy państwa członkowskie będące beneficjentami nie wystąpią z wnioskiem o takie środki w danym roku, środki te przekształca się we wkłady finansowe.

Artykuł 58

Informowanie przez państwo członkowskie wskazane w decyzji Komisji jako znajdujące się pod presją migracyjną o zamiarze skorzystania z rocznej puli solidarnościowej

1. Państwo członkowskie, które w decyzji, o której mowa w art. 11, zostało wskazane jako znajdujące się pod presją migracyjną, po przyjęciu aktu wykonawczego Rady, o którym mowa w art. 57, informuje Komisję i Radę o swoim zamiarze skorzystania z rocznej puli solidarnościowej. Komisja informuje o tym Parlament Europejski.
2. Dane państwo członkowskie podaje informacje o rodzaju i poziomie środków solidarnościowych, o których mowa w art. 56 ust. 2, koniecznych do zaradzenia sytuacji, w tym w stosownych przypadkach informacje o ewentualnym skorzystaniu z elementów stałego unijnego zestawu narzędzi wsparcia w obszarze migracji. W przypadku gdy państwo członkowskie zamierza skorzystać finansowych wkładów finansowych, określa ono również odpowiednie unijne programy wydatków.
3. Po otrzymaniu informacji, o których mowa w ust. 2, dane państwo członkowskie ma dostęp do rocznej puli solidarnościowej zgodnie z art. 60. Unijny koordynator ds. solidarności niezwłocznie, a w każdym przypadku w ciągu 10 dni od otrzymania informacji, zwołuje forum szczebla technicznego w celu wdrożenia środków solidarnościowych.

Artykuł 59

Powiadomienie przez państwo członkowskie, które uważa, że znajduje się pod presją migracyjną, o potrzebie skorzystania z rocznej puli solidarnościowej

1. W przypadku gdy państwo członkowskie nie zostało wskazane jako znajdujące się pod presją migracyjną w decyzji, o której mowa w art. 11, ale uważa, że znajduje się pod presją migracyjną, powiadamia ono Komisję o swojej potrzebie skorzystania z rocznej puli solidarnościowej oraz informuje o tym Radę. Komisja informuje o tym Parlament Europejski.
2. Powiadomienie, o którym mowa w ust. 1, zawiera:
 - a) należyte udokumentowane uzasadnienie istnienia i zakresu presji migracyjnej w powiadamiającym państwie członkowskim, w tym zaktualizowane dane dotyczące wskaźników, o których mowa w art. 9 ust. 3 lit. a);
 - b) informacje o rodzaju i poziomie środków solidarnościowych określonych w art. 56 koniecznych do zaradzenia sytuacji, w tym w stosownych przypadkach informacje o ewentualnym skorzystaniu z elementów stałego unijnego zestawu narzędzi wsparcia w obszarze migracji oraz, w przypadku gdy dane państwo członkowskie zamierza skorzystać z wkładów finansowych – określenie odpowiednich unijnych programów wydatków;
 - c) opis sposobu, w jakim środki z rocznej puli solidarnościowej mogłyby ustabilizować sytuację;
 - d) sposób, w jaki dane państwo członkowskie zamierza zaradzić wszelkim ewentualnym trudnościom stwierdzonym w dziedzinie odpowiedzialności, gotowości lub odporności.
3. Na wniosek Komisji, w opracowaniu oceny presji migracyjnej wspierają ją Agencja ds. Azylu, Europejska Agencja Straży Granicznej i Przybrzeżnej oraz Agencja Praw Podstawowych Unii Europejskiej, a także dane państwo członkowskie.
4. Komisja sprawnie przeprowadza analizę powiadomienia, biorąc pod uwagę informacje określone w art. 9 i 10, fakt, czy w decyzji, o której mowa w art. 11, powiadamiające państwo członkowskie zostało wskazane jako narażone na ryzyko presji migracyjnej, ogólną sytuację w Unii, sytuację w powiadamiającym państwie członkowskim w poprzednich 12 miesiącach i potrzeby wyrażone przez powiadamiające państwo członkowskie, oraz przyjmuje decyzję dotyczącą uznania danego państwa członkowskiego za znajdujące się pod presją migracyjną. W przypadku gdy Komisja stwierdzi, że to państwo członkowskie znajduje się pod presją migracyjną, dane państwo członkowskie staje się państwem członkowskim będącym beneficjentem, chyba że odmówiono mu dostępu do korzystania z rocznej puli solidarnościowej zgodnie z ust. 6 niniejszego artykułu.
5. Komisja bezzwłocznie przekazuje swoją decyzję danemu państwu członkowskiemu, Parlamentowi Europejskiemu i Radzie.
6. W przypadku gdy w decyzji Komisji stwierdza się, że zgłaszające państwo członkowskie znajduje się pod presją migracyjną, unijny koordynator ds. solidarności zwołuje forum szczebla technicznego niezwłocznie, w terminie dwóch tygodni od przekazania decyzji Komisji danemu państwu członkowskiemu, Parlamentowi Europejskiemu i Radzie w celu wdrożenia środków solidarnościowych. Unijny koordynator ds. solidarności zwołuje forum szczebla technicznego, chyba że Komisja uzna lub Rada postanowi w drodze aktu wykonawczego przyjętego w terminie dwóch tygodni od przekazania przez Komisję jej decyzji danemu państwu członkowskiemu, Parlamentowi Europejskiemu i Radzie, że potencjał rocznej puli solidarnościowej jest niewystarczający, by dane państwo członkowskie mogło uzyskać zezwolenie na skorzystanie z niej, lub że istnieją inne obiektywne powody, dla których nie zezwala się temu państwu członkowskiemu na skorzystanie z rocznej puli solidarnościowej.
7. W przypadku gdy Rada uzna, że potencjał rocznej puli solidarnościowej jest niewystarczający, zastosowanie ma art. 13 ust. 4, a forum wysokiego szczebla zwołuje się nie później niż tydzień po przyjęciu decyzji przez Komisję.

W przypadku decyzji Komisji odrzucającej wniosek państwa członkowskiego o uznanie go za znajdujące się pod presją migracyjną, powiadamiające państwo członkowskie może przedłożyć Komisji i Radzie nowe powiadomienie zawierające odpowiednie dodatkowe informacje.

*Artykuł 60***Wdrażanie i koordynacja wkładów solidarnościowych**

1. W ramach forum szczebla technicznego państwa członkowskie współpracują między sobą oraz z Komisją, aby zapewnić skuteczne i sprawne wdrożenie wkładów solidarnościowych do rocznej puli solidarnościowej na dany rok, w zrównoważony sposób i w odpowiednim czasie, w świetle stwierdzonych i poddanych ocenie potrzeb oraz dostępnych wkładów solidarnościowych.
2. Unijny koordynator ds. solidarności, uwzględniając rozwój sytuacji w zakresie migracji, koordynuje wdrażanie środków solidarnościowych, aby zapewnić zrównoważony podział dostępnych wkładów solidarnościowych między państwa członkowskie będące beneficjentami.
3. Z wyjątkiem wykonania wkładów finansowych, wdrażając wskazane środki solidarnościowe, państwa członkowskie wykonują swoje deklarowane wkłady solidarnościowe, o których mowa w art. 56, na dany rok przed jego końcem, bez uszczerbku dla art. 65 ust. 3 i art. 67 ust. 12.

Państwa członkowskie wnoszące wkład wykonują swoje wkłady proporcjonalnie do swojego ogólnego deklarowanego wkładu do rocznej puli solidarnościowej na dany rok przed jego końcem.

Państwa członkowskie, którym udzielono całkowitego zwolnienia z wykonania wkładów solidarnościowych zgodnie z art. 61 lub 62, lub które same są państwami członkowskimi będącymi beneficjentami zgodnie z art. 58 ust. 1 i art. 59 ust. 4, nie są zobowiązane do wykonania swoich deklarowanych wkładów solidarnościowych, o których mowa w art. 56 ust. 2, na dany rok.

Państwa członkowskie wnoszące wkład nie są zobowiązane do wykonania swoich wkładów zadeklarowanych na podstawie art. 56 ust. 2 lub do stosowania kompensacji odpowiedzialności na podstawie art. 63 wobec państwa członkowskiego będącego beneficjentem w przypadku gdy w decyzji, o której mowa w art. 11 lub art. 59 ust. 4, Komisja zidentyfikowała w tym państwie członkowskim będącym beneficjentem niedociągnięcia systemowe w odniesieniu do przepisów określonych w części III niniejszego rozporządzenia, które mogłyby mieć poważne negatywne konsekwencje dla funkcjonowania niniejszego rozporządzenia.

4. Podczas pierwszego posiedzenia forum szczebla technicznego w cyklu rocznym państwa członkowskie wnoszące wkład i państwa członkowskie będące beneficjentami mogą wyrazić rozsądne preferencje, w świetle stwierdzonych potrzeb, odnoszące się do profilu dostępnych kandydatów do relokacji oraz planowania potencjału na potrzeby wdrożenia swoich wkładów solidarnościowych, z uwzględnieniem potrzeby podjęcia pilnych działań na rzecz państw członkowskich będących beneficjentami.

Unijny koordynator ds. solidarności ułatwia interakcję i współpracę między państwami członkowskimi w tych kwestiach.

Wdrażając relokacje, państwa członkowskie zwracają szczególną uwagę na relokację osób wymagających szczególnego traktowania.

5. Organy i jednostki organizacyjne Unii właściwe w dziedzinie azylu oraz zarządzania granicami i migracją, na wniosek i w granicach swoich odpowiednich uprawnień, zapewniają wsparcie państwom członkowskim i Komisji, aby zapewnić właściwe wykonywanie i funkcjonowanie niniejszej części. Wsparcie takie może przyjąć formę analiz, wiedzy specjalistycznej i wsparcia operacyjnego. Unijny koordynator ds. solidarności koordynuje wszelką pomoc udzielaną przez ekspertów lub zespoły rozmieszczone przez Agencję ds. Azylu, Europejską Agencję Straży Granicznej i Przybrzeżnej lub jakiegokolwiek inny organ lub jednostkę organizacyjną Unii w związku z wdrażaniem wkładów solidarnościowych.
6. W styczniu każdego roku, począwszy od 2025 r., państwa członkowskie potwierdzają unijnemu koordynatorowi ds. solidarności poziomy poszczególnych środków solidarnościowych wdrożonych w poprzednim roku.

*Artykuł 61***Zwolnienie z wnoszenia wkładów solidarnościowych w przypadkach presji migracyjnej**

1. Państwo członkowskie, które w decyzji, o której mowa w art. 11, wskazano jako znajdujące się pod presją migracyjną lub które uważa, że znajduje się pod presją migracyjną, i które nie skorzystało z rocznej puli solidarnościowej na podstawie art. 58 lub nie powiadomiło o potrzebie skorzystania z rocznej puli solidarnościowej na podstawie art. 59, może w każdej chwili wystąpić z wnioskiem o częściowe lub całkowite zwolnienie z wykonania deklarowanych wkładów określonych w akcie wykonawczym Rady, o którym mowa w art. 57.

Dane państwo członkowskie przedkłada swój wniosek Komisji. Przekazuje ono też swój wniosek Radzie do wiadomości.

2. W przypadku gdy wnioskujące państwo członkowskie, o którym mowa w ust. 1 niniejszego artykułu, jest państwem członkowskim, które nie zostało wskazane w decyzji, o której mowa w art. 11, jako znajdujące się pod presją migracyjną, ale uważa, że znajduje się pod presją migracyjną, to państwo członkowskie w swoim wniosku zawiera:

- a) opis sposobu, w jaki całkowite lub częściowe zwolnienie z wykonania zadeklarowanego wkładu solidarnościowego mogłoby pomóc ustabilizować sytuację;
- b) informację, czy zadeklarowany wkład mógłby zostać zastąpiony innym rodzajem wkładu solidarnościowego;
- c) sposób, w jaki państwo członkowskie zaradzi wszelkim ewentualnym trudnościom stwierdzonym w dziedzinie odpowiedzialności, gotowości lub odporności;
- d) należyte udokumentowane uzasadnienie istnienia i zakresu presji migracyjnej we wnioskującym państwie członkowskim;

Dokonując oceny takiego wniosku, Komisja uwzględni również informacje określone w art. 9 i 10.

3. Komisja informuje Radę o swojej ocenie wniosku w terminie czterech tygodni od otrzymania wniosku przedłożonego zgodnie z niniejszym artykułem. Komisja przekazuje również informacje o tej ocenie Parlamentowi Europejskiemu.

4. Po otrzymaniu oceny dokonanej przez Komisję Rada przyjmuje akt wykonawczy w celu stwierdzenia, czy zezwolić państwu członkowskiemu na odstępstwo od aktu wykonawczego Rady, o którym mowa w art. 57.

Artykuł 62

Zwolnienie z wykonania wkładów solidarnościowych w znaczącej sytuacji migracyjnej

1. Państwo członkowskie wskazane w decyzji, o której mowa w art. 11, jako stojące w obliczu znaczącej sytuacji migracyjnej lub które uważa, że stoi w obliczu znaczącej sytuacji migracyjnej, może w każdej chwili wystąpić z wnioskiem o częściowe lub całkowite zwolnienie z wykonania zadeklarowanego wkładu określonego w akcie wykonawczym Rady, o którym mowa w art. 57.

Dane państwo członkowskie przedkłada swój wniosek Komisji. Przekazuje ono też swój wniosek Radzie do wiadomości.

2. W przypadku gdy wnioskujące państwo członkowskie wskazano w decyzji, o której mowa w art. 11, jako stojące w obliczu znaczącej sytuacji migracyjnej, wniosek zawiera:

- a) opis sposobu, w jaki częściowe lub całkowite zwolnienie z zadeklarowanego wkładu solidarnościowego mogłoby pomóc ustabilizować sytuację;
- b) informację, czy zadeklarowany wkład mógłby zostać zastąpiony innym rodzajem wkładu solidarnościowego;
- c) sposób, w jaki państwo członkowskie zaradzi wszelkim ewentualnym trudnościom stwierdzonym w dziedzinie odpowiedzialności, gotowości lub odporności;
- d) należyte udokumentowane uzasadnienie dotyczące systemu azylowego, systemu przyjmowania i systemu migracji, który osiągnął granice swojej zdolności, i sposób, w jaki osiągnięcie granic zdolności tego państwa członkowskiego w danej dziedzinie wpływa na zdolność danego państwa do wywiązania się z jego zobowiązania.

3. W przypadku gdy wnioskujące państwo członkowskie nie zostało wskazane w decyzji, o której mowa w art. 11, jako stojące w obliczu znaczącej sytuacji migracyjnej, ale uważa ono, że stoi w obliczu znaczącej sytuacji migracyjnej, w uzupełnieniu do informacji, o których mowa w ust. 2 niniejszego artykułu, wniosek zawiera również należyte udokumentowane uzasadnienie powagi sytuacji migracyjnej we wnioskującym państwie członkowskim. Dokonując oceny takiego wniosku, Komisja uwzględni również informacje określone w art. 9 i 10 oraz to, czy w decyzji, o której mowa w art. 11, dane państwo członkowskie zastało wskazane jako narażone na ryzyko presji migracyjnej.

4. Komisja informuje Radę o swojej ocenie wniosku w terminie czterech tygodni od otrzymania wniosku przedłożonego zgodnie z niniejszym artykułem. Komisja przekazuje również informacje o tej ocenie Parlamentowi Europejskiemu.

5. Po otrzymaniu oceny dokonanej przez Komisję Rada przyjmuje akt wykonawczy w celu stwierdzenia, czy zezwolić państwu członkowskiemu na odstępstwo od aktu wykonawczego Rady, o którym mowa w art. 57.

Artykuł 63

Kompensacje odpowiedzialności

1. W przypadku gdy zobowiązania w zakresie relokacji na rzecz rocznej puli solidarnościowej określone w akcie wykonawczym Rady, o którym mowa w art. 57, wynoszą co najmniej 50 % wartości liczbowej wskazanej we wniosku Komisji, o którym mowa w art. 12, państwo członkowskie będące beneficjentem może zwrócić się do pozostałych państw członkowskich, aby zamiast relokacji zgodnie z procedurą określoną w art. 69 przejęły odpowiedzialność za rozpatrzenie wniosków o udzielenie ochrony międzynarodowej, w odniesieniu do których państwo członkowskie będące beneficjentem zostało uznane za odpowiedzialne.

2. Państwo członkowskie wnoszące wkład może poinformować państwo członkowskie będące beneficjentem o tym, że jest gotowe, aby zamiast dokonania relokacji przejąć odpowiedzialność za rozpatrzenie wniosków o udzielenie ochrony międzynarodowej, w odniesieniu do których państwo członkowskie będące beneficjentem zostało uznane za odpowiedzialne:

a) w przypadku gdy osiągnięty został próg określony w ust. 1; lub

b) w przypadku gdy państwo członkowskie wnoszące wkład zobowiązało się przeznaczyć na relokacje co najmniej 50 % swojego obowiązkowego sprawiedliwego udziału w rocznej puli solidarnościowej określonego w akcie wykonawczym Rady, o którym mowa w art. 57.

W przypadku gdy państwo członkowskie wnoszące wkład wyraziło taką gotowość, a państwo członkowskie będące beneficjentem wyrazi na to zgodę, państwo członkowskie będące beneficjentem stosuje procedurę określoną w art. 69.

3. Państwa członkowskie wnoszące wkład przejmują odpowiedzialność za wnioski o udzielenie ochrony międzynarodowej, w odniesieniu do których państwo członkowskie będące beneficjentem zostało uznane za odpowiedzialne – aż do osiągnięcia wyższej z dwóch wartości liczbowych, o których mowa w lit. a) i b) niniejszego ustępu, w przypadku gdy po posiedzeniu forum wysokiego szczebla zwołanego zgodnie z art. 13 ust. 4 zobowiązania w zakresie relokacji na rzecz rocznej puli solidarnościowej określone w akcie wykonawczym Rady, o którym mowa w art. 57, są:

a) niższe od wartości liczbowej, o której mowa w art. 12 ust. 2 lit. a); lub

b) niższe od 60 % kwoty stosowanej do obliczania obowiązkowego sprawiedliwego udziału każdego państwa członkowskiego w relokacjach do celów ustanowienia rocznej puli solidarnościowej zgodnie z art. 57.

4. Ust. 3 niniejszego artykułu stosuje się również w przypadku gdy zobowiązania do wykonania w danym roku są niższe od wyższej z dwóch wartości liczbowych, o których mowa w lit. a) lub b) tego ustępu, w wyniku częściowego lub całkowitego zwolnienia przyznanego zgodnie z art. 61 lub 62 lub ponieważ państwa członkowskie będące beneficjentami, o których mowa w art. 58 ust. 1 i art. 59 ust. 4, nie są zobowiązane do wykonania swoich deklarowanych wkładów solidarnościowych w danym roku.

5. Państwo członkowskie wnoszące wkład, które do końca danego roku nie wykonało swoich zobowiązań lub nie zaakceptowało relokacji na podstawie art. 67 ust. 9 w liczbie odpowiadającej relokacjom, do których się zobowiązało i o których mowa w art. 57 ust. 3, jak najszybciej po zakończeniu danego roku, na wniosek państwa członkowskiego będącego beneficjentem przejmuje odpowiedzialność za wnioski o udzielenie ochrony międzynarodowej, w odniesieniu do których państwo członkowskie będące beneficjentem zostało uznane za odpowiedzialne – do osiągnięcia liczby relokacji, do których się zobowiązało zgodnie z art. 57 ust. 3.

6. Państwo członkowskie wnoszące wkład wskazuje poszczególne wnioski, za które przejmuje odpowiedzialność zgodnie z ust. 2 i 3 niniejszego artykułu, oraz informuje o tym państwo członkowskie będące beneficjentem, z wykorzystaniem sieci łączności elektronicznej ustanowionej na podstawie art. 18 rozporządzenia (WE) nr 1560/2003.

Państwo członkowskie wnoszące wkład staje się państwem członkowskim odpowiedzialnym za wskazane przez siebie wnioski oraz informuje o swojej odpowiedzialności zgodnie z art. 16 ust. 3 rozporządzenia (UE) 2024/1358.

7. Państwa członkowskie nie są zobowiązane do przejścia odpowiedzialności zgodnie z ust. 6 akapit pierwszy niniejszego artykułu powyżej poziomu wynikającego z przypadającego im sprawiedliwego udziału obliczonego według klucza referencyjnego określonego w art. 66.

8. Niniejszy artykuł stosuje się jedynie w przypadku gdy:

- a) osoba ubiegająca się o ochronę międzynarodową nie jest małoletnim bez opieki;
- b) państwo członkowskie będące beneficjentem zostało uznane za odpowiedzialne na podstawie kryteriów określonych w art. 29–33;
- c) termin na przekazanie określony w art. 39 ust. 1 jeszcze nie upłynął;
- d) osoba ubiegająca się o ochronę międzynarodową nie uciekła z państwa członkowskiego wnoszącego wkład;
- e) dana osoba nie jest osobą korzystającą z ochrony międzynarodowej;
- f) dana osoba nie jest osobą przyjętą.

9. Państwo członkowskie wnoszące wkład może stosować niniejszy artykuł do obywateli państw trzecich lub bezpaństwowców, których wnioski zostały ostatecznie odrzucone przez państwo członkowskie będące beneficjentem. Zastosowanie mają art. 55 i 56 rozporządzenia 2024/1348.

Artykuł 64

Wkłady finansowe

1. Wkłady finansowe polegają na transferach kwot od państw członkowskich wnoszących wkład na rzecz budżetu Unii i stanowią zewnętrzne dochody przeznaczone na określony cel zgodnie z art. 21 ust. 5 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) 2018/1046⁽⁴²⁾. Wkłady finansowe wykorzystuje się na realizację działań w ramach rocznej puli solidarnościowej, o której mowa w art. 56 ust. 2 lit. b) niniejszego rozporządzenia.
2. Państwa członkowskie będące beneficjentami określają działania, które mogą być finansowane z wkładów finansowych, o których mowa w ust. 1 niniejszego artykułu, oraz przedkładają je forum szczebla technicznego. Komisja pozostaje w bliskim kontakcie z państwami członkowskimi będącymi beneficjentami w celu zapewnienia, aby działania te odpowiadały celom określonym w art. 56 ust. 2 lit. b) i art. 56 ust. 3. Unijny koordynator ds. solidarności prowadzi spis działań i udostępnia go za pośrednictwem forum szczebla technicznego.
3. Komisja przyjmuje akt wykonawczy dotyczący przepisów w sprawie funkcjonowania wkładów finansowych. Ten akt wykonawczy przyjmuje się zgodnie z procedurą sprawdzającą, o której mowa w art. 77 ust. 2.
4. W przypadku gdy kwota, o której mowa w art. 57 ust. 1 niniejszego artykułu, nie została przydzielona w całości, pozostała kwota może zostać dodana do kwoty, o której mowa w art. 10 ust. 2 lit. b) rozporządzenia (UE) 2021/1147.
5. Państwa członkowskie składają Komisji i forum szczebla technicznego sprawozdanie z postępów w realizacji działań finansowanych z wkładów finansowych zgodnie z niniejszym artykułem.
6. W sprawozdaniu, o którym mowa w art. 9, Komisja uwzględnia informacje dotyczące realizacji działań finansowanych z wkładów finansowych zgodnie z niniejszym artykułem, w tym kwestii, które mogłyby mieć wpływ na wdrażanie, oraz wszelkich środków podejmowanych w celu rozwiązania tych kwestii.

Artykuł 65

Alternatywne środki solidarnościowe

1. Podstawą wkładów w formie alternatywnych środków solidarnościowych jest konkretny wniosek państwa członkowskiego będącego beneficjentem. Wkłady takie zalicza się do środków solidarności finansowej, a ich konkretna wartość jest ustalana wspólnie i w realistyczny sposób przez państwo członkowskie wnoszące wkład i państwo członkowskie będące beneficjentem i zgłaszana unijnemu koordynatorowi ds. solidarności przed wykonaniem tych wkładów.

⁽⁴²⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) 2018/1046 z dnia 18 lipca 2018 r. w sprawie zasad finansowych mających zastosowanie do budżetu ogólnego Unii, zmieniające rozporządzenia (UE) nr 1296/2013, (UE) nr 1301/2013, (UE) nr 1303/2013, (UE) nr 1304/2013, (UE) nr 1309/2013, (UE) nr 1316/2013, (UE) nr 223/2014 i (UE) nr 283/2014 oraz decyzję nr 541/2014/UE, a także uchylające rozporządzenie (UE, Euratom) nr 966/2012 (Dz.U. L 193 z 30.7.2018, s. 1).

2. Państwa członkowskie zapewniają alternatywne środki solidarnościowe jedynie jako uzupełnienie, i unikając powielania, środków już zapewnianych dzięki działaniom organów i jednostek organizacyjnych Unii lub unijnemu finansowaniu w dziedzinie zarządzania azylem i migracją w państwach członkowskich będących beneficjentami. Państwa członkowskie zapewniają alternatywne środki solidarnościowe jedynie jako uzupełnienie środków, które są zobowiązane wnieść za pośrednictwem organów i jednostek organizacyjnych Unii.

3. Państwa członkowskie będące beneficjentami i państwa członkowskie wnoszące wkład finalizują uzgodnione alternatywne środki solidarnościowe nawet po wygaśnięciu odpowiednich aktów wykonawczych.

Artykuł 66

Klucz referencyjny

Udział wkładów solidarnościowych, które mają wnieść poszczególne państwa członkowskie i o których mowa w art. 57 ust. 3, oblicza się zgodnie ze wzorem określonym w załączniku I i na podstawie następujących kryteriów dla każdego państwa członkowskiego, zgodnie z najnowszymi dostępnymi danymi Eurostatu:

- a) liczby ludności (50 % współczynnika ważenia);
- b) PKB ogółem (50 % współczynnika ważenia).

ROZDZIAŁ II

Wymogi proceduralne

Artykuł 67

Procedura poprzedzająca relokację

1. Procedura określona w niniejszym artykule ma zastosowanie do osób, o których mowa w art. 56 ust. 2 lit. a).
2. Przed zastosowaniem procedury określonej w niniejszym artykule państwo członkowskie będące beneficjentem upewnia się, że nie istnieją uzasadnione podstawy, aby uznać daną osobę za stwarzającą zagrożenie dla bezpieczeństwa wewnętrznego. Jeżeli istnieją uzasadnione podstawy, aby uznać daną osobę za stwarzającą zagrożenie dla bezpieczeństwa wewnętrznego, przed procedurą określoną w niniejszym artykule lub w trakcie tej procedury, w przypadku gdy stwierdzono istnienie zagrożenia dla bezpieczeństwa wewnętrznego zgodnie z art. 11 rozporządzenia (UE) 2024/1356, państwo członkowskie będące beneficjentem nie stosuje procedury określonej w niniejszym artykule lub natychmiast ją kończy. Państwo członkowskie będące beneficjentem wyklucza daną osobę z jakiegokolwiek przyszłej relokacji lub jakiegokolwiek przyszłego przekazania do jakiegokolwiek państwa członkowskiego. W przypadku gdy dana osoba jest osobą ubiegającą się o ochronę międzynarodową, państwo członkowskie będące beneficjentem jest odpowiedzialnym państwem członkowskim zgodnie z art. 16 ust. 4 niniejszego rozporządzenia.
3. W przypadku gdy ma zostać przeprowadzona relokacja, państwo członkowskie będące beneficjentem wskazuje osoby, które mogłyby zostać relokowane. Na wniosek państwa członkowskiego będącego beneficjentem Agencja ds. Azylu wspiera państwo członkowskie będące beneficjentem w identyfikacji osób, które mają zostać relokowane, oraz w kierowaniu ich do państw członkowskich relokacji zgodnie z art. 2 ust. 1 lit. k) rozporządzenia (UE) 2021/2303.

Dane państwo członkowskie uwzględnia, w stosownych przypadkach, istnienie istotnych powiązań, na przykład opartych na względach rodzinnych lub kulturowych, między zainteresowaną osobą a państwem członkowskim relokacji. W tym celu państwo członkowskie będące beneficjentem umożliwia osobom, które mają być relokowane, przekazanie informacji o istnieniu istotnych powiązań z konkretnymi państwami członkowskimi oraz przedstawienie odpowiednich informacji i dokumentacji w celu ustalenia tych powiązań. Możliwość ta nie oznacza prawa do wyboru konkretnego państwa członkowskiego relokacji na podstawie niniejszego artykułu.

4. Do celów identyfikacji osób, które mają zostać relokowane, i kierowania ich do państw członkowskich relokacji, państwa członkowskie będące beneficjentami mogą korzystać z narzędzi opracowanych przez unijnego koordynatora ds. solidarności.

Osoby ubiegające się o ochronę międzynarodową, które nie mają istotnych powiązań z żadnym państwem członkowskim, są sprawiedliwie rozdzielane między pozostałe państwa członkowskie relokacji.

W przypadku gdy wskazana osoba, która ma zostać relokowana, jest osobą korzystającą z ochrony międzynarodowej, osobę tę relokuje się dopiero po wyrażeniu przez nią na to pisemnej zgody.

5. W przypadku gdy ma być przeprowadzona relokacja, państwo członkowskie będące beneficjentem informuje osoby, o których mowa w ust. 1 niniejszego artykułu, o procedurze określonej w niniejszym artykule i w art. 68, a w stosownych przypadkach także o obowiązkach określonych w art. 17 ust. 3, 4 i 5 oraz konsekwencjach nieprzestrzegania obowiązków określonych w art. 18.

Akapit pierwszy niniejszego ustępu nie ma zastosowania do osób ubiegających się o ochronę międzynarodową, dla których państwo członkowskie będące beneficjentem może zostać określone jako odpowiedzialne państwo członkowskie zgodnie z kryteriami określonymi w art. 25–28 i art. 34, z wyjątkiem art. 25 ust. 5. Takie osoby ubiegające się o ochronę międzynarodową nie kwalifikują się do relokacji.

6. Państwa członkowskie zapewniają, aby członkowie rodziny byli relokowani na terytorium tego samego państwa członkowskiego.

7. W przypadkach, o których mowa w ust. 2 i 3, państwo członkowskie będące beneficjentem przekazuje państwu członkowskiemu relokacji wszelkie odpowiednie informacje i dokumenty dotyczące danej osoby z wykorzystaniem standardowego formularza, między innymi aby umożliwić organom państwa członkowskiego relokacji sprawdzenie, czy istnieją podstawy, aby uznać daną osobę za stwarzającą zagrożenie dla bezpieczeństwa wewnętrznego.

8. Państwo członkowskie relokacji analizuje informacje przekazane przez państwo członkowskie będące beneficjentem zgodnie z ust. 7 oraz weryfikuje, czy nie istnieją uzasadnione podstawy, aby uznać daną osobę za stwarzającą zagrożenie dla bezpieczeństwa. Państwo członkowskie relokacji może postanowić zweryfikować te informacje w drodze przesłuchania danej osoby. Dana osoba jest należycie informowana o charakterze i celu takiego przesłuchania. Przesłuchanie odbywa się w terminie przewidzianym w ust. 9.

9. W przypadku gdy nie istnieją uzasadnione podstawy, aby uznać daną osobę za stwarzającą zagrożenie dla bezpieczeństwa, państwo członkowskie relokacji potwierdza, że dokona relokacji danej osoby w terminie jednego tygodnia od otrzymania odpowiednich informacji od państwa członkowskiego będącego beneficjentem.

W przypadku gdy w wyniku kontroli zostanie potwierdzone, że istnieją uzasadnione podstawy, aby uznać daną osobę za stwarzającą zagrożenie dla bezpieczeństwa wewnętrznego, państwo członkowskie relokacji informuje państwo członkowskie będące beneficjentem w terminie jednego tygodnia od otrzymania odpowiednich informacji od tego państwa członkowskiego o charakterze i podstawowych elementach ostrzeżenia otrzymanego z którejkolwiek odpowiedniej bazy danych. W takich przypadkach nie dochodzi do relokacji danej osoby.

W wyjątkowych przypadkach, w przypadku gdy można wykazać, że analiza informacji jest szczególnie skomplikowana lub że w tym czasie wymagane jest dokonanie kontroli dużej liczby przypadków, państwo członkowskie relokacji może udzielić odpowiedzi po upływie terminu jednego tygodnia, o którym mowa w akapicie pierwszym i drugim, jednak w każdym przypadku w ciągu dwóch tygodni. W takich sytuacjach państwo członkowskie relokacji powiadamia państwo członkowskie będące beneficjentem o swojej decyzji o odroczeniu udzielenia odpowiedzi w pierwotnie wnioskowanym terminie jednego tygodnia.

Brak podjęcia działań w terminie jednego tygodnia, o którym mowa w akapicie pierwszym i drugim, lub w terminie dwóch tygodni, o którym mowa w akapicie trzecim, jest równoznaczny z potwierdzeniem otrzymania informacji i pociąga za sobą obowiązek relokacji danej osoby, w tym obowiązek poczynienia odpowiednich przygotowań do jej przyjazdu.

10. Państwo członkowskie będące beneficjentem podejmuje decyzję o przekazaniu w terminie jednego tygodnia od potwierdzenia przez państwo członkowskie relokacji. Powiadamia ono niezwłocznie daną osobę na piśmie o decyzji o przekazaniu jej do tego państwa członkowskiego najpóźniej dwa dni przed relokacją w przypadku osób ubiegających się o ochronę międzynarodową i tydzień przed przekazaniem w przypadku osób korzystających z ochrony międzynarodowej.

W przypadku gdy osoba, która ma być relokowana, jest osobą ubiegającą się o ochronę międzynarodową, musi ona zastosować się do decyzji o relokacji.

11. Przekazanie danej osoby z państwa członkowskiego będącego beneficjentem do państwa członkowskiego relokacji przeprowadza się zgodnie z prawem krajowym państwa członkowskiego będącego beneficjentem, po konsultacjach między zainteresowanymi państwami członkowskimi, tak szybko, jak to jest praktycznie możliwe, a w każdym przypadku w ciągu czterech tygodni od potwierdzenia przez państwo członkowskie relokacji lub od ostatecznej decyzji w sprawie odwołania się lub innego środka zaskarżenia w odniesieniu do decyzji o przekazaniu ze skutkiem zawieszającym zgodnie z art. 43 ust. 3.

12. Państwa członkowskie będące beneficjentami i państwa członkowskie relokacji kontynuują proces relokacji nawet po upływie okresu przewidzianego na wykonanie lub wygaśnięciu aktów wykonawczych Rady, o których mowa w art. 57, 61 i 62.

13. Art. 42 ust. 3, 4 i 5, art. 43 i 44, art. 46 ust. 1 i 3, art. 47 ust. 2 i 3 oraz art. 48 i 50 stosuje się odpowiednio do procedury relokacji.

Państwo członkowskie będące beneficjentem, dokonując przekazania osoby korzystającej z ochrony międzynarodowej, przekazuje państwu członkowskiemu relokacji wszystkie informacje, o których mowa w art. 51 ust. 2, informacje o podstawach, na jakich osoba ta opiera swój wniosek, oraz o powodach wszelkich decyzji podjętych w odniesieniu do danej osoby korzystającej z ochrony międzynarodowej.

14. Komisja, w drodze aktów wykonawczych, ustanawia jednolite metody przygotowywania i przedstawiania informacji i dokumentów do celów relokacji. Te akty wykonawcze przyjmuje się zgodnie z procedurą sprawdzającą, o której mowa w art. 77 ust. 2. Przygotowując te akty wykonawcze, Komisja może konsultować się z Agencją ds. Azylu.

Artykuł 68

Procedura następująca po relokacji

1. Państwo członkowskie relokacji informuje państwo członkowskie będące beneficjentem, Agencję ds. Azylu i unijnego koordynatora ds. solidarności o bezpiecznym przybyciu zainteresowanej osoby lub o tym, że osoba ta nie zjawiała się w wyznaczonym terminie.

2. W przypadku gdy państwo członkowskie relokacji relokowało osobę ubiegającą się o ochronę międzynarodową, w odniesieniu do której nie ustalono jeszcze odpowiedzialnego państwa członkowskiego, państwo członkowskie relokacji stosuje procedury określone w części III, z wyjątkiem art. 16 ust. 2, art. 17 ust. 1 i 2, art. 25 ust. 5, art. 29, art. 30 oraz art. 33 ust. 1 i 2.

W przypadku gdy nie można ustalić odpowiedzialnego państwa członkowskiego na podstawie akapitu pierwszego niniejszego ustępu, za rozpatrzenie wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej odpowiada państwo członkowskie relokacji.

Państwo członkowskie relokacji wskazuje swoją odpowiedzialność w systemie Eurodac na podstawie art. 16 ust. 1 rozporządzenia (UE) 2024/1358.

3. W przypadku gdy relokowano osobę ubiegającą się o ochronę międzynarodową, w odniesieniu do której państwo członkowskie będące beneficjentem określono wcześniej jako odpowiedzialne na innej podstawie niż kryteria, o których mowa w art. 67 ust. 5 akapit drugi, odpowiedzialność za rozpatrzenie wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej przenosi się na państwo członkowskie relokacji.

Odpowiedzialność za rozpatrzenie wszelkich kolejnych zastępstw prawnych lub wszelkich późniejszych wniosków danej osoby zgodnie z art. 55 i 56 rozporządzenia (UE) 2024/1348 również zostaje przeniesiona na państwo członkowskie relokacji.

Państwo członkowskie relokacji wskazuje swoją odpowiedzialność w systemie Eurodac na podstawie art. 16 ust. 3 rozporządzenia (UE) 2024/1358.

4. W przypadku gdy relokowano osobę korzystającą z ochrony międzynarodowej, państwo członkowskie relokacji automatycznie przyznaje jej status ochrony międzynarodowej w poszanowaniu statusu przyznanego przez państwo członkowskie będące beneficjentem.

Artykuł 69

Procedura dotycząca kompensacji odpowiedzialności na podstawie art. 63 ust. 1 i 2

1. W przypadku gdy państwo członkowskie będące beneficjentem zwróci się do innego państwa członkowskiego z wnioskiem o przejęcie odpowiedzialności za rozpatrzenie pewnej liczby wniosków o udzielenie ochrony międzynarodowej zgodnie z art. 63 ust. 1 i 2, przekazuje ono swój wniosek do państwa członkowskiego wnoszącego wkład oraz wskazuje w nim liczbę wniosków o udzielenie ochrony międzynarodowej, za które należy przejąć odpowiedzialność zamiast dokonania relokacji.

2. Państwo członkowskie wnoszące wkład udziela odpowiedzi na wniosek w terminie 30 dni od jego otrzymania.

Państwo członkowskie wnoszące wkład może wyrazić zgodę na przejęcie odpowiedzialności za rozpatrzenie niższej liczby wniosków o udzielenie ochrony międzynarodowej niż o to wnosiło państwo członkowskie będące beneficjentem.

3. Państwo członkowskie, które przyjęło wniosek na podstawie ust. 2 niniejszego artykułu, wskazuje poszczególne wnioski o udzielenie ochrony międzynarodowej, za które przejmuje odpowiedzialność, oraz informuje o swojej odpowiedzialności na podstawie art. 16 ust. 3 rozporządzenia (UE) 2024/1358.

*Artykuł 70***Inne zobowiązania**

Państwa członkowskie informują Komisję, w szczególności unijnego koordynatora ds. solidarności, o wdrażaniu środków solidarnościowych, w tym środków współpracy z państwem trzecim.

ROZDZIAŁ III

Wsparcie finansowe zapewniane przez Unię*Artykuł 71***Wsparcie finansowe**

Zgodnie z zasadą solidarności i sprawiedliwego podziału odpowiedzialności, wsparcie finansowe relokacji zgodnie z częścią IV rozdział I i II wdraża się zgodnie z art. 20 rozporządzenia (UE) 2021/1147.

CZĘŚĆ V

PRZEPISY OGÓLNE*Artykuł 72***Bezpieczeństwo i ochrona danych**

1. Niniejsze rozporządzenie pozostaje bez uszczerbku dla prawa Unii w zakresie ochrony danych osobowych, w szczególności rozporządzeń Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 i (UE) 2018/1725⁽⁴³⁾ oraz dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/680⁽⁴⁴⁾.
2. Państwa członkowskie wprowadzają odpowiednie środki techniczne i organizacyjne w celu zapewnienia bezpieczeństwa przekazywanych danych osobowych przetwarzanych na podstawie niniejszego rozporządzenia, a w szczególności w celu zapobiegania niezgodnemu z prawem lub niedozwolonemu dostępowi do przetwarzanych danych, ich ujawnieniu, zmianie lub utracie.
3. Właściwy organ lub organy nadzoru każdego państwa członkowskiego niezależnie monitorują zgodność z prawem przetwarzania danych osobowych przez organy danego państwa członkowskiego, o których mowa w art. 52, zgodnie z prawem krajowym.

*Artykuł 73***Poufność**

Państwa członkowskie zapewniają, aby organy, o których mowa w art. 52, były związane przepisami prawa krajowego dotyczącymi poufności w odniesieniu do wszelkich informacji otrzymanych przez nie w ramach ich pracy.

⁽⁴³⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/1725 z dnia 23 października 2018 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych przez instytucje, organy i jednostki organizacyjne Unii i swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia rozporządzenia (WE) nr 45/2001 i decyzji nr 1247/2002/WE (Dz.U. L 295 z 21.11.2018, s. 39).

⁽⁴⁴⁾ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/680 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych przez właściwe organy do celów zapobiegania przestępczości, prowadzenia postępowań przygotowawczych, wykrywania i ścigania czynów zabronionych i wykonywania kar, w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchyłająca decyzję ramową Rady 2008/977/WSiSW (Dz.U. L 119 z 4.5.2016, s. 89).

Artykuł 74

Kary

Państwa członkowskie ustanawiają przepisy dotyczące kar, w tym kar administracyjnych lub sankcji karnych, zgodnie z prawem krajowym, mających zastosowanie do przypadków naruszenia niniejszego rozporządzenia, oraz podejmują wszelkie niezbędne środki, aby zapewnić wykonanie tych przepisów. Przewidziane prawem kary muszą być skuteczne, proporcjonalne i odstrasżające.

Artykuł 75

Obliczanie terminów

Każdy okres przewidziany w niniejszym rozporządzeniu oblicza się w sposób następujący:

- a) okres oznaczony w dniach, tygodniach lub miesiącach oblicza się od momentu, w którym ma miejsce zdarzenie lub czynność; samego dnia, w którym to zdarzenie lub czynność ma miejsce, nie uwzględnia się przy obliczaniu danego okresu;
- b) okres oznaczony w tygodniach lub miesiącach kończy się z upływem tego dnia ostatniego tygodnia lub miesiąca, który jest tym samym dniem tygodnia lub przypada tego samego dnia miesiąca, odpowiednio, co dzień, w którym miało miejsce zdarzenie lub czynność, od którego okres ten ma być obliczany;
- c) w przypadku gdy w okresie oznaczonym w miesiącach dzień, w którym okres ten powinien upłynąć, w ostatnim miesiącu okresu nie występuje, okres ten kończy się o północy ostatniego dnia tego ostatniego miesiąca;
- d) terminy obejmują soboty, niedziele oraz dni ustawowo wolne od pracy w danym państwie członkowskim; w przypadku gdy termin upływa w sobotę, niedzielę lub dzień ustawowo wolny od pracy, następny dzień roboczy liczy się jako ostatni dzień terminu.

Artykuł 76

Zakres terytorialny

W odniesieniu do Republiki Francuskiej niniejsze rozporządzenie stosuje się wyłącznie do jej europejskiego terytorium.

Artykuł 77

Procedura komitetowa

1. Komisję wspomaga komitet. Komitet ten jest komitetem w rozumieniu rozporządzenia (UE) nr 182/2011.
2. W przypadku odesłania do niniejszego ustępu stosuje się art. 5 rozporządzenia (UE) nr 182/2011.

W przypadku gdy komitet nie wyda żadnej opinii, Komisja nie przyjmuje projektu aktu wykonawczego i stosuje się art. 5 ust. 4 akapit trzeci rozporządzenia (UE) nr 182/2011.

Artykuł 78

Wykonywanie przekazanych uprawnień

1. Powierzenie Komisji uprawnień do przyjmowania aktów delegowanych podlega warunkom określonym w niniejszym artykule.
2. Uprawnienia do przyjmowania aktów delegowanych, o których mowa w art. 25 ust. 6 i art. 34 ust. 3, powierza się Komisji na okres pięciu lat od dnia 11 czerwca 2024 r. Komisja sporządza sprawozdanie dotyczące przekazania uprawnień nie później niż dziewięć miesięcy przed końcem okresu pięciu lat. Przekazanie uprawnień zostaje automatycznie przedłużone na takie same okresy, chyba że Parlament Europejski lub Rada sprzeciwią się takiemu przedłużeniu nie później niż trzy miesiące przed końcem każdego okresu.

3. Przekazanie uprawnień, o którym mowa w art. 25 ust. 6 i art. 34 ust. 3, może zostać w dowolnym momencie odwołane przez Parlament Europejski lub przez Radę. Decyzja o odwołaniu kończy przekazanie określonych w niej uprawnień. Decyzja o odwołaniu staje się skuteczna następnego dnia po jej opublikowaniu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej* lub w późniejszym terminie określonym w tej decyzji. Nie wpływa ona na ważność już obowiązujących aktów delegowanych.
4. Przed przyjęciem aktu delegowanego Komisja konsultuje się z ekspertami wyznaczonymi przez każde państwo członkowskie zgodnie z zasadami określonymi w Porozumieniu międzyinstytucjonalnym z dnia 13 kwietnia 2016 r. w sprawie lepszego stanowienia prawa.
5. Niezwłocznie po przyjęciu aktu delegowanego Komisja przekazuje go równocześnie Parlamentowi Europejskiemu i Radzie.
6. Akt delegowany przyjęty na podstawie art. 25 ust. 6 lub art. 34 ust. 3 wchodzi w życie tylko wówczas, gdy ani Parlament Europejski, ani Rada nie wyraziły sprzeciwu w terminie czterech miesięcy od przekazania tego aktu Parlamentowi Europejskiemu i Radzie, lub gdy, przed upływem tego terminu, zarówno Parlament Europejski, jak i Rada poinformowały Komisję, że nie wniosą sprzeciwu. Termin ten przedłuża się o dwa miesiące z inicjatywy Parlamentu Europejskiego lub Rady.

Artykuł 79

Monitorowanie i ocena

Do dnia 1 lutego 2028 r., a następnie co roku Komisja dokonuje przeglądu funkcjonowania środków określonych w części IV niniejszego rozporządzenia oraz sporządza sprawozdanie dotyczące wdrażania środków określonych w niniejszym rozporządzeniu. Sprawozdanie przekazuje się Parlamentowi Europejskiemu i Radzie.

Regularnie i co najmniej co trzy lata Komisja dokonuje przeglądu adekwatności wartości liczbowych określonych w art. 12 ust. 2 lit. a) i b) oraz ogólnego funkcjonowania części III niniejszego rozporządzenia, w tym w odniesieniu do potrzeby zmiany definicji członków rodziny i długości terminów określonych w tej części, w świetle ogólnej sytuacji migracyjnej.

Do dnia 1 lipca 2031 r., a następnie co pięć lat, Komisja dokonuje oceny niniejszego rozporządzenia, ze szczególnym uwzględnieniem zasady solidarności i sprawiedliwego podziału odpowiedzialności zapisanej w art. 80 TFUE. Komisja przedstawia Parlamentowi Europejskiemu, Radzie oraz Europejskiemu Komitetowi Ekonomiczno-Społecznemu sprawozdanie dotyczące głównych ustaleń tej oceny. Państwa członkowskie zapewniają Komisji wszelkie informacje niezbędne do przygotowania sprawozdań, najpóźniej na sześć miesięcy przed upływem terminu przedstawienia każdego sprawozdania przez Komisję.

Artykuł 80

Statystyki

Zgodnie z art. 4 ust. 4 rozporządzenia (WE) nr 862/2007 Parlamentu Europejskiego i Rady⁽⁴⁵⁾ państwa członkowskie przekazują Komisji (Eurostat) statystyki dotyczące stosowania niniejszego rozporządzenia oraz rozporządzenia (WE) nr 1560/2003.

CZĘŚĆ VI

ZMIANY W INNYCH AKTACH UNIJNYCH

Artykuł 81

Zmiany w rozporządzeniu (UE) 2021/1147

W rozporządzeniu (UE) 2021/1147 wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 2 wprowadza się następujące zmiany:

⁽⁴⁵⁾ Rozporządzenie (WE) nr 862/2007 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 11 lipca 2007 r. w sprawie statystyk Wspólnoty z zakresu migracji i ochrony międzynarodowej oraz uchylające rozporządzenie Rady (EWG) nr 311/76 w sprawie zestawienia statystyk dotyczących pracowników cudzoziemców (Dz.U. L 199 z 31.7.2007, s. 23).

a) pkt 1 i 2 otrzymują brzmienie:

- „1) »osoba ubiegająca się o ochronę międzynarodowej« oznacza osobę ubiegającą się o ochronę międzynarodowej zdefiniowaną w art. 2 pkt 4 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2024/1351 (*);
- 2) »osoba korzystająca z ochrony międzynarodowej« oznacza osobę korzystającą z ochrony międzynarodowej zdefiniowaną w art. 2 pkt 7 rozporządzenia 2024/1351;

(*) Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2024/1351 z dnia 14 maja 2024 r. w sprawie zarządzania azylem i migracją, zmiany rozporządzenia (UE) 2021/1147 i (UE) 2021/1160 oraz uchylenia rozporządzenia (UE) nr 604/2013 (Dz.U. L, 2024/1351, 22.5.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1351/oj>).”;

b) pkt 4 otrzymuje brzmienie:

„4) »członek rodziny« oznacza członka rodziny zdefiniowanego w art. 2 pkt 8 rozporządzenia (UE) 2024/1351.”;

c) pkt 11 i 12 otrzymują brzmienie:

- „11) »obywatel państwa trzeciego« oznacza obywatela państwa trzeciego zdefiniowanego w art. 2 pkt 1 rozporządzenia (UE) 2024/1351;
- 12) »małoletni bez opieki« oznacza małoletniego bez opieki zdefiniowanego w art. 2 pkt 11 rozporządzenia (UE) 2024/1351.”;

d) dodaje się punkt w brzmieniu:

„15) »działanie solidarnościowe« oznacza działanie, którego zakres określony jest w art. 56 ust. 2 lit. b) rozporządzenia (UE) 2024/1351, finansowane poprzez wkłady finansowe wnoszone przez państwa członkowskie, o którym mowa w art. 64 ust. 1 tego rozporządzenia.”;

2) w art. 15 dodaje się ustęp w brzmieniu:

„6a. Wkład z budżetu Unii można zwiększyć do 100 % łącznych wydatków kwalifikowalnych na działania solidarnościowe.”;

3) art. 20 otrzymuje brzmienie:

„Artykuł 20

Zasoby na przekazywanie osób ubiegających się o ochronę międzynarodową lub korzystających z ochrony międzynarodowej

1. W uzupełnieniu do alokacji na podstawie art. 13 ust. 1 lit. a) niniejszego rozporządzenia państwo członkowskie otrzymuje kwotę w wysokości:

- a) 10 000 EUR na osobę ubiegającą się o ochronę międzynarodową, za którą dane państwo członkowskie staje się odpowiedzialne w wyniku relokacji zgodnie z art. 67 i 68 rozporządzenia (UE) 2024/1351;
- b) 10 000 EUR na osobę korzystającą z ochrony międzynarodowej relokowaną do tego państwa członkowskiego zgodnie z art. 67 i 68 rozporządzenia (UE) 2024/1351.

Kwoty, o których mowa w akapicie pierwszym lit. a) i b), zwiększa się odpowiednio do 12 000 EUR na każdą osobę ubiegającą się o ochronę międzynarodową lub osobę korzystającą z ochrony międzynarodowej, która jest małoletnim bez opieki relokowanym do tego państwa członkowskiego zgodnie z art. 67 i 68 rozporządzenia (UE) 2024/1351.

2. Państwo członkowskie, które pokrywa koszty przekazywania, o którym mowa w ust. 1, otrzymuje wkład w wysokości 500 EUR na każdą osobę ubiegającą się o ochronę międzynarodową lub korzystającą z ochrony międzynarodowej przekazaną do innego państwa członkowskiego.

3. Państwo członkowskie pokrywające koszty przekazania, o którym mowa w art. 32 ust. 1 lit. a), b) lub c) rozporządzenia (UE) 2024/1351 i przeprowadzanego zgodnie z art. 46 tego rozporządzenia, otrzymuje wkład w wysokości 500 EUR na każdą osobę ubiegającą się o ochronę międzynarodową przekazaną do innego państwa członkowskiego.

4. Kwoty, o których mowa w ust. 1–3 niniejszego artykułu, przydziela się do programu państwa członkowskiego, pod warunkiem że osoba, w odniesieniu do której przydzielono kwotę, została rzeczywiście przekazana do tego państwa członkowskiego lub została zarejestrowana jako osoba ubiegająca się o ochronę międzynarodową w odpowiedzialnym państwie członkowskim zgodnie z rozporządzeniem (UE) 2024/1351, stosownie do przypadku. Kwoty te nie mogą być wykorzystywane na inne działania w ramach programu państwa członkowskiego, z wyjątkiem należycie uzasadnionych przypadków oraz po zatwierdzeniu przez Komisję w drodze zmiany tego programu.

5. Kwoty, o których mowa w niniejszym artykule, mają formę finansowania niepowiązanego z kosztami zgodnie z art. 125 rozporządzenia finansowego.

6. Do celów kontroli i audytu państwa członkowskie zachowują informacje niezbędne do należytego ustalenia tożsamości przekazanych osób oraz daty ich przekazania.

7. Aby uwzględnić aktualne stopy inflacji, odpowiednie zmiany w dziedzinie relokacji oraz inne czynniki, które mogą zoptymalizować wykorzystanie zachęty finansowej, jaką są kwoty, o których mowa w ust. 1, 2 i 3 niniejszego artykułu, Komisja jest uprawniona do przyjmowania aktów delegowanych zgodnie z art. 37 w celu dostosowania tych kwot, jeżeli zostanie to uznane za stosowne oraz w ramach dostępnych zasobów.”;

4) w art. 35 ust. 2 dodaje się literę w brzmieniu:

„ha) realizacji działań solidarnościowych, w tym podziału wkładów finansowych według działań oraz opisu głównych rezultatów osiągniętych w wyniku finansowania;”;

5) w załączniku II pkt 4 dodaje się literę w brzmieniu:

„c) wspieranie działań solidarnościowych, zgodnie z zakresem wsparcia określonym w załączniku III.”;

6) w załączniku VI tabela 1 pkt IV dodaje się kod w brzmieniu:

„007 Działania solidarnościowe”;

7) w załączniku VI tabela 3 dodaje się kody w brzmieniu:

„006 Przesiedlenie i przyjęcie ze względów humanitarnych

007 Ochrona międzynarodowa (przekazanie do)

008 Ochrona międzynarodowa (przekazanie z)

009 Działania solidarnościowe”.

Artykuł 82

Zmiany w rozporządzeniu (UE) 2021/1060

W rozporządzeniu (UE) 2021/1060 wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 36 dodaje się ustęp w brzmieniu:

„3a. Na zasadzie odstępstwa od ust. 3 niniejszego artykułu nie wnosi się wkładu Unii na rzecz pomocy technicznej w celu wspierania działań solidarnościowych zdefiniowanych w art. 2 pkt 15 rozporządzenia w sprawie FAMI i art. 2 pkt 11 rozporządzenia w sprawie IZGW.”;

2) w art. 63 wprowadza się następujące zmiany:

a) w ust. 6 dodaje się akapit w brzmieniu:

„Akapit pierwszy niniejszego ustępu nie ma zastosowania do wsparcia działań solidarnościowych zdefiniowanych w art. 2 pkt 15 rozporządzenia w sprawie FAMI i art. 2 pkt 11 rozporządzenia w sprawie IZGW.”;

b) w ust. 7 dodaje się akapit w brzmieniu:

„W przypadku zmiany programu w celu wprowadzenia wsparcia finansowego dla działań solidarnościowych, jak określono w art. 2 pkt 15 rozporządzenia w sprawie FAMI i art. 2 pkt 11 rozporządzenia w sprawie IZGW, program może przewidywać, że kwalifikowalność wydatków związanych z taką zmianą rozpoczyna się od dnia 11 czerwca 2024 r.”;

CZĘŚĆ VII

PRZEPISY PRZEJŚCIOWE I PRZEPISY KOŃCOWE

Artykuł 83

Uchylenie rozporządzenia (UE) nr 604/2013

Rozporządzenie (UE) nr 604/2013 traci moc ze skutkiem od dnia 1 lipca 2026 r.

Odesłania do uchylonego rozporządzenia traktuje się jako odesłania do niniejszego rozporządzenia i odczytuje się je zgodnie z tabelą korelacji w załączniku II.

Rozporządzenie (WE) nr 1560/2003 pozostaje w mocy, o ile i dopóki nie zostanie zmienione w drodze aktów wykonawczych przyjętych na podstawie niniejszego rozporządzenia.

Artykuł 84

Środki przejściowe

1. W przypadku gdy wniosek został zarejestrowany po dniu 1 lipca 2026 r., uwzględnia się wszelkie zdarzenia, które mogą pociągnąć za sobą odpowiedzialność państwa członkowskiego na podstawie niniejszego rozporządzenia, nawet jeżeli miały one miejsce przed tym dniem.

2. Państwo członkowskie odpowiedzialne za rozpatrzenie wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej zarejestrowanego przed dniem 1 lipca 2026 r. ustala się zgodnie z kryteriami określonymi w rozporządzeniu (UE) nr 604/2013.

3. Do dnia 12 września 2024 r. Komisja, w ścisłej współpracy z odpowiednimi organami i jednostkami organizacyjnymi Unii oraz z państwami członkowskimi, przedstawia Radzie wspólny plan wdrażania – w którym ocenia niedociągnięcia i wymagane etapy operacyjne – w celu zapewnienia, aby państwa członkowskie były odpowiednio przygotowane do wykonywania niniejszego rozporządzenia do dnia 1 lipca 2026 r., oraz informuje o nim Parlament Europejski.

Na podstawie tego wspólnego planu wdrażania, do dnia 12 grudnia 2024 r. każde z państw członkowskich, przy wsparciu Komisji i odpowiednich organów i jednostek organizacyjnych Unii, ustanawia krajowy plan wdrażania określający działania i harmonogram ich wdrażania. Każde z państw członkowskich musi zakończyć wdrażanie swojego planu do dnia 1 lipca 2026 r.

Do celów wykonania niniejszego artykułu, państwa członkowskie mogą korzystać ze wsparcia ze strony odpowiednich organów i jednostek organizacyjnych Unii, a fundusze unijne mogą zapewniać państwom członkowskim wsparcie finansowe, zgodnie z aktami prawnymi regulującymi działanie tych organów i jednostek organizacyjnych.

Komisja ściśle monitoruje realizację krajowych planów wdrażania, o których mowa w akapicie drugim.

W dwóch pierwszych sprawozdaniach, o których mowa w art. 9, Komisja przedstawia stan realizacji wspólnego planu wdrażania i krajowych planów wdrażania, o których mowa w niniejszym ustępie.

W oczekiwaniu na sprawozdania, o których mowa w akapicie piątym niniejszego ustępu, Komisja co sześć miesięcy informuje Parlament Europejski i Radę o stanie realizacji wspólnego planu wdrażania i krajowych planów wdrażania, o których mowa w niniejszym ustępie.

*Artykuł 85***Wejście w życie i rozpoczęcie stosowania**

Niniejsze rozporządzenie wchodzi w życie dwudziestego dnia po jego opublikowaniu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*.

Niniejsze rozporządzenie stosuje się od dnia 1 lipca 2026 r.

Jednakże art. 7-15, art. 22 ust. 1 akapit czwarty, art. 23 ust. 7, art. 25 ust. 6 i 7, art. 34 ust. 3 i 4, art. 39 ust. 3 akapit drugi, art. 40 ust. 4, art. 40 ust. 8 akapit drugi, art. 41 ust. 5, art. 46 ust. 1 akapit piąty, art. 46 ust. 4, art. 48 ust. 4, art. 50 ust. 1 akapit drugi, art. 50 ust. 5, art. 52 ust. 4, art. 56-57, art. 64 ust. 3, art. 67 ust. 14 oraz art. 78 i 84 stosuje się od dnia 11 czerwca 2024 r.

Niniejsze rozporządzenie wiąże w całości i jest bezpośrednio stosowane w państwach członkowskich zgodnie z Traktatami.

Sporządzono w Brukseli dnia 14 maja 2024 r.

W imieniu Parlamentu Europejskiego

Przewodnicząca

R. METSOLA

W imieniu Rady

Przewodnicząca

H. LAHBIB

ZAŁĄCZNIK I

Wzór obliczania klucza referencyjnego zgodnie z art. 66:

$$\text{Czynnik liczby ludności}_{PCz} = \frac{\text{Population}_{MS}}{\sum_{i=1}^n \text{Population}_{MS}}$$

$$\text{Czynnik PKB}_{PCz} = \frac{\text{GDP}_{MS}}{\sum_{i=1}^n \text{GDP}_{MS}}$$

Udział_{PCz} = 50 % czynnika liczby ludności_{PCz} + 50 % czynnika PKB_{PCz}

n: ogólna liczba państw członkowskich

ZAŁĄCZNIK II

Tabela korelacji

Rozporządzenie (UE) nr 604/2013	Niniejsze rozporządzenie
art. 1	art. 1
art. 2 lit. a)	art. 2 pkt 1
art. 2 lit. b)	art. 2 pkt 3
art. 2 lit. c)	art. 2 pkt 4
art. 2 lit. d)	art. 2 pkt 5
art. 2 lit. e)	art. 2 pkt 6
art. 2 lit. f)	art. 2 pkt 7
art. 2 lit. g)	art. 2 pkt 8
art. 2 lit. h)	art. 2 pkt 9
art. 2 lit. i)	art. 2 pkt 10
art. 2 lit. j)	art. 2 pkt 11
art. 2 lit. k)	art. 2 pkt 12
art. 2 lit. l)	art. 2 pkt 13
art. 2 lit. m)	art. 2 pkt 14
art. 2 lit. n)	art. 2 pkt 18
art. 3	art. 16
art. 4	art. 19
art. 5	art. 22
art. 6	art. 23
art. 7	art. 24
art. 8	art. 25
art. 9	art. 26
art. 10	art. 27
art. 11	art. 28
art. 12	art. 29
art. 14	art. 31
art. 15	art. 32
art. 13	art. 33
art. 16	art. 34
art. 17	art. 35
art. 18	art. 36
art. 19	art. 37
art. 20	art. 38
art. 21	art. 39
art. 22	art. 40

Rozporządzenie (UE) nr 604/2013	Niniejsze rozporządzenie
art. 23	art. 41
art. 24	art. 41
art. 25	art. 41
art. 26	art. 42
art. 27	art. 43
art. 28	art. 44
art. 29	art. 46
art. 30	art. 47
art. 31	art. 48
art. 32	art. 50
art. 34	art. 51
art. 35	art. 52
art. 36	art. 53
art. 37	art. 55